

BULGARİSTAN TÜRK ŞİİRİ I

ŞABAN MAHMUDOĞLU KALKAN

Balkan
Edebiyatı

 BENGÜ

Araştırma

Şaban Mahmudoğlu Kalkan Bulgaristan Türk Şiiri Cilt 1

http://www.litres.ru/pages/biblio_book/?art=69499969

Bulgaristan Türk Şiiri Cilt II:

ISBN 978-625-6852-48-8

Содержание

NO: 75 ŞÜKRÜ HASAN KARACA (1940)	13
YANIMA GELİRSEN 1	17
KIRLANGIÇLAR 2	18
SONBAHAR 3	20
BÜTÜN GECE 4	21
UÇUN KUŞLAR 5	22
NO: 76 NACİ FERHAT MESTAN (1940 – 2014)	24
BİRKAÇ TEL 6	27
BAHAR 7	28
GEÇ ANLADIM 8	30
HEP CANIMI ALDILAR 9	32
GÜL BEYAZ ŞİİR OKURKEN 10	34
YÜREĞİMİN KAPISI 11	36
ŞİİRLERİMİN ÖBÜR YARISI 12	37
NO: 77 MEHMET AHMET SANSAR (1940)	39
UNUTMA 13	42
GÜN BATARKEN 14	43
KİMSESİZKEN 15	44
İSTEĞİM 16	46
ORTAMSIZ SEVGİ 17	47
KÜÇÜK SEVİNÇLER 18	49
PENCERE 19	52
NO: 78 ALİ ŞEVKET DURMUŞ (1940)	54

KÖYÜME 22	57
BAHÇE 23	59
YEŞİL ORMAN 24	60
ÇIPLAK EV 25	61
SAKIN 26	63
NO: 79 AHMET HASAN CEBECİ (1940)	64
VATAN MARŞI 27	67
RAZGRAT DESTANI 28	68
VATAN HASRETİ 29	69
BALKAN MÜCAHİTLERİ MARŞI 30	70
DENİZ ŞAİRİNE 31	71
DELİORMANDA BAHAR 32	73
NO: 80 İSMAİL AHMET ÇAVUŞ (1940-2017)	75
GAZEL 34	78
DANTEYLE HAZBUHAL 35	79
BAŞLIKSIZ ŞİİR 36	81
SEVENLER 37	82
ŞAİR 38	83
FALCI 39	84
BURSADA SALA 40	85
İSTANBULA UYARI 41	86
NASİP 42	87
MEST ETTİN BENİ 43	88
ECDAT YOLU 44	89
AKROSTİŞ 45	90
NO: 81 MEHMET ALİ MACAR (1941)	91

ÖMÜRDEN KALAN 46	94
YOLLAR VE YOLCULAR 47	95
ZOR GÜNLER 48	97
RODOP GÜZELİ 49	99
CABİLLER'DE GECE 50	100
PAYDOS MEMLEKET HASRETİNE 52	101
SEVGİDEN YANA 53	102
NO: 82 HÜSEYİN RASİM GÜLER (1941)	103
AKIN 54	106
BİZ İNSANLAR	107
SEN MİSİN, ARDA?	108
BAKU – VARNA	110
DOST BAKU	111
NO: 83 AYŞE HÜSEYİN BİLAL – ŞİŞMANOVA (1941 – 2012)	112
DELİ-DOLU DELİORMAN	115
KIŞ – 1985	116
KÖYÜMDE 1989 ISSIZLIĞI	117
DELİORMAN	119
BU AKŞAM	120
BENİM ŞEHRİM	121
VEFATNAME	122
BENİM ODAM	123
GÖKKUŞAĞI	124
UYKUSUZ GECELERDE	125
NO: 84 CEMAL KEMAL (1941)	126

SEVGİ 55	129
DİNLE 56	130
DÜNE KADAR 57	131
GENÇLİK ÇAĞI 58	132
DENİZE DÖNÜŞÜMDE 59	133
AYRILIK 60	135
ELVERİR BUNCA YIL 61	137
SÖYLE NİYE? 62	138
NO: 85 ALİ MUSTAFA BONCUK (1941)	139
ADIM 63	142
YURDUM	143
ISSIZ EV	144
NE GÜZEL	145
DELİORMAN	146
İNSANLIK NERDE?	147
YEŞİL GÖZLER ÜSTÜNE 64	148
NO: 86 MEHMET HAMİT ÖZGÜR (1941-1996)	149
SEVDİĞİME 65	152
SANA 66	153
HEPİMİZ 67	154
KÖYÜMDE SABAH 68	155
SENSİZ 69	156
BEKLEMEK VE UMUT 70	158
NO: 87 HÜSEYİN ALİOSMAN KOCAMAN (1941-1997)	160
SEN YİNE ÖĞRETMENSİN 71	163

ŞİİR OKUYUNCA 72	164
KINALI KEKLİK	165
BÜLBÜLÜN VATANI	166
NE DERSİN?	167
TAVSİYE	169
NO: 88 GALİP MEHMET SERTEL (1942)	170
DOBRUCA 73	173
MANZARA 74	174
BEKLEYİŞ 75	175
ŞİİR DEDIĞİN 76	176
BİZİM MEMLEKET 78	177
ZAMANLA BEŞ GERÇEK 80	179
BİRİNCİ GERÇEK: SUÇ	180
İKİNCİ GERÇEK: İHANET	181
ÜÇÜNCÜ GERÇEK: İSYAN	182
DÖRDÜNCÜ GERÇEK: İBRET	183
BEŞİNCİ GERÇEK: ÜMİT	184
NO: 89 HASAN M. HASAN	185
ÖZKAN (1941-2002)	
BAHAR OLSUN DA 82	188
UMMAK 83	189
UNUTTUN MU? 84	190
ÇALIŞMAK İNSANIN TANRISIDIR 85	191
PENCEREMDE BU SABAH	192
SENİ SEVİYORUM 86	193
FATMA'YA SORULAR 87	194

NO: 90 MEHMET ABDURRAHMAN ULUCAN (1941)	196
GÜZ GÜNLERİ 88	198
GECE 89	199
GECE NÖBETİ 90	200
İSTEK 91	202
GÜLÜŞÜN 92	203
HAYAT 93	204
SEVGİ ÜSTÜNE 94	205
BİR MELODİ 96	207
NO: 91 MESTAN MUSTAFA ADALI (1941)	209
TÜRKAN 97	212
İSTERİM 98	214
İNSANOĞLU 99	215
GARİP MİLLETİM 100	216
TÜRKÇEM 101	218
AK DÜŞTÜ SAÇLARIMA 102	219
VER ELİNİ ÖĞRETMENİM 103	221
NO: 92 BAKİ ALİ MEHMET (1941)	222
İŞÇİ ELLERİ 104	225
PALAMAR SÜİTİ 105	227
HATIRALARIM 107	228
BİR ÖMÜR 108	229
SACAYAĞI 109	230
AĞLAYAN ŞİİR 110	231
İSTANBUL 111	232

NO: 93 KADİR MÜMÜN DERVİŞ (1941-1996)	233
BU BANA YETER 113	236
ÖZLEM 114	237
KARIMA 115	238
YILLARDAN SONRA 116	240
KADERLE KONUŞMA 118	242
NO: 94 YAŞAR GAFUR AKİF (1941)	245
HATIRLIYOR MUSUN 120	248
ANMAMAK ELDE DEĞİL 121	249
ENDİŞE 122	250
HATIRALAR 123	251
NO: 95 AHMET MEHMET (1941)	252
BENİ RAHATSIZ EDEN 124	255
BENİ ANARSAŒ 125	256
İŞSİZLİK 126	257
İNSAN OLUŞUMU UNUTTUM 127	258
SİGARA 128	259
YİTİRİLEN UMUTLAR 129	260
NO: 96 HASAN NURİ AYDIN (1941)	261
DOYABİLİR MİYİM 130	264
HAYRAN 131	265
İZ 132	266
BİR DAKİKA OLSUN 133	267
YÜCE ŞAİR 134	268
ANIT DİK 135	269
NO: 97 RAFET SEYDALİ CAMCI (1942)	270

SENDEN AYRILIRKEN 136	273
YÜRÜDÜM 137	274
KENDİME HESAP 138	276
BARIŞ OLSUN 139	277
HANI NERDE 140	279
YURT GEZİSİ 141	281
NO: 98 İSA HASAN CEBECİ (1942)	283
HACET 142	286
SEN RÜZGARA BENZEME 143	287
VATAN KUÇAĞI 144	288
GÖNÜL 145	289
ORAK GÜNLERİ 146	290
MERHABA AZERBAYCAN 148	292
KÖY KIZLARI 149	294
AZERBAYCAN'A GELDİM 150	296
İKİ ŞEHİR 151	298
NO: 99 HASAN ATASEVER RODOPLU (1942)	299
DELİORMAN, DOLUORMAN 152	302
KOŞMA 153	303
RODOPLAR 154	304
ERENLER ÇEŞMESİ 155	305
MARMARA DESTANI 156	306
NO: 100 ADİL AHMET REŞİT (1943)	308
YARIN BELKİ 157	311
MİNİCİK İSTEK 158	312
KOMŞU KIZI 159	313

BİZİM SOKAĞIN HALLERİ 160	314
NO: 101 İDRİZ ÖMER ŞAHİN (1943)	316
ARZU 161	318
HAYAT	319
KALP	320
AŞK 162	321
ŞU VATAN 163	322
BİZİM SOKAK 164	323
SONBAHAR 165	324
TABLO 1985 166	325
GELME 168	326
NOSTALJİ 169	327
SEVGİ 170	328
FRAGMAN 171	329
NO: 102 MEHMED ALİ ORUÇ (1943-1987)	330
MİNYATÜR ŞİİR 172	333
RİCA 173	334
AĞAÇ DİKTİM 174	335
BU ŞEHİRDE 175	336
DUYUYOR MUSUN 176	338
AÇ HARMANI 177	340
TOPRAĞIN OĞLU 178	342
GÜLMEK 179	343
SAHİL 180	344
GÜVEN 181	345
NO: 103 ALİ ALİ TIRYAKİ (1943-2006)	346

AKASYALAR AÇARKEN 182	349
KÖYÜMÜN HALİ 183	350
DAKİKALAR 184	351
Конец ознакомительного фрагмента.	352

Şaban Mahmudoğlu Kalkan Bulgaristan Türk Şiiri Cilt II

**NO: 75 ŞÜKRÜ HASAN
KARACA (1940)**

(Şükrü Hasanov Ahmedov)

Şükrü Hasan Ahmet 1940 yılında Kıcaali ilinin Lale köyünde fakir bir tütüncü ailesinde doğdu. İlk ve orta okulu doğduğu köyde okudu. Daha sonra Koşukavak (Krumovgrat)

“Mustafa Suphi” adlı Türk lisesinden mezun oldu. Uzun yıllar Koşukavak (Krumovgrat) şehrinde bir Devlet kuruluşunda muhasebeci olarak görev yaptı. Dışarıdan verdiği sınavlarla Sofya Devlet Üniversitesi’nin Hukuk Fakültesini bitirdi. Daha sonra aynı şehirde, Gençlik Teşkilatının İlçe komitesinde “Türk Gençleri ile Çalışmalar” şubesinin sorumlusu olarak altı yıl kadar çalıştı. 1968 yılındaki yerel seçimlerde Kırcali ilinin Zvezdel Belediyesine Belediye başkanı seçildi. Orada da başarılı çalışmalarından dolayı bölge halkının sevgisini kazandı.

Belediyede görev süresi bitince tekrar eski mesleği olan avukatlık görevine döndü. Asimilasyon kampanyasında sustu, şiir yazmadı ve sessiz direnişe geçti. İşten çıkarılınca birkaç yıl inşaatlarda çalıştı. 1989 Kasım ayında Jivkov’un iktidardan uzaklaştırılmasından sonra tekrar göreve dönerek “Hak ve Özgürlük” Hareketinde aktif rol aldı. Halen Mastanlı (Momçilgrat) şehrinde oturmaktadır. Evli ve iki çocuk babasıdır. Bulgarca ve Rusça biliyor.

Şükrü Hasan Ahmet’in ilk şiiri 1956 yılında Sofya’da Türk Çocukları için Türkçe yayımlanan “Eylülcü Çocuk” gazetesinde yayımlandı. Daha sonra adını yerel ve merkez basında ve yıllık şiir antolojilerinde sık, sık gördük. Şair şiirlerinde Rodoplara olan samimi sevgisini, doğanın güzelliğini ve kendi ruhunun endişeli çalkantılarını dile getirmektedir.

Bulgaristan’da şiirlerini bir kitapta toplayıp yayımlama imkanı bulamadı. Şükrü Hasan Ahmet kalemini makale, fıkra, monolog gibi diğer edebi türlerde de denedi. 1967 yılında “Halk Gençliği”

gazetesinin “Hiciv ve Mizah” yarışmasında fıkra dalında özel ödüle layık görüldü.

YANIMA GELİRSEN ¹

Hastanedeyim, hastayım
Eğer yanıma gelirsen
Çiçek falan istemiyorum senden
Gözlerinde semanın maviliği
Dilinde kuşların şarkısı
Senden Rodopları istiyorum
Sevdiğim Rodopları..

1965, Sofya

---

¹ “Rodoplardan Yankılar”, Sofya, 1968

KIRLANGIÇLAR ²

Iskır'a doğru bakan orman
Serpilmiş sapsarı bir kilim
Bir ucu rüzgarın elinde...
Bir ucu benim...
Bazen kesif bir duman
Sürünse de güzünde
Gözü sevdalı olmak yamanmış hey yaman
Ey kırlangıçlar güzel kuşlar...
Bazen bir gölgesiniz göklerde, bazen hayalet
Bazen alçaklardasınız, bazen yükseklerde
Gıpta ediyorum ben size
Sanki öpücük alıyorsunuz
Gezdiğiniz memleket topraklarınızdan
Yolculuk görünüyor gözünüze...

Uçun, alabildiğimize uçun
Uçun kırlangıçlar ....
Gözümde tüten Rodoplar' dan geçin
Uğrayın benim köyüme de
Telgraf tellerine konun sıra, sıra
Bizim "Adacık" tarlada.
Belki oradadır benim biricik Cemile 'm de
Uğurlu yolculuk hey kırlangıçlar

² "Rodoplardan Yankılar", Sofya, Narodna Prosveta Yayınevi 1968

Sonbahara kalmasın sakın.
Ağrılarımı unutturan kırlangıçlar
Ben size benzetiyorum onu zaten.
Sakin köyümden geçin akın, akın
Selam iletin benden.

1965, Sofya

SONBAHAR ³

Tabiatın rengi soldu
Sapsarı kesildi orman
Öten kuşlar ötmez oldu
Dağ başını sardı duman.

Soğuk rüzgar sert esiyor
Düşürüyor her yaprağı
Güz yağmuru çiseliyor
Kandırıyor şu toprağı.

Bahçelerde türlü meyve
Ana toprak verdi bize
Armut, üzüm, erik, ayva
Bol, bol yeter hepimize.

Sona erdi güz ekimi
Dindi kırdaki traktör sesi
Kimi sevindirmez kimi
Tarlaların ekilmesi.

1966, Koşukavak

---

³ “Rodoplardan Yankılar”, Derleme, Narodna Prosveta, Yayın evi 1968

BÜTÜN GECE ⁴

Bütün gece ak yel
Usul, usul penceremi
Yaladı dudu
Sakin bir kalbin vuruşu gibi...
Şapırtısı var saçak damlalarının
Sabah
Dağların eteklerine indiriverdi çemberini
Müjdesi var baharın ...
Ak yelin kanadında.

1967

---

⁴ “Rodoplardan Yankılar”, Derleme, Narodna Prosveta, Yayın evi 1968

UÇUN KUŞLAR ⁵

*Sofya hastanesinde beni tedavi eden Dr. S.
Asvazaduryan'a*

Bilmem, görmedim, ne zaman geldiniz
Geldiniz yuvalandınız saçaklara
Hoş geldiniz diyemedim size
Ama biliyorum
Gün olacak
Uçacaksınız güneye...
Uzaklara uçacaksınız.
Siz Rodoplar' dan geçeceksiniz
Çalar çalmaz güz kapınızı
Tüm yavrularınızla
Uçacaksınız, uçacaksınız...
Siz köyümden
O "Yeşil Burun" dan geçeceksiniz.
Beni yine burada bırakacaksınız.
Neyse, yine güvenmiyorum size
Uçup gidiyorlar diye....
Aklımdan bile geçmiyor hasetlik
Elbette ki gün olacak
Ben de uçağım, döneceğim ana kucağına
Elbette ki gün olacak ben de uçağım

---

⁵ "Yeni Hayat", Gazete, Kırçali, "Esintiler", Şiir köşesi 1968

Öyle ya doktorum, öyle ya?

1967, Sofya

**NO: 76 NACİ FERHAT
MESTAN (1940 – 2014)**

(Naci Ferhadov Mestanov)

Naci Ferhat Mestan 1940 yılında Kırçalı sancağının Dedeler (Dyadovtsi) köyünde fakir bir köylü ailesinde dünyaya geldi. İlk okulu kendi köyünde, ortayı ve liseyi Eğri Dere (Ardino) şehrinde okudu. Daha sonra da Sofya Devlet Üniversitesinin Türkoloji Bölümüne girdi ve oradan mezun oldu. “Yeni Hayat” dergisinde işe alındı. Uzun yıllar derginin Kültür şubesinde çalıştı. 1970 yılların başlarında Partinin genel siyasetine ters düştüğü için dergiden uzaklaştırıldı. Naci Ferhat Rodoplarda bir kaç yıl öğretmenlik ve gazetecilik yaptı. Eğri Dere (Ardino) şehrinde Bulgarca çıkan “Ardino’nun Sesi” adlı gazetenin redaktörlüğünü yürüttü. Sürgün cezasını çekti ve “suçunu” anladı. Uslandı ve tekrar “Yeni Hayat“ dergisinde çalışmaya hak kazandı. Sonra uzun yıllar orada şube şefi olarak çalıştı.

1985 yıllarındaki Bulgarlaştırma kampanyasına önce tepki gösterdi daha sonra kampanyanın ateşli destekçisi oldu. Soydaşları tarafından dışlandı ve yalnızlığa itildi. 1989 yılındaki Demokratik Devrimden sonra gerçekleri değerlendirme imkanı buldu. Daha sonra pişmanlık şiirleri yazdı. Halen Sofya’da oturuyor. Sofya Radyosunun dış yayınlar servisinde Türkçe spikerliği yapmaktadır. Evli ve iki çocuk babasıdır. Bulgarca ve Rusça biliyor.

Duru bir Türkçe ile lirik ve siyasi şiirler yazmaktadır. Şiirlerinde Rodop insanının doğa sevgisini ve yaşam

mücadelesini isyankar bir ruhla dile getirmektedir. Şiirlerinden örnekler Bulgar'caya, Rusça'ya ve Kafkas dillerine tercüme edilmiştir.

Naci Ferhat Mestan' nın Bulgarca yazdığı, yayınlanmış üç şiir kitabı daha vardır.

Eserleri:

“Dağlı ve Deniz”, Şiirler, Sofya, 1965

“Silk Yakandan Ölümü”, Şiirler, Sofya, 1995

“Dip Not”, Şiirler, Sofya 1999

“Umut Yarına Tuzak”, Şiirler, Sofya, 2009

BİRKAÇ TEL ⁶

Bir kaç tel ver saçından
Uğur getirirmiş saç
hem de bir tarafa yaz
vereceğim teller kaç.
Çeviririm hepsini
fırsat bulur gelirse
veya yıllardan sonra
çıkarsan gelersen bir gün
saçlarını bulursun
şiiime örülmüş
sen gelmeden keserse
yolumu ölüm.

---

⁶ “Dağlı ve Deniz”, Sofya, Şiiler, Narodna Prosveta Yayınevi 1966

BAHAR ⁷

Çoğu zaman böyle gelir
Bizim tarafa bahar
Sormadan söylemeden
Gelir birdenbire.
Gelir anlayamazsın
Çıtır, çıtır dallarla
Yeşillerle allarla
Gelir salına, salına
Yerinde duramazsın
Çocuklar sezer önce
Baharın geldiğini
Salınır uçurmalar
Asılır bulutlara.
Müjde çiçekleri
Mini, mini ellerde
Açılır bütün kapılar
Açılır umutlara.
Gelinlik kızların
Renklenir rüyaları
Şimşek, şimşek olur
Kırpık altında gözler.
Çiçekler ışık ister
Yaprak güneşe vurgun

---

⁷ “Yeni Işık – Nova Svetlina”, Sofya, Sanat eki “Gönül Sesleri”, Mayıs 1972

Kısalır geeler
Uzar gündüzler ...
Toprağın tavını düşünür dedem
Yanar içinde bir şeyler
Okşarken sakalının
Işık tellerini.....
Günü dolmuş g bekleyen köylünün
Kanar içinde bir şeyler
Titrer elleri
Dalına konmuşum, çiçeğe vurulmuşum
Çiçekleri sevmeyen arı olmaz.
Ah ne iyi ah ne güzel
Yuvasında bir kuşum
Yuvasız kuşların
Baharı olmaz.

1972 Adino

GEÇ ANLADIM ⁸

Gözlerimi açtıkça perdeye varıyorum
Kapadıkça bu günüme yerleştim adım, adım.
Ne zamansa yoluma çıkacak olan kadın
Sokmuş bir çıkmaza beni.
Bırakmış geç anladım.

Bu acayip mezarlıkta bir şeyler arıyordum
Benliğimi çiğneyerek yıllarca adım, adım.
Geniş, yeni açılan kapıların ardından
Bana uzanan eller
Tırnakmış, geç anladım.

Düşüncemi dondurdular, yırtık sesimi sordum
Yanıtlayan dudaklar sırttı adım, adım.
Çizdikleri yolların en yapıcı niyeti
Hırçın ayaklarımı
Kırmakmış, geç anladım.

Elde sıfır, akılda bir, hırpalanmış ve yorgun
Geldim kapınıza, yürüdüm adım, adım.
Yapacağım bir tek iş bildiğim gerçekleri
Sağrıların kulaklarına
Haykırmakmış, geç anladım.

---

⁸ “Hak ve Özgürlük”, Gazete, Sofya, Sayı N:21 2 Haziran 1992

Ekim 1991, Sofya

HEP CANIMI ALDILAR ⁹

S. B. Öz'e

Taşıdım tırıl, tırıl
Taşıdım sevgiyi
Kırpıklarımın ucunda.
Savundum gözlerimin içinde
savundum iyilikleri.
Çalınırken, davullar çalınırken
acı çığlıklar işitilmesin diye
onlar hep tokmak oldu
Beni hep yıldırıldılar beni...

Gene de buradayım işte
Akıl edip hiç saymadım
kaç kere öldüğümü.
Bilmiyorum zengin dostlar
hangi kapıyı çaldılar

nerelerde kaldılar?
Ben çok para görmedim ki cebimde
yolumu kesen hırsızlar
hep canımı aldılar.

---

⁹ “Silk Yakamdan Ölümü”, Şiirler, Sofya 1995

1992, Sofya

GÜL BEYAZ ŞİİR OKURKEN ¹⁰

Bahar yelleri esiyor şeftali dallarında
Akasyalar çiçek açıyor durup dururken
Sevgiler kervan, kervan
bizim dağ yollarında
Gülbeyaz şiir okurken.

Gülbeyaz şiir okurken
Sesler geliyor kulağıma yılların arkasından
Daha iyi anlıyorum
Değerini bir kaşık mısır ununun
Ve yanıyor gözlerimde ve kanıyor yüreğimde
oyuncak hasretli çocukluğumun.

Gülbeyaz şiir okurken
Susuyor martılar, denizler duruyor
Ölüyor hırcın dalgalar yaslanıverip kuma
Kanım dondu donacak damarlarımda
Dur, Gülbeyaz, okuma.

Bir fırtına kopuyor sonra denizlerin dibinden
Kamçılıyor dalgalar sahil boyu taşları
Gülbeyaz şiir okurken
Kemiriyor yelesini dumanlı dağ başları

---

¹⁰ “Silk Yakamdan Ölümü”, Şiirler, Sofya 1995

Renkler karışıyor, değişiyor mevsimler.
Ha şimdi güz, işte bahar
arkadan gelecek yaz.
İnsan oluyoruz sesini dinledikçe
Nazlanma, oku Gülbeyaz.

YÜREĞİMİN KAPISI ¹¹

Sen ansızın geleceksin bir gece
Hiç korkma gel.
Yüreğimin kapısı sana açık bilirsin
Bana sormadan girdin bir sızı gibi ince
istediğin zaman çıkıp gidebilirsin.

Sensiz geçen günlerimi anlatacağım sana
Usulca otur dinle masal dinlermiş gibi
Çok bekledim seni hadi uzat elini
Gözüme bakma öyle geç kaldın dermiş gibi.

Sen ömrünün baharında yeşil, yeşil bir filiz
Ben de son baharında sarı yapraklar gibi
Kaynaklarımı çaldılar çatlattılar dudaklarımı
Bulutlara el açan susuz topraklar gibi.

Ve gecem ve gündüzüm tutuştu saçlarından
Dökül sicim, sicim gel söndür bu ateşi
İnan bana, güven bana, gel bana, getir bana
Ellerinde dünyayı, gözlerinde güneşi.

Kasım 1971, Sofya

---

¹¹ “Silk Yakamdan Ölümü”, Şiirler, Sofya 1995

ŞİİRLERİMİN ÖBÜR YARISI ¹²

Şiirlerimin öbür yarısı
Sigara kutularında kaldı,
Yaldızından, yıldızından paklanmış
Tertemiz tunç şiirler
Basılmayan şiirler.
Korkunç şiirler.

Ben zaten dağınık adamım
Akıl edip toplasanız bu şiirleri
Elbet bir yeri bulunurdu
Hazır tuğla nihayet
Evsiz bir arkadaşa
Ev kurulurdu.

Hem de
Ev gözünüz görsün
Duvarı şiir
Tavanı şiir
Döşemesi şiir
Çatısı şiir
Penceresi şiir
Kapısı şiir.
Eh gene olmaz belki

---

¹² “Silk Yakamdan Ölümü”, Şiirler, Sofya 1995

Œiir sevenler yurdu.
Ama içindekiler
İster istemez Œiir okurdu.

1974, Sofya

**NO: 77 MEHMET
AHMET SANSAR (1940)**

(Mehmet Ahmedov Sansarov)

Razgrat iline bağlı Karaağaç köyünde (Brestovene) ok çocuklu bir ifti ailesinde doğdu. Ailenin ilk çocuğudur. İlk ve orta okulu doğduğu köyde bitirdi. Daha sonra Rusçuk Şehrinde (Ruse) Meslek Lisesinin elektrik elektronik bölümünden mezun oldu. Zavet Devlet Makine Traktör Merkezinde göreve başladı. Orada iki yıl çalıştı. Askere alındı. Emek eri olarak askerliğini yaptı. Terhis oldu. Razgrat Cam fabrikasında uzun yıllar elektrik teknisyeni olarak çalıştı.

Bulgaristan'da ad değiştirme kampanyasında "Yeni Işık-Nova Svetlina" gazetesinin il muhabirliğine getirildi. Gazetede aktif olarak Bulgarlaştırma lehinde yazılar yazdı. Türk ahalisi tarafından dışlandı. 11 kasım 1989 yılının Demokratikleşme rüzgarları onu işsiz bıraktı. Ancak yıllar sonra milli görüşte af edilmez bir hataya düştüğünü anladı. 1992-1993 ders yılında Razgrat iline bağlı Demirciler köyüne Türkçe ğretmeni olarak atandı, orada birkaç yıl çalıştı. 2001 yılında emekli oldu. Halen Razgrat Şehrinde oturmaktadır. Evli ve iki ocuk babasıdır. Bulgarca biliyor.

Şiire lise yıllarında aşık oldu. Yaratıcılığa kısa ve lirik Şiirle başlayan Şair daha sonra sosyal ve siyasi konulara el attı. Şiirlerinde aşkı, barış ve savaş problemlerini işledi. Son Şiirlerinde mantığın daha ağır bastığını görüyoruz. Duygularını kendi tarzı ile dile getiren ve kendi sesini bulan Őairlerdendir.

Eserleri:

“Bir Akşam Üstü”, Şiirler, Razgrat 2000

UNUTMA ¹³

Unutma
Benimsin ne zamansa
Belki de çok acıyacak kalbim
Ve usanacak gönlümün adaleleri bu bekleyişle
Belki de bu özlem kalacak yıllarca içimde.
Ve yakacak beni bu ihtiras bu hasret
Yağmurlu geceler olacak belki ıstırapla dolu.
Ama bendeki kavga bitmeyecek
Gözlerim yolda olacak hep
Ve gece yarısına kadar ısrarla bekleyecek
Sonra bir gün Maya dağına gezeceğim
Yapayalnız deli gibi
Bahçedeki güllerini göreceğim avludan
Seni göremezsem
Maya dağında masallar anlatacağım
Sevdiğim insanlara doya, doya.....
Padişahın en küçük kızı olacaksın
Masallarımda sen
... Eğer gelmezsen.

1864, Razgrat

GÜN BATARKEN ¹⁴

Güneşi kalbime benzetecektim az kalsın
Kanlı, hasretli, yanık, bitik
Bak yüceliğine göre
Kalbim kadar küçüldü diyecektim
Fakat kayboluverdi ansızın.

Sen her gün
Sen her gece benimlesin
Bir gün gurupla gidersin sanıyordum
Amma gitmiyorsun yıllardır.

Misafirim ol bu akşam da
Gitme yollasam da seni
Kaderim ol istersen
ziyanı yok...

En güzel gecemiz
Bu gece olsun nitekim
Kederim de olsan gitme.

Öylece kal içinde gözlerimin...

---

¹⁴ “Yeni Hayat”, Dergi, Sofya, 1965, N: 10

KİMSESİZKEN ¹⁵

İşte böyle istemesem de geliyorsun
Sokuluyorsun rüyalarım istemesem de
Git desem de yine geliyorsun.
Rüyalarım da dinleniyorsun istemesem de
Hatıralar diyorsun yanı başıma oturarak
Anılar diyorsun.
İlk akşamların kokusunu getiriyorsun bana
O zaman sahteliği ile
bir mehtap uzanıyor ağaçlar arasından
Ve coşuyor ruhum bu kimsesiz
saatlerinde gecelerimin.
Seninle sermaye doluyor rüyalarım
Seninle bir oluyor seyyar yıldızların pırıltısı
Bildim bileli beyazlığı saman yolunun.
Her saf ayrılıkta bir öpüş var.
Bir güzellik ve gönüllerinde taşıdığı
Ama bir kavga var senli benli her kötülükte.
Her ayrılıkta bir kavgası var kötülüklerin,
Gözlerini öpmesem diyorum bu defa
Kendidir diyorum ayrılığın
Bir kavga ile uyanıyor yalnızlığım.
Ve seyahat eden kuşlar gibi
Debrolmuş (bitkin halde) buluyorum tümünü.

---

¹⁵ “1965 Bıraktığı Şiirler”, Derleme, Sofya, Narodna Prosveta, Yayınevi 1966

Gördüğüm rüyaların sabahları....
Sonra iş başı yapmak var
çok sevdiğim insanlarla
gidermek yorgunluğunu bu gecenin.

İSTEĞİM ¹⁶

Ben öyle istiyorum işte...

Tabiatı yeşil görmek her zaman
Ve solmadan çiçeklerin tüm renkleri
Ve incitmeden insanlığı
Kn üfür bile etmeden karıncaya
Yaşamak, yaşamak.

Kırmadan birde hiç bir şeyi
Yalancılığın şarlatanlığın
Köküne kıran sokmak
Ve imdadına koşabilmek herkesin
Öylesine bir kuvvet işte...
Bir de ezebilmek her kötülüğü istediğimde
Ve bir de istediğimde koruyabilmek bu dünyayı
Ve yaşayarak ve severek
Yaşam hevesini söndürmemek insanlıkta.

Ben öyle istiyorum işte.

ORTAMSIZ SEVGİ ¹⁷

Evler gibi yükledim belleğimi
İnsan olmak
Yaşamak geçiyordu benimde içimden.

Salt seni değil
İnsanları da sevmek
Bir çağ boyu, dünyaca.

Yasak ettin bana insan olmayı
Her ilkyazı içimde yaşattım yaşamadan
Seni değil kimseyi sevemedim,
Sevmedim öpmedim
Senin olsun diye sevgilerim
Oldular mı?

İnsan olmamak istedim sonra
Mahkumlar gibi yaşadım
Kendime karşı hiç yeşermeden
Ne gölge yapabildim güneşli günlere
Ne sisli havalarda benlik
Yasak ettin bana insan olmayı da
Çılgın akşamlardan korudun beni gönlünce
Senin oldum mu?

Ŗimdi neyim ben aslında?
Ya bırak insan olayım
Yahut' ta gebereyim insansızlıktan
Bir sevgi uğruna kirletme beni.

1966, Sofya

KÜÇÜK SEVİNÇLER ¹⁸

Uzun sürdü bu defa ayrıldığımız hafta
Haftalardır hasretini çekiyorum
O günü düşünüyorum da
Her gün herkes gibiyken
Pazarları bir büyük oluyorum
Sana varacağımdan.

2

Sigaramı çakmakla yakıyorum artık
“Made in Austria” yazıyor dibinde
Olup olacağı bir hediye dostlarımdan
Hani öyle biçimi filan da yok ama
Bir küçük sevinç ki içimde
İnsanları büyükten eden.

3

---

¹⁸ “1967 Bıraktığı Şiirler”, Derleme, Sofya, Narodna Prosveta, Yayınevi 1968

Mektup yazdım Şimdi yedek kalemimle
Hem dostlarıma hem sana
Kalemim ‘‘Soyuz’’ Leningrad’ tan...
O bilir hani ocukluğumun Şiirlerini de
Yalnız gecelerimi de o bilir gülüm
Yıldızların teker, teker snŐünü de.

4

Bir telefon yatıyor Şimdi masamda
Ne ses ne seda
Bir sakinlik odamın her yerinde....
Bir az sonra bir ses gelebilir
Bu tellerle aŐılabılır uzaklıklar
Beklediğim olmasa da insan seviniyor gülüm.

5

Bir benzeri var gönlümün sende
Sen hakikisin düşüncelerimin.
Az kimseler kaldı düŐüncelerimde
Unutamam ki artık gülüm iimdesin
AŞık olsam da bir o kadar ben de
Ama neyleyim kadınım el aleminsın.

6

Küçük sevgiler bitmiyor nasılsa
Büyük oluyorlar ama gün, gün
Gülmek güzel şey gülüm
Güzel şey sevinmek
Bu dünya yaşadıkça tatlı
Bir de seilmek var ya hani
Onu yapmalıyız gülüm insan kaldıkça.

PENCERE ¹⁹

Şaban Mahmut Kalkan'a

Yazgımıza saplı bir tasayla
Hüseyin Baba Tekke'sinden geçiyoruz
İlk yazın esas renkleri
Yorulmamış yeşil ve sarı.....
Çimenler fıskırmışlar topraktan
Yaban elması ağaçlarının yaprakları,
Altın balıklar gibi ayaklarımızda
Ayaklarımızda Mazhar Paşanın silinmemiş izi
Yıpranmamış algılarımızla
Güneş renginde bir hava soluyoruz
Ben aşık sen mutlu bir "Gerginlik" in²⁰ peşinde
İçimiz şiir, dışımız şiir, usumuzda yaşamak
Göğün mavisinden olumluluğu süzüyoruz
Mayısın yeşilinden olumluluğu
Yarınımız belirsiz bir sır ama
Yanılgılarımız gerekliliğin sevinci içinde....
Bir sülük gibi yapışmışlar güneşin dudaklarına
Sonra bir yonca tarlasının ortasında
Bir falcı eline bırakarak yazgımızı, ayrılıyorz.
Atlayışlarımızla setleri aşmış

---

¹⁹ Şiir, özel olarak, 1 Nisan 1993 tarihinde, Şaban Kalkan'a gönderilmiştir.

²⁰ "Gerginlik": Şaban Mahmudov'un şiir kitabını adı

Mavi umutlu, yeşil ışıklı bir pencereyiz şimdi
Yok hele yenilgi yok, yok hele, yitmek yok
Ko özgün ve uyaklı bir şiir kaysın içimizden
Yıldız gibi.....

Ko mecazdan bir iz kalsın ardında ateşten
Sen bu açık pencereden giren aydınlığın puantası²¹ ol !
Bu defa falcı biziz.

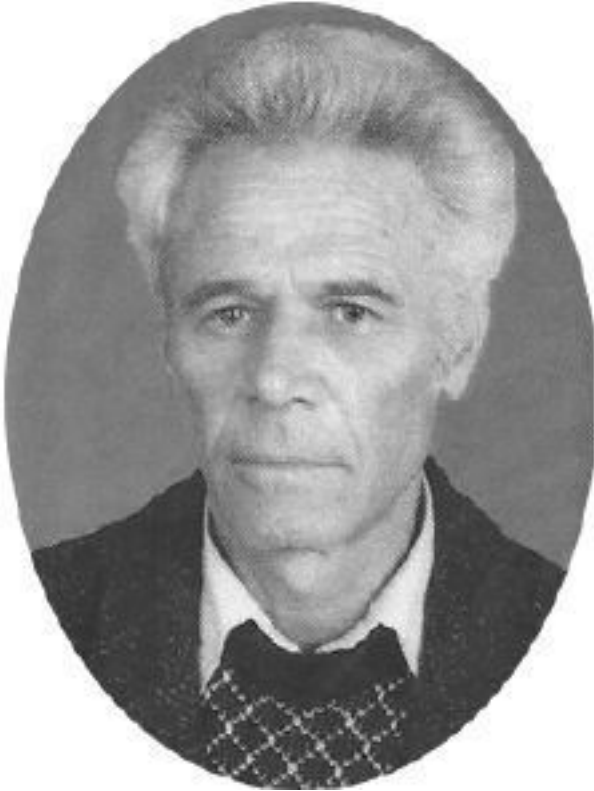
31.03.1993, Razgrat

---

²¹ Puanta: Işığın aksetmiş şekli

**NO: 78 ALİ ŞEVKET
DURMUŞ (1940)**

(Ali Őevkedov DurmuŐev)

Ali Şevket Durmuş 1940 yılında Kırçali ilinin Nenkovo köyünde fakir bir tütüncü ailesinde doğdu. İlk ve orta okulu kendi

köyünde okudu. Daha sonra Kırçali Türk Pedagoji okulundan 1956 yılında ilk okul öğretmeni olarak mezun oldu. Uzun yıllar Kırçali ilinin Bel İzvor köyünde sınıf öğretmeni olarak görev yaptı. Daha sonra Sofya’da ki “Kliment Ohridski” adlı Devlet Üniversitesi’nin Türkoloji Bölümüne yazıldı ve dışarıdan verdiği sınavlarla yüksek öğrenimini tamamladı. Halen Ardino orta okulunda Türkçe öğretmeni olarak görev yapıyor. 2004 yılında emekli oldu. Bulgarca ve Rusça biliyor.

Ali Şevket Durmuş şiirle çocukluk yaşlarında tanıştı ve bir daha şiirin büyüünden kurtulamadı. Şiirlerinde Rodop insanının göç acılarını, sevgi konularını, çocukların temiz ve renkli dünyasını sıcak bir dille işledi. Bunun dışında kalemini edebiyatın diğer dallarında da denedi ve başarılı eserler kaleme aldı. Birçok şiirinde toplumun aksaklıklarını dile getiren hiciv ve mizah yüklü bir yaklaşım göze çarpmaktadır. Ali Şevket Durmuş zorunlu göç fırtınasından kendini kurtaranlar arasındadır. O doğduğu topraklarda kalmayı başardı. Boşalan ve yalnızlığa itilen Rodop köylüsünün yeni trajedisini yaşayan biri olarak bu faciayı şiirlerine esas konu edip, protestosunu sürdürdü.

Şiirleri Bulgaristan’da yayımlanan Türkçe merkez ve yerel basım sayfalarında yarım asırdan beri yer almaktadır.

“Kadın Deyip Geçme”, Şiirler, Sofya, 2003

KÖYÜME ²²

Güzel köyüm, şirin köyüm seninle
Aramızda zıddiyet var bilirsin
Benim yaşım yıl geçtikçe ilerler
Senin aksine sen gencelirsin.

Bu gencelme, güzelleşme nereden?
Dile gelip anlatsana olmaz mı?
Geçmişini bilen, halini gören
Aşka düşüp hiç sana vurulmaz mı?

Yeni, yeni yükselen şu evlerin
Andırıyor küçük birer sarayı
Televizyon ve radyo antenlerin
Süslüyor üzerinde semayı.

Boydan boya uzanan sokakların
Benzetiyor seni hepten şehre
“Emrimizdesin sen artık” diyorlar
Köylülerin hırçınlaşan nehre...

Anlatmazsan söyle bana a köyüm
Seni gören geçmişini anmaz mı?
Ve çehreni seyreden her yabancı

On sekizlik Rodoplu kız sanmaz mı?

1968, Byal İzvor, Kırçali

BAHÇE ²³

Bahçe, bahçe olmak için
Çapa ister, kürek ister
Çapa ile kürek ise
Merak ister yürek ister.

Bahçe, bahçe olmak için
Zararlıyı sezmek ister
Zararlıyı sezmek ise
Her yanını gezmek ister.

Bahçe, bahçe olmak için
Sıkça, sıkça bol su ister
Bol suyunu vermek ise
Deposunu bulmak ister.

Bahçe, bahçe olmak için
Merak ister emek ister
Emeğin ürünü ise
Tatlı, tatlı yenmek ister.

YEŞİL ORMAN ²⁴

Yeşil orman cıvıl, cıvıl
Kuşlarıyla zevkli bana
İnsan oğlu vurulur mu
Sesiz kalan ormana?

Yeşil orman şırıl, şırıl
Irmağıyla zevkli bana
İnsanoğlu vurulur mu
Susuz kalan bir ormana?

Yeşil orman tavşanıyla
Geyiğiyle zevkli bana
İnsanoğlu vurulur mu
Cansız kalan bir ormana?

Yeşil orman rengi ile
Rüzgarı ile zevkli bana
İnsanoğlu vurulur mu
Renksiz kalan bir ormana?

ÇIPLAK EV ²⁵

*21 Mayıs 1991 yılında Türkiye'ye göç etmesiyle
içimde onarılmaz yaralar bırakan pek sevimli ve
yetenekli öğrencim N. N.'ye.*

Avlusunda kuzu vardı
Oğlanı ve kızı vardı
Kalplerinde sızı vardı
Her canlının çıplak evin.

Adreslendi mobilyası
Büyük küçük her eşyası
Sezildi Bursa havası
İçinde bu çıplak evin.

Kuşlar gamlı bahçesinde
Telaş var köpek sesinde
Gözler yaşlı faresinde
O karşıda ki çıplak evin.

Nesi eksik, nesi yoktu
Karı koca terler döktü
Her canlısı boyun büktü
Göç yüzünden çıplak evin.

Ağlama sen güzel evim
Şirin evim, çıplak evim
YaŐlar dökme siyah kedim
Talih böyle ne edeyim?

SAKIN ²⁶

Bir zamanlar biz bizeyken
Ay altında diz dizeyken
Yıldızları indirdiysem
Şimdi neden deme sakın.

Çoluk, çocuk bilmem deme
Giriverince gündeme
Biraz seni incittiysem
Beni suçlu görme sakın.

Sen işlerken ben yattıysam
Kahvelerde zar attıysam
Sana öfkeli baktıysam
Kaba sözler deme sakın.

İşlerimiz iyi gitsin
Alem bize gıpta etsin
Kem sözleri kısa kestim
Kinden çelenk örme sakın.

1996

**NO: 79 AHMET
HASAN CEBECİ (1940)**

(Ahmet Hasanov Cebeciev)

Ahmet Hasan Cebeci 1940 yılında Hacıoğlu Pazarcığı (Tolbuhin, Dobriç) ilinin Pirli köyünde aydın bir öğretmen ailesinde doğdu. İlk ve orta okulu köyünde okudu. Daha sonra Razgrat Türk Pedagoji okulundan ilk okul öğretmeni olarak mezun oldu. Bir yıl köyünde öğretmen olduktan sonra iki yıl da Hacıoğlu Pazarcığı'nda yeni açılan Türk Lisesinde Türk Dili ve Edebiyatı derslerini okuttu. Askere alındı, döndükten sonra köyünde ve ilin değişik bölgelerinde öğretmenlik yaptı. 1963 yılın son aylarında gizli örgüt kurma suçundan tutuklandı. Hacıoğlu Pazarcığı İl Emniyet Müdürlüğünde ve Sofya'da aylarca sorgulandıktan sonra dört yıl hapis cezasına çarptırıldı. İki yıl ceza evinde kaldı, umum aftan istifade ederek özgürlüğüne kavuştu. İlegal faaliyetinin her geçen günle güçleştiğini anlayan Ahmet Hasan Cebeci 1966 yılında bir dava arkadaşı ile beraber Türkiye Cumhuriyetine iltica etti. Öğrenimine Ankara Gazi Üniversitesi Tarih Bölümünde devam etti. Halen orada öğretim görevlisi olarak görev yapmaktadır. Ankara'da oturuyor. Evli ve iki çocuk babasıdır. Bulgarca biliyor.

Şiirle çocukluk yıllarında tanıştı. Şiirin siyasi ve sosyal gücünü çok erken, daha gençlik çağında anladı. Şiirlerinde milli ve dini duygularını ön plana çıkardı. Mısralarında güçlü bir Vatan hasretini ve özgürlük hayallerini, kararlı bir düşünce silsilesiyle dile getirdi. Şiirlerinde klasik vezni ustalıklı kullandı. Şiirlerinin

dışında denemeleri ve yüzlerce bilimsel yazıları vardır. Bir çok panel ve bilimsel sempozyumlara iştirak ederek Balkanlarda ki Türk varlığını çürütölemeyecek delillerle ispat etti

Bu güne kadar şiirlerini bir kitaba toplayıp yayımlamadı. Şiirleri kendi dosyasında, dostlarının arşivlerinde ve dergilerde dağınık bir şekilde yer almaktadır.

VATAN MARŞI ²⁷

Çiğnetme sakın, Allah sana en hak dini vermiş
Dünyada ki en hoş dili, en has dili vermiş
Ecdat sana en has yurdu ve en hoş ili vermiş
Saltık eli, Demir eli, Paşa eli vermiş.

Türklük yolu, İslam yolu bu gittiğın hak yol
Ey Türk yaşa, ey din yaşa, ey dil yaşa var ol.

Bir gün gelir elbet, biter bu kapkara devran
Sabrın sonu selamettir, bu iman davran
Yurdun senin ecdat kabri, etme sakın viran
Çalış, koru, cennet bağı eyle, durma bir an.

Türklük yolu, İslam yolu, bu gittiğın hak yol
Ey Türk yaşa, ey din yaşa, ey dil yaşa var ol.

Ekim 1961 Kara Abdullah – Hacıoğlu Pazarcığı

RAZGRAT DESTANI ²⁸

Kurulmuşsun Deliorman'ın düzünde
Gelen geçen yolculara hansın sen
Zümrüt yeşil ovaların yüzünde
Suya yanmış susuzlara cansın sen.

Akşam olup karanlıklar çökende
Kızıl hunhar masum kanı dökende
Mazlum ahı semalara çıkanda
Azatlığa nurlar saçan tansın sen.

Toprağında sessiz yatan yatırlar
Zannetme ki toprak olmuş yatarlar
Bir bakmışsın önde sancak tutarlar
Hasan Demir Babaya vatansın sen.

Sipahi der ki: Koçlar yatağı
Alp erenler, gök yarenler otağı
Al bayraklı yiğitler toprağı
Ey Razgrat, bayraklara kansın sen..

1963, Razgrat

VATAN HASRETİ ²⁹

Yıllar yılı hasretinle tutuşan
Garip gönlüm senin için yanıyor
Senden ayrı gurbet elde dolaşan
Evlatların seni anıp dönüyor.

Vatan senin her karışın benimdir
Her ağacın, her insanın canımdır
Al bayrağın ecdadımdan kanımdır
Bayrak aşkı yüreğimde kanıyor.

Bir kuş olup uçabilsem semana
Konabilsem kardeş dolu ummana
Bir açılrsa, gelse yollar imana
Derim: Kuşlar yuvasına dönüyor.

1963

---

²⁹ Şiir, İsmail İbişoğlu Tunalı'nın arşivinden alındı, Ankara 1994

BALKAN MÜCAHİTLERİ MARŞI ³⁰

Türklük bizim şerefimiz, şanımız
Din uğruna akar temiz kanımız
Vatan için feda olsun canımız.

Türk İslam'ız, Ay yıldızız, sönmeyiz
Dünya yansa andımızdan dönmeyiz.

Dobruca, Deliorman bizimdir
Gerlovayla, Kocabalkan bizimdir
Rodop denen Türklü volkan bizimdir.

Türk İslam'ız Ay yıldızız sönmeyiz
Dünya yansa andımızdan dönmeyiz..

02 Ağustos 1963

---

³⁰ Şiirler, Ahmet Şerif Şerefli'nin arşivinden, Bursa 1994

DENİZ ŐAIRİNE ³¹

Şair Recep K p i'ye

Daha d n kükreyen o coşkun deniz
Bu gün yerde durgun, durgun yatıyor
Vadiye sıŐmayan g r akan ırmak
G cen yıldız gibi solgun batıyor.

Deniz sessizce bak mateme dalmıŐ
Coşkun dalgalar yok, su ıssız kalmış
Bahçemde ki g l  kızıl yel almıŐ
Bülbülün feryadı arŐı tutuyor.

 okm Ő üzerime kara bulutlar
BoŐulmuŐ kana bütün umutlar
Yasaklarla dolu kahpe komutlar
Çaresiz derdime bin dert katıyor.

Irmaklar kurumuş,  aŐlayanlar durmuş
GüneŐsiz dünyamı karanlık sarmış
ToplanmıŐ kurt kuş, hep secdeye varmıŐ
Bülbüller aŐıtlı, yaşlı  t yor.

Deniz yaşlı gözle bakıyor ona

---

³¹ Şiir, İsmail İbişoğlu Tunalı'nın arşivinden alındı, Ankara 1994

Yaslı kanlı, gamlı akıyor Tuna
Akma Tuna, derdim yetiyor bana
Sönmüş ocağı bak duman tütüyor.

Kahpe düşman aldı senin canını
Caniler vampirce içti kanını
Gün olur alırsız intikamını
Uyu dostum uyu, sabrım yitiyor.

Recebin kanın emen bu toprak
Uyanıyor şimdi bak yaprak, yaprak
Mezarını örten o allı bayrak
Yepyeni bir vatan kökü atıyor.

Sipahi' yim, yılmam düşman selinden
Dönmem asla ülkü denen gelinden
Bayrağı bir Mehmet kaptı elinden
Uyu şair, yeni erler yetiyor.

1966

DELİORMANDA BAHAR ³²

Güzel olur Deliorman'ın baharı
Güller açar pembe, beyaz, al olur
Mis kokulu ormanların seheri
Ilık, ılık gönül okşar yel olur.

Akçabardak muştı verir kırlara
Yeşil, yeşil halı olur yerlerde
Delikanlı kır çiçeği derler de
Sevgilimin duvağına tel olur.

Kilim olur yaseminle, sümbüller
Yol boyunca selam verir al güller
Ağaçlarda şarkı söyler bülbüller
Dinleyenler hayran olur kul olur.

Sarı çiğdem ışık saçar ay gibi
Menekşenin mor kaşları yay gibi
Tülübaba³³ kurulur bir bey gibi
Gören gözler mest olur, bir hal olur.

Koyun kuzu ovalara yayılır
Sihirli bir kaval sesi duyulur

---

³² Şiir, Latif Karagöz'ün arşivinden alındı, Çorlu, 01 Eylül 2002

³³ Tülübaba: Deliorman'da bir çiçek

Çiftçi dayı ekimine koyulur
Bizim ilde harman hasat bol olur.

Sipahi der aşık olup yazmalı
Deliorman'ın dilberini sezmeli
Arı olup çiçek, çiçek gezmeli
Bu kırlarda petek, petek bal olur.

1966, Razgrat

**NO: 80 İSMAİL AHMET
ÇAVUŞ (1940-2017)**

(İsmail Ahmedov Çavuşev)

İsmail Ahmedov Çavuşev 1941 yılında Razgrat iline bağlı Hebib Köy (Vladimirovtsi) de dünyaya geldi. İlk okulu ve ortayı doğduğu köyde okuduktan sonra Sofya'da açılan Türk Pedagoji okuluna gitti. Ve oradan mezun oldu. İki yıl kendi köyünde öğretmen oldu. Askere alındı. Bulgaristan'da çok az Türk çocuğu sıra askeri olarak askerlik yapar, lakin babasının yeni idareye olan katkılarından dolayı İsmail Çavuş bu imtiyazdan faydalanabildi. Terhis olduktan sonra Sofya'da Kliment Ohridski adlı Devlet Üniversitesi'nin Şarkiyat Bölümünü kazandı ve oradan Türk Dili ve Edebiyatı uzmanı olarak mezun oldu. Önce "Piyoner" adlı Türkçe neşredilen çocuk dergisinde çalışmaya başladı. Dergi kapatılınca "Halk Gençliği" gazetesine atandı. Orada uzun yıllar çalıştıktan sonra o gazete de kapandı. Belli bir zaman işsiz kaldı, sonra "Yeni Işık" gazetesinde işe başladı. Edebiyat uzmanı olmasına rağmen uzun yıllar gazetenin İktisat bölümünde çalıştırıldı. Birkaç yıl Dış Haberler servisine gönderildi. Gazetenin bayılıcı atmosferine dayanamayarak istifa etti. Birkaç yıl Sofya Devlet Üniversitesinde Türk Dili ve Grameri derslerini okuttu. Orda da haksızlıklara dayanamadı tekrar "Yeni Işık" gazetesine döndü. Birkaç yıl çevirmen olarak görev yaptı. Ad değiştirme kampanyasında sustu ve idarecilere susarak cevap verdi.

On bir Kasım 1989 Demokratik Devrimden sonra, "Işık" ve

“Güven” gazetelerinde kurucu üye olarak görev aldı, çok ağır bir dille asimilasyon olayların ifşa eden yazılar yazdı. Sofya da yeni açılan İslam Enstitüsü”nde Türk Dili ve Grameri dersleri okuttu. “Hak ve Özgürlük Hareketi”ni destekledi. “Hak ve Özgürlük” gazetesinin dört yıl baş yazarlığını yaptı. 2002 emekli oldu. KIBATEK kurucu üyesidir. Halen Sofya’da oturuyor. Evli ve iki çocuk babasıdır. Bulgarca ve Rusça biliyor.

Şiirlerinde sosyal konuları, gazellerinde aşkı ve neslinin özgürlük özlemini dile getirdi. Şiir,röportaj ve siyasi yazıları ile tanınmaktadır. Kutlu doğum haftası şiir yarışmasında 2 ödülü aldı. 1997 Türkiye Dinayet VAKFI “Vuslat” şiiri ile ikincilik ödülü aldı. Türkiye Dinayet Vakfının1998 yılında Ankara’da düzenlediği “Balkanlar ve KKTC” adlı şiir yarışması “Haziran Yangını” şiiri ile üçüncü oldu, “Ümit” dergi Sofya 1998, N. 19

Eserleri:

“Dilek”, Şiirler, Sofya / 1967

“Yay Burcu”, Şiirler, Sofya 2002

“Altın Petek”, Çocuk Şiirleri, Antoloji, Sofya 2001

“Türkçe Dil Bilgisi”, Sofya, 2002

“Gazetecinin Artık Yılları”, Anı roman, Sofya 2004

“Terapi Patikası”, Öyküler, Sofya, 2005

GAZEL ³⁴

Bilmem aynı mey, aynı kadehle yine içilir mi
Ve aynı yol, bir gün olur yine geçilir mi.

Bir kere gelmiş geçmiş sayılırken o günler
Aynı bahçelerden, aynı çiçekler biçilir mi.

Bir kutup gecesinin karanlığı, sarmışken etrafı
Acep o ümit yıldızı, bir gece tekrar seçilir mi.

Bahar da nice bekleyiş, nice çiçeklerle gelir
Siz söyleyin, bu güzel bahardan geçilir mi.
Açmadıysa da eski bahçelerde aynı çiçekler
Aynı dudaktan, aynı nektar içilir mi.

1966, Sofya

DANTEYLE HAZBUHAL ³⁵

Cehennem bir değil artık Dante
Beş değil
Ve senin tanımadığın cehennem çok değiştii
Nice yeni cehennemlere sahne oldu hayat.
Dünyevi komediler oynaya, oynaya
Gölgede kaldı şarklı din ulemasının
nar ile pür cehennemi.
diri insan eritmiş
krematoryumların yanında.
Cehennem araf ve cennet.
Muhayyel değildi seyahatlerimiz
Katran değil
kayalar yanıyordu ayaklarımızın altında
Ve cehennemlerden geçerek dünya lanetle
görgüsüne çıktı bir Paskalye sabahı
yeryüzünün mübarek Kudüs'üne.
Yeni bir Beatrice – tıpkı senin eşsiz sevgilin -
Ateşlerin ardından görünüyordu gözümüze
Ve karanlıkta nazik ince ve güzel
elini uzatarak bize
rehberlik etti.
Çelik toplarımızın en güçlü salvosunu
Yuvasına döktük ejderin / Cehennem olsun /

³⁵ “Dilek”, Şiirler, Sofya, Narodna Prosveta, Yayınevi 1967

Alevler etrafa saçıldı, dünyayı ateşlediler
Bundan bu gün yanmada yer, yer cehennemler
ve içlerinde büyük saffetıyla Beatrice'ler
Fakat sen pek iyi biliyorsun ki Dante.
Biz isteriz ki sevgilimiz elimizden tutarak
Yıldızdan yıldıza uçursun bizi
Ve en son haykırılım: Yeter!
Artık ne bir kimse cehenneme gitmeli
Ne de dünya cehennemler içinde devam etmeli!

Sofya

BAŞLIKSIZ ŞİİR ³⁶

Sen baharı yaratıyorsun içeride
Son bahar pencereleri zorlarken
Sarı gölgeler gibi perdelerde
Düşen yaprakların izi erken, erken.

Isıtır son bir gayretle kuytularda
Sıcak yazda arda kalan o güneş
Mahzun bir anne gibi yorgun sularda
Yüzer iki kuğu birbirine eş.

Yükselir sonbaharın ıslak sabahında
Tüten buhardan gibi bir buğu
Mağrur dağ başlarında dağın ahında
Yüzer baş başa iki dost kuğu.

SEVENLER ³⁷

Svetanka'ya

Anlatsak anlamazlar yüceliğini sevgimizin
Oysa ki sevenlerdir yaşatanlar dünyayı
En güzel türküleri sevenlerdir çalan
Bizimdir tellerine dokunulan gitar.
Onlar ki hayatta bir gün bilmeyecekler
Anlatsak anlamazlar yüceliğini sevgimizin.

Dehşet bir ümitle bekler sevenler
En bitik, en küçük, en son eşliğinde
Hiç olmayacak dönüşünü gidenlerin
Ve sonsuz bir ümitle ardından terk edenlerin ...

Onlar ki hayatta bir gün bilmeyecekler
Nasıl dehşet bir ümitle bekler sevenler.

ŞAIR ³⁸

Şaban Mahmudov'a

Şair olmadıysak da
Şiirler karaladık karınca kaderince
Ve anladık mesleğin müşkül oluşunu.
Anladık şairin haykırışını susuşunu
Eller uyurken sen uyanacaksın
Vicdanlar susarken sen haykıracaksın...
Uyandıracaksın insanları birin, birin
Başkaca yalan.
Büyük laflar etmiş olması şairin ...

1969, Sofya

---

³⁸ Şiir, 1 Nisan 1973 tarihinde, Şaban Kalkan'a gönderilmiştir.

FALCI ³⁹

Bana yüzyıl vadeden falcı,
demek daha yarıya çok var....
Tut ki otuzu geçmiştir artık
Henüz dün saymaya alıştığım yıllar.

Yüzyıl büyük laf, yarısı yeter
Kolay mı bu günde yarım asır geçinmek
Bir ömür değil mi, savaşa, savaşa biter
Tam bir asra bedel şimdi bir yıl didinmek.

Barut, bomba, balta ve baskı
Kan, kaza, kalp ve kanser...
Dünya sade bu değil ki
Kolay mı her doğanla doğ her ölenle can ver.

Ölüm diye bir yön yok pusulamızda
Dünyadan savaşa, savaşa gideceğiz
Bana yüzyıl vadeden falcı,
Söyle hayattan nasıl vazgeçeceğiz

12. Şubat 1973, Sofya

---

³⁹ Şiir, 1 Nisan 1973 tarihinde, Şaban Kalkan'a gönderilmiştir.

BURSADA SALA ⁴⁰

Gezdim adım, adım yeşil Bursa'yı
Dolaştım yüce ecdadın türbesini
Yeşil camide dinlendim tekrar, tekrar
Ataların maziye karışan sesini.

Duydum ki çınlıyor içimde hala
Şimdi mi başlıyor geleceğe o akın?
Yeşil camide okunan o güçlü sala
Neden böyle bildik bu derece yakın.

İçimde çiçeklenen bir sevda sürüyor
Bu ne sihirli şehir.,bu ne yaman
Gördüm ki damarlarımda dolaşiyor
Bursa türbelerinde duran zaman.

---

⁴⁰ Hak ve Özgürlük”, Gazete, Sofya, 20 Kasım 1992 Sayı N:47

İSTANBULA UYARI ⁴¹

Mavi semalarda yüklü boydan boya
Ucu göklere değen sivri minareler
Bildin mi sofiyane haliyle ne der?
Fatihi, Süleymaniye' yi, Sultan Ahmed'i
Yahut' ta tarihi Ayasofya' yı
Ayakta tutan direkler ...
Kolay değil iki kıtaya ayak basmak, İstanbul
Kapında dost bekler, düşman bekler.

---

⁴¹ Hak ve Özgürlük”, Gazete, Sofya, 20 Kasım 1992 Sayı N: 47

NASİP ⁴²

Beyazıt'ta bir güvercin kanadı
Boğaz içinde gümüş bir dalda
Sultan Ahmet'te okunan ezan sesleri....

Bir şarkı güftesi Gülhane parkında
Eminönü, Üsküdar, Çamlıca
Gerçek bu mudur? Hayal mi bunca?
Saraylar, camiler, meydanlar, hanlar
Güncel işi peşinde koşan insanlar.

Tarih ve bugün örüm, örüm kucak, kucak
İşte Boğaziçi, Marmara sınırsız
Burada herkese ömür boyu sevgi var
Uzan okşa Haliç' i, karşıda Üsküdar
Artık yok bir özlemim, kalmadı bir ahım
Bana İstanbul'u nasip ettin Allah'ım.

MEST ETTİN BENİ ⁴³

Mest etti beni İstanbul'un hali
Aradım caddelerinde üstat Yahya Kemali
Anladım ki İstanbul'u sevmek için bir yürek
Balkan şehirlerinin özlemini çekmek gerek.

1996, İstanbul

---

⁴³ Şiir, 03 Kasım 1998 tarihinde, KKTC Gazimağosa şehrinde İsmail Çavusev'in dosyasından alındı

ECDAT YOLU ⁴⁴

Ecdat asırlar önce çekip başını
Bu topraklardan ta nerelere gitmiş
Yolunda evladına devretmiş savaşını
Varılacak yelere hasretle bitmiş
Bozkırlarda kavgayı dağlarda yası
Şarkı edip söyleyen yiğitmiş.

1993, Almatı

AKROSTİŞ ⁴⁵

Seni seviyorum demek lafa kolay
En sıcak en güzel, en derin sularda
Neredesin diye sormadan sana varmak
İşte sevgilerin en güzeli dünyada
Sen kaderim oldun doğan güneşim
Ey beni benden eden gönüldeşim
Varsın yıllar yılı dinmesin acım ...
İlkyazım, kışım, sonbaharım, yazım
Yaşa rüyalarımın gizli kuytularında ...
Orda bulmalıyım seni bu gün de yarın da
Rüzgarlar dinsin gözlerimin yaşında.
Unutmadım sana verdiğim vaadi
Madem ki hala seni seviyorum bu yaşımda.

1999, Sofya

**NO: 81 MEHMET
ALİ MACAR (1941)**

(Mehmet Aliev Macarov)

Mehmet Ali Macar 6 Ekim 1941 yılında Kırcali ilinin Sırt köy (Rogozçe) köyünde fakir bir tütüncü ailesinde dünyaya geldi. Kader onu daha küçük yaşta üç aylık iken babasız bıraktı. Annesiyle birlikte Eğri Dere'ye giden Mehmet Ali Macar ilk ve orta okulu orada bitirdi. Daha sonra 1961 yılında Kırcali Türk Pedagoji okuluna yazıldı ve üç yıl sonra oradan ilk okul öğretmeni olarak mezun oldu. Uzun yıllar Rodopların çeşitli köylerinde ilk okul öğretmeni olarak görev yaptı. Türk çocuklarına alfabeyi öğreterek Türkçe sevgisini onların minik yüreklerine yerleştirdi.

Bulgarlaştırma kampanyası onu Kırcali ilinin Çiftlik köyünde öğretmen olarak buldu. Bu kampanyaya karşı direnen şair işten atıldı ve üç yıl inşatlarda çalışarak hayatını kazandı. 1989 yılının Haziran ayında zorunlu göçe tabi tutularak Türkiye'ye iltica etti. Malkara şehrine yerleşti ve oradaki ilk okulda müdür yardımcısı olarak göreve başladı. Halen o görevi sürdürmektedir. Evli ve iki çocuk babasıdır. Bulgarca biliyor.

Mehmet Ali Macar şiiri çocukluk yıllarında sevdi, lakin ilk şiir denemelerini öğretmenliğe başladığı yıllarda yaptı ve bir daha şiirden ayrılamadı. O şiirlerinde yurt sevgisini ve milli bilinci dile getirdi. Onun şiirlerinde sıcak bir duygu yoğunluğu ve Rodop Türk folklorunun deyim özelliklerini buluyoruz ki, bu da onun şiirine yeni bir ifade ufku getiriyor.

Eserleri Türkçe merkez ve yerel dergi ve gazete sayfalarında serpilmiş bir vaziyettedir.

“Yıllaar ve Yollar”, şiirler, İstanbul, 2006

ÖMÜRDEN KALAN ⁴⁶

Çiçek açar
Solar çürür
İnsan doğar,
Yaşar ölür.
Ondan yalnız
Anı kalır.

1959, Kırcaali

---

⁴⁶ Şiir, Mehmet Ali Macar'ın arşivinden

YOLLAR VE YOLCULAR ⁴⁷

Yollar var ki inişli çıkışlı
Dikenli taşlı
Hep yokuşa sürer kişiyi
Hasret dolu gurbet yolları
Acı dolu göç yolları...
Yolcuların yalın ayakları
Çatlak, patlamış tabanları
Bazıları aşar yılları
Yarıda kalır bazıları...
Gölgede gölgelenir
Kimilerine yetmez ömür
Ne kadar gidilirse gidilir
Yolun somuna gelinir.
Orası artık son duraktır
Gözlere siyah perde çekilir
Kişi karanlığa bürünür..
Bırakarak arkasında izini
Götürdüğü cepsiz kefendir
Kalıcıdır tüm yollar.
Bekler yeni yolcular...
Neler görmüş
Neler geçirmiş
Kahkahayla gülmüş

İçin, için ağlamış
Avaz, avaz haykırmış ...
Çağıl, çağıl çağlamış
Türk olduğu için
Kumsalda öldürülmüş.

1980

ZOR GÜNLER ⁴⁸

Sessiz, sessiz ağıtlar,
Söylenir köşelerde.
Duygular gömülüdür
En derin yüreklerde.

Umut sinmiş içime
Esen rüzgarlar kuduz.
Kapanmışım içime
Kalmadı hayat huzur.

Gündüzle gecem olmuş
Gecelerim simsiyah
Güneşe var da batış
Yok, yok, yok, yok, yok doğuş.

Ölenler toprak oldu
Sızlıyor kemikleri
Bahçemde gülüm soldu
Kayboldu bülbülleri.

Bülbüller konmaz oldu
Güllerin tacına
Böylesine bir zulüm

Geldi Türk'ün başına.

1987, Kırcaali

RODOP GÜZELİ ⁴⁹

Eli kınalı gözü dualı
Kaşı sürmeli başı sevdalı
Ayağı hallı (büyük) sırma ceketli
Tatlıdır dili, Fatma'dır adı
Takmış telleri Rodop güzeli
Ne güzel gülüyor mavi gözleri.

1987

---

⁴⁹ “Bizim Anayurt Antolojisi”, Niyazi H. Bahtiyar, İstanbul 2001

CABİLLER'DE GECE ⁵⁰

Cabiller' de gece buz
Gece ayaz, yıldızlar sayısız, parlak
Elle tutulacak gibi alçak⁵¹
Pomak Ahmedin evi eski, ahşap
Odada üç yatak
Birinde Halil İbrahim
Öbüründe Emmi Süleyman
Birinde de ben.
İçeride soba kurulu
İçinde yok yakacak.
Soğuk boğdu uykumuzu
Battaniye yıprak.
Çeneler sabaha kadar çarpacak
Gözle kapalı uykulara
Yarın doğacak güneş
Yine donuk olacak.

1987

---

⁵⁰ “Bizim Anyurt Antolojisi”, Niyazi H. Bahtiyar, İstanbul 2001

⁵¹ “Yakın” anlamında kullanılmıştır

PAYDOS MEMLEKET HASRETİNE ⁵²

Nazım Hikmet'e

Bir gemi geldi İstanbul'dan Varna'ya
Okşadı gemiyi, yandı elleri
Girdi yüreğine acıttı.

Bir gemi kalktı Varna'dan İstanbul'a
Yaktı yüreğini
Kalkan tavaşı gibi.
Dolu gözlerle baktı ardından
Uzun, uzun....
Ama rahat ol sen artık
Paydos Vatan hasretine
Memleketine geleceksin
Belki de dilediğince
Anadolu'ya gömüleceksin,
Koca Nazım usta.

SEVGİDEN YANA ⁵³

Bir dünya istiyorum sevgiden yana
Kırgınlıklar, dargınlıklar bir yana
Tüm yüzler gülsün, kaşlar benzesin yaya
Çocuklar mutlu olsun, gelmesin dara.

Şiirler yazılsın hiç yazılmadık
Besteler yapılsın hiç yapılmadık
Çiçekler açılsın hiç açılmadık
Yollar geçilsin hiç geçilmedik.

Kuşlar uçsun hiç görülmedik
Uçurtmalar salınsın hiç salınmadık
Şarkılar söylensin hiç söylenmedik
Gönüller çelenk örsün hiç örülmedik.

Kekik koksun doğa, hiç kokulmadık
Sevgiler yaşansın, hiç yaşanmadık
Güller dikilsin hiç dikilmedik
Bülbüller sevda yaksın, hiç yakılmadık.

**NO: 82 HÜSEYİN
RASİM GÜLER (1941)**

(Hüseyin Rasimov Mustafafov)

Hüseyin Rasim Güler 1941 yılında Silistre ilinin Bosna köyünde bir çiftçi ailesinden doğdu. İkiz eşidir, ikizlerin ikincisi, ilk okulu köyünde ortayı Silisterde okudu. Razgrat Türk Pedagoji okulundan diploma aldı ve üç yıl ilk okul öğretmenliği yaptı. Askere alındı. Terhis olduktan sonra Sofya Üniversitesi'nin Türkoloji Bölümünü kazandı. Oradan mezun oldu. Kendi köyünde uzun yıllar orta okul Türkçe öğretmenliği yaptı. Daha sonra Silistre şehrine yerleşti. Orda Türkçe neşredilen “Ziya” gazetesinin Sanat ve Kültür sayfasını yönetti. Gazete kapanınca şehrin çeşitli liselerinde Bulgar Dili ve Edebiyatı derslerini okuttu. Bir ara Silistre Yüksek Öğretmen Enstitüsünde mürebbilik yaptı.

Asimilasyon politikasına direniş gösterdiği için tutuklandı, sorgulandı ve kısa süreli sürgüne gönderildi. 1989 yılında zorunlu göçe tabi tutuldu. Türkiye'ye iltica etti. Uzun yıllar İstanbul Ticaret Meslek Lisesinde Edebiyat öğretmenliği yaptı. 2003 yılında emekli oldu. Halen İstanbul'un Yeni Bosna semtinde oturmaktadır. Evli ve iki çocuk babasıdır. Bulgarca ve Rusça biliyor.

Hüseyin Rasim Güler şiire ergenlik çağında gönül verdi. İlk şiiri on altı yaşındayken Rusçuk'ta Türkçe neşredilen “Tuna Gerçeği” gazetesinde yayımlandı. Daha sonra Hüseyin Rasim Güler şiirden ayrılmadı. Şiirlerinde kendi lirik duygularını ve

gezip dolaştığı yerlerden esinlendiği doğa güzelliklerini dile getirmektedir.

Eserleri:

“Kardelen”, Çocuk Şiirleri, İstanbul, 1997

“Çoktan Tkenirdi Bu Nefes”, Şiirler, İstanbul, 1996

“Kıbrıs İzlenimleri”, Yolculuk notları, İstanbul, 1998

“İstanbul Defteri”, Şiirler, İstanbul 2001

“Rumeli Türküleri ”, Derleme, Prizren, Kosova 20003

“Köprü”, Mehmet Ali OruÇ’un Şiirleri, Derleyen, Hüseyin R.

Güler İstanbul 20003

“Dünyayı Geze Geze”, Şiirler, İstanbul 2005

“Bodrum Esintileri”, Anı, İstanbul, 2008

Şehir misali gemilerimiz
Balık gibi suları yarar.
Çelik kanatlı kuşlarımız
Maviliklerden maviliklere dalar
Yapay uydularımız
Döner mi döner
Uzay gemimiz.
Gökleri deler
Akın var akın
Demek ki bu gün değilse yarın
Biz misafiriyiz
Mars'ın, Ay'ın.

1959 Ocak, Razgrat

BİZ İNSANLAR

Biz insanlar
Kurucusuysak bugün yeryüzünün
Yarın yelkenler açacağız
Evren yolculuğuna

Doluşacağız uzay yolcusu gemiye
Otobüse biner gibi ...
Ve konacağız gezeğenden gezeğene
Uçacağız koşacağız, yıldızlar aleminde
Bir sözle uzayı fethedeceğiz kardeşim
Yüzeceğiz uzay gemisiyle uzay denizinde
İnan buna.
Güç bizde, fen bizde
İnanç denen kudret dümeni
Sağlam irademizle
Döndükçe elimizde ...

Mart – 1965, Bosna Köyü Silistre

SEN MİSİN, ARDA?

*“Ben sana demedim mi canlarım
Yusuf’um, kayıklar batacak...”*

Rumeli Türküsü

Sen misin bre, Arda
Sen misin bre çılgın nehir
O Yusuf’u alıp giden?
Getir Yusuf’u
Getir Yusuf’u.

Bakıyorum da doludizgin atlar gibi
Coşuyor suları Arda’nın
Hiçbir şeyden habersiz
Her şeyden bihaber ...
Ötelerde
Kayıklar beliriyor
Sonra bir yat
Kıyak mı kıyak
Küçümencik
Derken
Bir türkü karışıyor
Akışına dalgaların :
“Çıkar abanı poturunu Yusuf’um

Dalgalar alacak...”

Eyvaah!

Dalgalar dehşetle çarpıyor

Sahilde kayalara

Bakışlarım bir başka oluyor

Düşüncelerim karışıyor

Bir başka oluyorum

Bir canavar misali

Atlayıp da sulara

Boğmak istiyorum Arda’yı

Tüm hırçınlığımla

Yitirdi diye

O civanım Yusuf’u ...

Amma şu

İyilikleri de olmasa

Toprağa ve insanlara

Faydası dokunmasa!

Temmuz 1965, Kırcalı

BAKU – VARNA

Şöyle bir
Baku'nun deniz sahiline
Şu neftçiler denen yere
İndim mi bir kere
Varna' yı düşünürüm
Burası her şeyiyle
Erliğin destanıdır.
Her manzara her şey her satır
Neonlu limanı bu şehrin
Ve mavisi yeşili alı
Varna'yı hatırlatır,
İki can kan kardeşidir
Varna – Baku
Onlar ki bu toprakların
Ela gözüdür kalem kaşdır
Onlar ki sancılı dünyamızın
Birer can kardeşidir.

Temmuz 1974, Baku

DOST BAKU

Ben sizi dost bilerek geldim Baku'ya
Her anımda dost ilde dost ellerde bildim kendimi.
Gönlüm burada öylesine hoş ki
Bir kuş olup uçacak.
Aranızda dolaşarak mutluluk dağıtacak!

Temmuz 1974, Baku

**NO: 83 AYŞE HÜSEYİN BİLAL
– ŐŐSMANOVA (1941 – 2012)**

(Ayşe Hüseyinova Bilalova Şişmanova)

Ayşe H.Bilal Şişmanova 1941 yılında Razgrat iline bağlı Kalova (Dyankovo) köyünde aydın bir ailede doğdu. İlk ve orta okulu doğduğu köyde okudu. Devamla Razgrat Türk Pedagoji okulundan mezun oldu. Dört yıl Huma ile Mumcular (Sveštari) köylerinde öğretmenlik yaptı.O yıllarda Gençlik teşklatında çalışan Salih Hakkiev ile evlendi. Ayşe H.Bilal Şişmanova Razgratta tam 38 yıl öğrencilere ve velilere öğretmenlik görevini bıkmadan fedakarca icra etti.

Ayşe H.Bilal Şişmanova şiire Razgrat Türk Pedagoji okulunda öğrenci iken sevdalandı.Bir daha şiirden hiç ayrılmadı. Şiir onun sırdaşı ve dert ortağı oldu.Şiirin siyasi ve sosyal gücünü çok erken sezdi. Şiirlerinde evlatlarına, eşine olan sonsuz sevgisini, halkın sevincini, kederini ve asimilasyona tepkisini mısralarında cesurca terennüm etti.

17 Aralık 2000 yılında kurucusu ve kaşkanı olduğu “Razgrat Güzelleri” adlı folklor grubunu kurdu. Bu grup Deliorman’da ve Türkiye Cumhuriyetinin çeşitli şehirlerinde Bulgaristan Türklerinin folklor zenginliğini ve dans kültürünü başarıyla temsil etti. Bu gün de büyük bir özveriyle çalışmalarına devam etmektedir. Ayşe Şişmanova şiirlerinde Bulgaristan Türklerinin asimilasyon trajedisini kadın duyarlılığı ile geniş kapsamlı ele alan önde gelen şairlerimizdendir.

Razgrat şehrinde oturuyor. Evli ve iki çocuk annesi ve bir

torun sahibidir.

Eserleri:

“Mevsimler Yine Dönecek” Şiirler Razgrat 2006

“Güneşe Kar Düştü” Şiirler, Razgrat, 2008

DELİ-DOLU DELİORMAN

(Sülbiye ve Habil GÖÇGELDİ ailesine)

Deli dolu demişler
Çılgın demişler sana...
Varsın desinler deli
Canım Deliorman'a...

Havasına, suyuna
Mücevher toprağına
Can feda olsun
Hayranım ormanına...

Razgrat denen beldesi
Deliorman incisi
Lom suyu ezgisinin
Kim değildir delisi...

Deli desinler deli
Ver dünyaya elini
Barış, kardeşlik seli
Deliormanın emeli.

2 Ağustos 1965 Demir Baba Tekkesi

KIŞ – 1985

Korkunç bir kış
Ve bekleyiş...
Yüreklerde dertler
Gözlerde keder
Umutsuz bir bahar
Kalpler duracak kadar...
Hayır duramaz.

Obüyük yürekte
Küçük bir pencere bırakıyorum...
Hissediyorum,
Oraya biri girmek istiyor
Sanki bu topraklarda nöbet tutuyor
Cesaret kardeşim
Cesaret diyor kalbim...

Şubat 1985 Razgrat

KÖYÜMDE 1989 ISSIZLIĞI

(Ağabeyim Hasan Bilal ile eşim Salih Hakkiev'in gece konuşmalarından sonra yazılan şiir.)

Yeşil tarlalar umutsuz, mutsuz
Evlerin çoğu kimsesiz.
İnsan izi kalmamış yamaçlarda
Türkmen beyin torunları
Tek, tek göçmüş başka diyarlara...

Batıyor batıdan güneş
Parlıyor çoban yıldızı
Bir kaç insan, dönüyor yorgun, sessiz
Dağılmış, perişan yuvaları sinsî, sinsî...
Vatan dediğin şey İnsandır elbet
Meleyen kuzu, ağlayan bebek
Eş, dost kalmadı yanıbaşımda...
Ağlarım bakıp, bakıp sana
Hayat ırmağında yıkanan
Altın gibi ebediyyen parlıyor.
Koruduğum sürece bu diyarı
Parlayacak yine çoban yıldızı....
Ay bir çiçek gibi açacak adeta
Gökyüzünde ki çardakta
Kavuştuğu an
Çalışkan insanlarına.

20 Ağustos 1989 Kalova

DELİORMAN

Deliorman asırların gür sesi
İnsanıyla sarmaş dolaş yaşayan...
Ağıt yazar Demir Baba çeşmesi
Aşık gibi sevgiliye dert yakan...

Ormanında güvermiş meşeleri
Toprağına ter döker efeleri
Gündüz sıcak, serindir geceleri
Deiorman sevgiliye dert yakan.

20 Mayıs 1991 Balabanlar Razgrat

BU AKŞAM

Kızım Sevda'ya
Bu akşam yüzüyor gecelerde düşüncelerim
Yüreğimin gizli derinliklerinde
Günlerimi değerleőtiren
Gecenin geçmeyen saatleri
Mahvetti beni
Düşünürken seni...

Bu akşam
Yuvarlak dolunayın altında
Yine arayacağım uykumu.
Yüreğime incek bitmeyen acı
Gözlerim arayacak
Günün doğacak gölgesini...
Kendi derdimle kaldım burada
Yalnızlığı kokladım o anda
Sonbaharda kurumuş yapraklarda.
Bugün de akşam oldu.
Bu akşam
Yine yüzecek gecelerde
Düşüncelerim.

Aralık 1995 Razgrat

BENİM ŐEHİRİM

Deliorman'da Razgrad'ın olduğu semtte
Eşsiz Lom nehrinin aktığı yerde
Tüm sokaklarını geziyorum....
Karşılaştığım insan yüzlerinde
Zaaftan, acıdan izler görüyorum.

Bu insanların haykırışlarında
Çaresizliğinde gençliğin
Bütün seslerde,bütün yasaklarda
Beyinlerine vurulan zinciri görüyorum...

Nasıl ağlıyorlar içten sessizce
Karartılmış günlerini gördükçe
İşsizlik çökmüş içlerine
Bir umut bekliyorlar elbette....

Ama nerede, yeryüzünün tanrısı
Umutmuş onları doğrusu...
Merhemet denen duygu kalmamış
Hayat bir arayış beyhude
Çünkü herşey insanın beyninde.

Nisan 1995 Razgrad

VEFATNAME

Ağabeyim Hasan Bilal'a

Bir Eylül sabahı getirdi
Senin kara haberini
İçime bir ateş düştü ki sorma
Rüzgarın asvurdu, güneşin kavurdu...
Ölüm haberin
Yaktı,tutuşturdu beni.
Oysa ben, Eylülümü severdim
Güz çiçeklerinin açışını
Yaprakların sararışını....
Bu defa bir açış açtı ki, sorma
Şimdi yaklaşınca sarı yapraklara

Hala titrerim.
Demek, zaman Eylülüdür derim
O zaman o ateş yine yanmaya başlar
Paramparça olur dünyam benim...
Seni arıyorum, sözde yaşıyorum
Yaklaşınca her Eylül
Bu böyle olacak...
Seni unutmak
Asla mümkün olmayacak.

30 Eylül 1998 Razgrat

BENİM ODAM

Saat sınırlı, sınırlı tik taklıyor
Çiçekler gülerek soluyor
Müzik ve şarkı sesleeri
Ellerim birşeyler yazıyor...

Odam yine yaşıyor
Kendi tuhaf özel hayallariyle
Rüzgar şiddetle savrularak
Sıcak endamlı vücu kavrularak
Yaşıyor odam gökyüzü maviliğini
Bekçisi olarak.
İçimde bir elem
Yüreğimde burukluk.

Yaşıyor odam tik taklayarak
Sinemi yakarak.

2 Ocak 2000 Razgrat

GÖKKUŞAĞI

Bir demet çiçek yapmak isterdim
Aşkım sana
O yağmur sonrası semada ki gök kuşağından
Ve nazik ismini ıtıt saçan menekşelerle
Yazmak isterdim zaman tuneline....
Şimdi bir mlek gibi sakın, ııldyarak

Bazı zaman bana şiirler yazdırarak
Devam ediyorum yoluma
Seni hatırlayarak.....
Evet, bir demet çiçek yapmak isterdim
Aşkım sana.
O yağmur sonrası
Semada ki gök kuşağından
Sonra, sevgiyle dolu aşk ocağından
Yangınlarla dolu yüreğimle
Seni anısayarak
Selam gönderirdim sana
Aşk diyarından...

2000 Sofya

UYKUSUZ GECELERDE

Salih Şişmanov'a

Geceler ağır,
Geceler sağır,
Geceler uykusuz
Bağır, bağır, bağır....
Uykusuz geceler burada
Onu dūřündüğüm anda
İçime bir hüzün çöker...
Gözlerim ümit dolu yollarda.
Beni benimle bıraktın giderken
Gözlerimin feerinde kaldı caziben.
Uykusuzum, bilirmisin nedenini
Gönlüme oturdum
Ben yalnızlıkla kaldım,
Hep uykusuz gecelere darıldım

24 Ocak 2006 Razgrat

NO: 84 CEMAL KEMAL (1941)

(Cemal Kemalov)

Cemal Kemal 1941 yılında Kırcali ilinin Söğüt Kesiği (Mleçino) köyünde fakir bir köylü ailesinde doğdu. İlk ve orta okulu doğduğu köyde okudu. Daha sonra Koşukavak şehrinde Makine-Traktör Meslek Lisesinden mezun oldu. Uzun yıllar araba tamircisi, şoför ve Emek Ziraat Kooperatifinde yönetici olarak görev yaptı. Bu çalışmaları esnasında bölgenin etnik, sosyal ve ekonomi durumunu çok iyi tanıma fırsatı buldu. Aldığı çeşitli görev ve sorumlulukları vicdanı ile yerine getirdi. Şiiri hiçbir zaman ihmal etmedi.

Cemal Kemal 1989 yılında zorunlu göçe tabi tutuldu. Türkiye'ye iltica etti. İstanbul'a yerleşti. Özel bir şirkette kıdemli şoför olarak çalışıyor. Halen İstanbul'da oturuyor. Evli ve iki çocuk babasıdır. Bulgarca biliyor.

Cemal Kemal şiir yazmaya çocukluk yaşlarında başladı. Onun diğer şairlerden farklı bir tarafı var, o şiirlerinde siyasi ve sosyal konulara dokunmamaya özen gösterdi. Şiirlerinde hep aşk konularını işledi. Kadın dünyasının ruhsal çalkantılarını orijinal bir dille terennüm etti. Şiirleri genç kuşaklar tarafından çok sevildi ve okundu. Kırcali' de neşredilen "Nov Jivot" adlı il gazetesinin "Yeni Hayat" adı ile yayımlanan Türkçe sayfasının "Esintiler" köşesinde bir çok şiiri yayımlandı. Bunun dışında Türkçe merkez ve diğer il gazetelerinin sanat sayfalarında şiirleri sık, sık yer aldı.

Totaliter rejimin Türkçe'yi yasak kapsamına alması Şairin Şiirlerini bir kitapta toplayıp yayımlamasına engel oldu.

Yılların geçip gidişiyile
Gözlerim her gün yar yollarında...
Yumak, yumak duman soluyan baca
Alıp götürüyor beni uzaklara...
Etrafımdaki oksijen kıvılcımları
Çiçek, çiçek kayboluyor.
Karşımda duran güzellerin gözleri
“Yarana tuz koy da
Acısı ciğerini yaksın” diyor.

1976

İçim bomboş bir oda...
Kalabalık bir cadde ortasında
Ürkek ve korkak
Uçacakmış gibi bakarak
Kaçacakmış gibi
Titresin yaprak, yaprak...

Şimdi
Aylarca, senelerce yolunu izlesem
Bir üzüntü alıp ta gider seni,
Yolu tükenmez bir dağ ardında...
Dur, sabret biraz
Dinle, gül dalım
Güzel bahçelerin de çiçeği sensin.
Ne yazık ki
Her zamanki gibi
Yüreğim
Dayanmaz
Af ettirmezsene bana ettiklerini.

1977, Söğüt Kesigi – Kırçali

DÜNE KADAR ⁵⁷

Düne gelince
İkimiz de yeşil bir fidandık
Zaman oldu budandık.
Zaman oldu tomurcuk bağladık
Baharda sarmaş dolaş umutlarla...
Bazen da bak
Şu giden kışın
Beyazlığına inandık.

1977

---

⁵⁷ “Çağdaş Rodop Türk Şiiri Antolojisi”, Antoloji, Niyazi H. Bahtiyar, İstanbul 1998

GENÇLİK ÇAĞI ⁵⁸

Beni en çok sevdiğini sandığım
En dar günlerimde bazen
Seni dile getirmek de
Zor sanatmış meğer...

Dönüp de seni görebilsem
Yeniden Aşk Bağı'nda
Dünyaları bağışlarım
Hiç tereddüt etmeden
Sırlarımı bile söylerim
Anlayabilesin diye...

Düşüncelerimin aydınlığında ışıyan
Dümdüz bir çığır
Sen gerçekte o, değilsin
Hayatsın, çiçeğim
O gelmez gitti artık
Bir daha dönülmez yollara.

DENİZE DÖNÜŞÜMDE ⁵⁹

Her gelişimde bir başka görürüm seni
Bilmem aylardan Mayıs olduğundan mı?
On sekiz çağlarında bir kız kesti yolumu ...
Hissediyorum seviyi, ellerim dümende
Ne yazık ki anlayamadım yine
Öğle olmuş, ortalık yeşil, yeşil.

Dayanıp kalıverdim sahilde
Kafamda çeşitli düşünceler kıvranırken
Hep eskisi gibi nöbette
Ufkun kaybolduğu yere kadar.
Belki turna gözü gibi berrak
Semanın tesirinden olmalı...

Şimdi bende sahildeyim
Bir nazik güzelle
Kim bilir hangi sahilde yıkandı
Gülüşüyle eritti kalbimi.
Bana yalvarış düştü ne çare
Yeter açma pencereyi
Seni duyan olur
Sana göz koyan olur
Çek perdeyi.

AYRILIK ⁶⁰

Ürkek geyikler misali
Günlerce benden kaçırırsun
San ki bir daha hiç dönmeyecekmişsin.
İtersen dönme.
Ne söylesem benim için
Bir de senin için
Hepsi boşuna.
Biliyorum
Bir gün olacak da
Sen de anlayacaksın
Yanardağlar gibi hiç aralıksız
Yanıp kül olduğunu...
Merhemini ben de değil
Başka birisinde arayacaksın.
Zannımca anlayacaksın
Ki mesut olsan da
İlk sevginin ateşi ile ısınacaksın.
Ama ne ettinse bana ettin
Bırakıp beni gittin
Kanadı kırık bir güvercin gibi sokaklarda...
Yoksa kalbinden O da silmişti beni artık
Her nasılsa.
Yine sana götürdü beni tüm yollar

---

⁶⁰ “Çağdaş Rodop Türk Şiiri Antolojisi”, Antoloji, Niyazi H.Bahtiyar, İstanbul 1998

Tomurcuklar çatlarken dal ucunda.

1978

ELVERİR BUNCA YIL ⁶¹

Elverir bunca yıl ayrılığın elemi
Sensiz rengi solan bir bahar içimde
Ne yapsam bu sevda gitmiyor senden öte
Artık dayanamam kapını çalmaktır niyetim önce.

Işıl, ışıl bir geceyi kovalarken gündüzler gene
Yıldızlar da düşmüş o an bekleyiştten yere
Seni candan sevmiştim kıymetini bilmedim, niye?
Sevmeyenlerin yürek nesine...?

1978

---

⁶¹ “Çağdaş Rodop Türk Şiiri Antolojisi”, Antoloji, Niyazi H. Bahtiyar, İstanbul 1998

SÖYLE NİYE? ⁶²

Söyle niye?

Söz verirsin o saatte varacağım diye

Hala da gelirsin, incir gibi Vildan' ım

N'oldu haberini alamadım?

İçime dinmeyen bir sancı indirdin

Karlı sokaklarda gözlerken yolunu

Islak ayaklarım soğuklamış

Şimdi merhemini bile bulamaz doktorlar..

Merhamet umuyorum

Yol boyunca ki taşlardan, ağaçlardan

İster inan, ister inanma...

Bir iki değil bu aşk dansını oynadığın...

Elbet bir gün gelir de

Anlarsın suçun sende olduğunu

Baharda akasyalar açarken...

Ben sana söylemiştim ya

Kazanlık diyarından

Al, sarı, kırmızı güller getireceğimi

Ne yazık ki, elimde soldu koklamadan güller.

1978

**NO: 85 ALİ MUSTAFA
BONCUK (1941)**

(Ali Mustafov Boncukov)

Ali Mustafa Boncuk Razgrat iline bağlı Kalova (Dyankova) köyünde fakir bir çiftçi ailesinde doğdu. İlk ve orta okulu doğduğu köyde okudu. Liseyi Razgrat'ta bitirdi. Birkaç yıl otobüslerde şoför muavinliği yaptıktan sonra Sofya Devlet Üniversitesi'nin Türkoloji Bölümünü kazandı. Oradan mezun oldu. Uzun yıllar Razgrat köylerinde Türkçe öğretmeni, Türkçe yasak kapsamına alınınca eğitimci olarak görev yaptı.

Rejimin baskılarına baş eğmedi, isminin değiştirilmesine karşı koydu. Görevinden uzaklaştırıldı. Mesleğine uygun olmayan bir çok işte çalıştı. Ailece sürekli baskı altında tutuldu. Şiirlerinin Türkçe yayınlanması yasak edildi. Bütün bu sindirme çabalarına rağmen Ali Boncuk Türkçe şiir yazmaktan vazgeçmedi.

11 Kasım 1989 yılında Jivkov rejimi iktidardan indirildi, ülkede demokratik rüzgarlar esmeye başladı. Bu değişim sonucu Ali Mustafa Boncuk sevdiği öğretmenlik mesleğine döndü. Şimdi köyünde Türkçe öğretmeni olarak çalışmaktadır. Ali Mustafa Boncuk evli ve üç çocuk babasıdır. Bulgarca ve Rusça biliyor.

Ali Boncuk şiiri lise yıllarında sevdi ve ilk şiirlerini de o yıllarda yazdı. O, kısa, ölçülü ve serbest vezinli şiirler yazdı. Şiirleri sıcak ve duygu yüklüdür, ruhları okşar ve düşündürür. Şiirlerinde Deliorman insanın sevincini ve kederini dile getirir.

İsim değiştirme ve g ile ilgili olan şiirleri Türkçe okul kitaplarında da yer almaktadır.

şiirlerini baskı ve yasaklar yüzünden kitaplaştıramadı. Gazete ve dergi sayfalarında dağınık bir şekilde yer almaktadırlar.

ADIM ⁶³

Lekesiydi utancıydı yüzümün
Bana silahla verilen adım
Gizli bir kurt gibi üzüntü
Her gün emerdi ömrümü hayatımın.

O dehşet gün perişandı halim
Tükendi, kesildi tüm hislerim
İleri değil, döndü geri, geri
Açık denizde yol alan yelkenlerim.

O dehşet gün birden bire üstüme
Sanki asırlık dağlar yıkıldı
Kurşunlanan ezanlı adım
Kalbime gömülüp Ali kaldı.

1992 Kalova – Razgzat

---

⁶³ Şiirler, Ali Boncuk'un arşivinden, 02 Ekim 1999 tarihinde alınmıştır.

YURDUM

Doğan günün eşiğinde
Umut dolu bir evrensin
Seni seven gnllerde
Tükenmeyen bir güvensin.

nl oban kavalında
alınan bir ili ezgi
Yaz yağmuru ovalarda
Tanrımızdan gelen sevgi.

Yurdum bizim n sokakta
Söylenen bir zli türkü
Sayfa, sayfa betiklerde
Okuduğum şanlı yk.

ISSIZ EV

Bu evin sahibi nerede?

Cıvılcıvıldı bu ev mutlu seslerle

Şimdi yerde tozlu yırtık perdeler

Ses selamet yok, yok burada kimse.

Damında yuvalanmış nice baykuşlar

Geceleri korkunç türkü söylerler

Her yanda dalgın üzgün komşular

Göçte kalanları candan özlerler.

NE GÜZEL

Ne güzel bürünüşün
Akşamları allara
Telli uzun uçkurun
Yaraşır şalvarına.

Kül eden bir özlemle
Düşmüşüm yollarına
Tanrı nasip ederse
Varacağım yanına.

Nişan durağım benim
Allı pullu gelinim
Mutluluk bizim olsa
Ulaşınca kapına.

DELİORMAN

Gelin gibi süslü hür Deliorman
Sensiz gönlüm gözüm sensiz olamam
N'olur ayrılmasın evlat anadan
Huzur dirlik sen de ey güzel yuvam!

Soyum sopum sana ezelden hayran
Toprağın verimli, güneş sımsıcak (sıcacık).
Erden ormanların dillere destan
Ben sana vurgunum ey güzel bucak.

Burada yaşamıma olamasın engel
Kutsal bir varlıksın baba ocağım.
Sen yaşam gücümsün en güzel emel
Sarmaş dolaş olsam ana kucağım.

İNSANLIK NERDE?

Yılların kıyımcı, baskı kırbacı
Şakladı çılgınca, yandı üstümde
Sızarken gönlüme derin bir acı
Sessizdim, çaresiz insanlık nerede?

İnsaf merhamet yok, yok bu düzende
Tekme yumruk kırbaç bedava işte
Bu da az gelirse silahlar elde
Çiğnendi onurum, insanlık nerede?

Çökünce karanlık köyün üstüne
Milisler gelirdi konuk yerine
Evim dönüşürken bir cenk çölüne
Tanrı' ma sığındım, insanlık nerede?

1994 Kalova Razgrat

YEŞİL GÖZLER ÜSTÜNE ⁶⁴

Yeşil gözlerinde büyü mü ne var
Devrildi üstüme yeşil bir nazar
Ortalıkta kuru soğuk, yerde kar
Yazılacak tarihe aşk öykümüz.

Bu ilk aşkım değil, ne de ilk Őarkım
Ama kış mevsimi bahar oldu
Ben yeşil gözlerin içinde yanarken
Dünya sınırsız bir sevgiyle doldu.

2000, Kalova Razgrat

---

⁶⁴ Şiir, özel olarak Şaban Kalkan'a, 7 Kasım 2000 tarihinde gönderildi.

**NO: 86 MEHMET HAMİT
ÖZGÜR (1941-1996)**

(Mehmet Hamidov)

Mehmet Hamit 1941 yılında Razgrat ilinin Yerci Köy'ünde (Gradina) orta halli bir çiftçi ailesinde dünyaya geldi. İlk ve orta okulu kendi köyünde okudu. Daha sonra Razgrat Türk Pedagoji okuluna yazıldı ve orasını bitirdi. İki yıl Razgrat bölgesinde öğretmenlik yaptıktan sonra askere alındı. Askerliğini topograf olarak yaptı. Terhis olunca kendi köyüne öğretmen tayin edildi. Uzun yıllar köyündeki Türk çocuklarına sınıf öğretmenliği yaptı. Bu zaman zarfında dışarıdan verdiği sınavlarla Sofya Devlet Üniversitesinin Türk Dili ve Edebiyat bölümünden mezun oldu. Türkçe'nin yasak kapsamına alınmasından sonra aynı okulda mürebbi olarak görevini sürdürdü.

1985 başlatılan Bulgarlaştırma kampanyasına karşı çıktı. Vidin dolaylarına sürgün edildi. Sürgünden döndükten sonra öğretmenliği elinden alındı. Köy Kooperatifinde vasıfsız işçi statüsünde çalıştı.

1989 yılında zorunlu göçe tabi tutularak Türkiye'ye gönderildi. İstanbul'a yerleşti. Birkaç yıl öğretmen olarak çalıştı. 1996 yılında İstanbul'da vefat etti.

Evli ve iki çocuk babasıydı. Bulgarca ve Rusça biliyordu.

Şiirlerinde çocukluğunu, aşkını, diyar sevgisini ve yarına olan inancını dile getirmektedir. Şiirleri yıllıklarda, merkez ve yerel Türkçe basında dağınık bir halde bulunmaktadır. Şiirlerinin çoğu Razgrat' ta yayımlanan "Dostluk" gazetesinde yayımlandı.

Mehmet Hamit' in makaleleri, deneme yazıları ve mizahi öyküleri de vardır.

SEVDİĞİME ⁶⁵

Şu dağlarda yel olsam.
Bahçelerde dal olsam
Toprağına sel olsam
Nede iyi hoş olur.

Çayırlarda çil olsam
Sevdiğime kul olsam
Yanıp, yanıp kül olsam
Nede iyi hoş olur.

1965 Gradina – Razgrat

---

⁶⁵ “1965 Bıraktığı Şiirler”, Derleme, Sofya, Narodna Prosveta Yayınevi, 1966

SANA ⁶⁶

Elbet döneceksin bir gün bana sen
Kuzeyin baharını yazını özleyip' de
Yuvalarına dönen göçebe kuşlar misali
Süzüleceksin önüme, hala
Koklamaya doyamadığım küçümencik
Erguvan dalcığı ile...
Hatırlarsın,
Hatırlamamak olur mu?
Erguvan rengine benzetirdim gözlerini
Şakrak, şakrak gülerdin sevincinden
Neşe saçardın ölü sessizliğe
İçime dolardı gülüşün.
Gönlüm bir hoş oluyordu...
Belki yine kıracaksın
Günahsız erguvan dalcığını...
Bende günahsızdım
Belki onun için kırılmışım.
Bırak!
Zahmet etme !
Ko bu defa erguvan dalcığını
Başkası kırsın.
O zaman belki ben kırılmam.

HEPİMİZ ⁶⁷

Bir pecer var,
Karanlıkları kovar
Aydınlıklarıyla,
Gecenin geç vakitlerinde bile.
Bir insan var pencerenin ötesinde Tam karşısında
Yazı masasının....
Kovalar durur uykusunu,
Kalemiyle cedveiliyle....
Belki ben
Bir öğretmen
Belki sen ya da senin kardeşin
Belki projeler çizen mühendis....
Belki hepimiz
Günlerin yapısını kuran
Belki değil....
Belki hepimiz biziz.....

1966 Grgdina Razgrat

KÖYÜMDE SABAH ⁶⁸

Tanyeri,
Koyu mavi bir sis sarmış ortalığı
Etraf püfür, püfür çiçek kokusu
Çiyle yüklü bahçede tomurcuklar
Güneş ışmasını bekliyorlar sabırsızlıkla...
Az sonra gene
Pek çabuk özlenen
Güneşli bir güne açılacaklar
Köylü kardeşlerimle beraber ...
Tabiata, aydınlığa vurgun
Köyüm sabaha uyanıyor, çiçek kokusuna
Sesler duyuluyor komşu avlularda şarkılarla beraber.

Bir gün başlıyor köyümde bu sabah
Köydeşlerim bu sabah gene zümrüt ovaların yolcusu..
Yürüyorlar, kadını, erkeği bir arada
Yürüyorlar duyulan sevincin sonsuzluğu ile.

Bir gün başlıyor sevdiğim insanlara bu sabah
Bir gün ki, yarınların mutluluğunu şarkılarla getirecek.

⁶⁸ “Yeni Işık”, Sanat eki”, “Çağdaş”, Sofya, 1967, Sayı N : 6 (48)

SENSİZ ⁶⁹

Sensiz de yelken açarım
Deli dalgalı denizlere....
Ve her şey gazaba gelirken
Ve ben hiçbir şeyden korkusuz
Savaşmasını da bilirim.
Bir martı gibi hırçın dalgalarla
Geride bırakacaklarımın
Onlarla beraber
Seninde hasretini çeke, çeke
Yalnızca yürüyebilirim...
Masallar ülkesinde
Küçük kayığımın güvertesinde
Makamı bilinmeyen
Bir şarkı söyleyerek.
Nihayet yeni dünyaları
Görme özencinde olan arzum
Belki de orada yitirilir.
Yaşama kavgam belki de bitmez
Ve rüyalarım beni çok uzaklara götürebilir
Çok uzaklara götürebilir.
Ne çare ki yolun ötesini
Yürüyemem sensiz.

---

⁶⁹ “Yeni Işık”, Sanat eki”, “Çağdaş”, Sofya, 1967, N : 15 (57)

1966 Razgrat

BEKLEMEK VE UMUT ⁷⁰

Gözlerim hep yollarda
Gelmeni bekliyorum bu akşam
Veyahut bir sabah vakti...
Merhamet dolu gözlerle
Çıkıp gelivermeni...
Ne uzun sürdü ayrılık
Bahçemdeki fidanlar birkaç dal
Biraz dal daha büyüdü.
Yenileri türedi renk, renk
Sen hala yoksun yollarda
Yine beklemek düştü bana..
Yazın sıcağında serinliği
Kışın soğukunda meltemi
Özlediğim gibi...
Beklemek bir umut değil mi?
Bazen bir ömrün mutluluğunu yitiren
Bazen ise bir dal ucunda
Çatlamasını bekleyen tomurcuk gibi...
Umutsuz yaşanır mı dersin?

Gözlerim hep yollarda
Gelmeyeceğini bilsem de.

---

⁷⁰ “Dostluk”, Gazetesi Razgrat, 1967, N : 16 Baş yazar: Rafi Kadirov. Şiir, Osman Can'ın arşivinden

1967 Gradina – Razgrat

**NO: 87 HÜSEYİN ALİOSMAN
KOCAMAN (1941-1997)**

(Hüseyin Aliosmanov Hüseyinov)

Hüseyin Aliosman Kocaman 1941 yılında Razgrat ilinin Nasraden köyünde fakir bir köylü ailesinde doğdu. İlk ve orta okulu doğduğu köyde okudu. 1954 yılında Kubrat şehrinde yeni açılan Türk lisesine yazıldı lakin fakirlik yüzünden lise masraflarını karşılayamadığı için yarıda bırakmak zorunda kaldı. Köyüne döndü, kooperatifte vasıfsız işçi olarak çalıştı. Okuma arzusu güçlü olan şair lise sınavlarını dışardan vererek liseyi bitirdi. Razgrat'ta kalorifer sınavlarına girdi, başarıyla bitirerek diploma aldı. Kubrat şehrindeki "Elprom" adlı fabrikaya kalorifer ustası olarak tayin oldu. Orada uzun yıllar usta gibi çalıştı.

Evli ve bir çocuk babasıdır. Bulgarca biliyordu. 1997 köyünde vefat etti.

Şiiri çocuk yaşlarında sevdi. Saz çalmayı babasından, nefes söylemeyi de annesinden öğrenen Hüseyin Kocaman; Yunus Emre, Pir Sultan, Kul Ümmet, Şah Atai, Karacaoğlan ve Erzurumlu Emrah'tan, yüzlerce şiiri ezbere okur ve sazı ile eşlik ederdi. Klasik Türk şiirine özel bir sevgisi vardı. Bulgaristan Türk şairlerinin vezinle yazdıkları şiirlerin çoğunu ezbere bilir ve sazıyla okuyordu. Bilhassa Mehmet Müzekka Con, Hasan Karahüseyin, Niyazi Hüseyin ve şiir hocası saydığı Şaban Mahmut Kalkan' ın hece vezni ile yazdığı şiirleri besteleyip sazı ile okuyordu.

Hüseyin Aliosman Kocamanın şiirlerinde temiz bir doğa, yaşanmış olaylar, sıcak bir lirizm buluruz. Şiirlerinde saz şairlerinin ve tekke şiirinin güçlü etkisi görülmektedir.

SEN YİNE ÖĞRETMENSİN ⁷¹

Duvarcısın, öğretmen olamadım diye üzülme
Dostlar karşısında öyle boş yere ezilme
Zanaatını kıskanma öğret her isteyene
Başarırsan bu işi öğretmensin sen yine.

Senin dizdiğin duvarlar başkalardan ayrılır.
İşini görenler hep imrenip kalır
Göster ustalığını her isteyen öğrensin
Başarırsan bu işin öğretmenisin sen yine.

Bilirsin her yapıda güçlük nasıl yenilir
Sıkı tutarsa insan elinde iş erir.
Bir haftada yükselir koca bir yapı
Ve açılır bir yuvaya yeni bir kapı.

Zanaatını kıskanmak yakışmaz günümüzde
Yakası açılmadık işler çok önümüzde.
Gelip alem yapmayacak o işleri bize
İnsanın karşısında her güçlük gelir dize.

---

⁷¹ “Yeni Işık – Nova Svetlina”, Gazete, Sofya, Sanat eki “Gönül Sesleri”, 1973, N:3

ŞİİR OKUYUNCA ⁷²

Bir Şiir okuyunca, sarhoş olurum en az
O beytler Şarkı olur, çalarsa elimde saz.

Bir Şiir okuyunca, baŐkalaŐırım haktan
Kuvvetlenir bedenim bakarım kurnaz.

Bir Şiir okuyunca yarım gelir aklıma
Yalnızları dolaşıp dostu bırakmak olmaz.

Bir Őiir okuyunca, dŰnyayı dolaŐırım
AĐlayanlar gŰlenler var, gŰzellerse eder naz.

Bir Şiir okuyunca Kocaman gelir aklına
Őiirler dŰnyasına mekan tutmuŐ ayrılmaz.

---

⁷² Şiirler, “Kınalı Keklik”, Sofya, 1995, adlı Şiir kitabından alınmıştır.

KINALI KEKLİK

Kınalı kekliğim sen neden ürkek?
Çok mudur düşmanın kınalı keklik?
Seni kimler vurdu, ağlıyor yürek
Dertlidir yüreğim, kınalı keklik.

Acep eşin nerede, öter mi yalnız?
Ne güneş güneştir, yıldızlar cansız
Ay bile gökte parlıyor halsiz
Bizde hal mi kaldı, kınalı keklik?

Kanadın benlidir, tellidir başın
Silsem de bitmiyor şu göz yaşın
Genç yaşında kurban düştü kardeşin
Ben de yarsız biriyim, kınalı keklik.

Keklik bu diyarın en güzel kuşu
Baş başa vermişler ötüyor eşi
Hayır'a yorsunlar gördüğün düşü
Sabahlar hayrola, kınalı keklik.

27. 11. 1994 Bisertsi

BÜLBÜLÜN VATANI

Kafeste bülbülüm ah edip ağlar,
Bülbülün vatani gülün dalıdır.
Mahkumları bilin, kahırlar bağlar
Mahkumun dünyası hüzün halidir.

Dinle bülbülleri gülün dalında
İster genç ol ister yaşlı çağında
Baharı duyarsın kendi bağrında
Bu güzel eğlence, gönül ağıdır.

Bizim bahçemizin en güzel kuşu
Bülbülün yoktur dünyada eşi
Söndürür kalbinde yanan ateşi
Ötüşleri bize meltem yağdır.

Ozan ilham alır, öterse bülbül
Güzellere ceylan der, çiçeklere gül
Şairin elinde en büyük ödül
Aşılmaz dağların güller bağıdır.

NE DERSİN?

Şu bahçemde bir gül olsan
Dallarına kuşlar konsa
Ben delişmen çocuk olsam
Kırıp kırsam, ya ne dersin?

Sen delişmen çocuk olsan
Dallarımı kırıp kırsan
Ben bir aklıselim olsam
Akıl versem, ya ne dersin?

Sen bir aklıselim olsan
Bana akıl bilgi versen
Edindiğin bilgilere
Boyun eğsem, ya ne dersin?

Edindiğin bilgilere
Başını eğsen, ben okşasam,
Aşık olup seni sevsem
Öpsem, koksam, ya ne dersin?

Aşık olup beni sevsen
Öpsen, koksan, şöyle sarsan?
Kocaman'la hep beraber
Mesut olsak ya ne dersin?

25. 04. 1994

TAVSİYE

Ne derlerse desinler
Deliorman desinler.

Bu güzelim ÷lkede
Yarı dilber desinler.

Çiçekleri bahçede
Her bir renkten desinler.

Babaları oğullar
Dinliyorlar desinler.

Erginleşmiş kızları
Günahsızdır desinler.

Nasihatler tutanlar
Yücelere desinler.

1994 Bisertsi

**NO: 88 GALİP MEHMET
SERTEL (1942)**

(Galip Mehmedov Süleymanov)

Galip Mehmet Sertel 1942 yılında Silistrenin Akpınar (Bistra) köyünde bir çiftçi ailesinde doğdu. İlk ve orta okulu doğduğu köyde okudu. Daha sonra Hacıoğlu Pazarcığında (Tolbuhin) açılan Türk Pedagoji okulundan mezun oldu. On yıldan fazla doğduğu köyde ve aynı ilin diğer köylerinde ilk okul öğretmenliği yaptı. Daha sonra Silistre’de Türkçe yayımlanan “Ziya“ adlı il gazetesinde beş-altı yıl editör olarak görevde bulundu. Gazetenin kapanmasından sonra Bulgar Çiftçi Birliği Partisinin il teşkilatında Şube sorumlusu olarak çalıştı.

1985 yılında Bulgar Hükümetinin Bulgarlaştırma kampanyasına karşı çıktı. Tutuklandı ve sürgüne gönderildi. Üç yıl işsiz kaldı. 1989 yılının 11 Kasımında Jivkov grubu iktidardan düşürüldü. Yeni bir dönem başladı. Galip Mehmet köyünde “Hak ve Özgürlük”, partisinin kuruluşunda önemli görevler aldı. 1992 yılında Türkiye’ye geldi. İstanbul’a yerleşti. Halen İstanbul’da bir ilk okulda sınıf öğretmeni olarak görevini sürdürmektedir. Evli ve iki çocuk babasıdır. Bulgarca biliyor.

Galip Mehmet Sertel şiirle orta okul yıllarında tanıştı. Önce çocuk şiirleri yazdı daha sonra doğup büyüdüğü ve vatan bildiği Dobruca’nın uçsuz bucaksız buğday tarlalarında çalışan Türk köylüsünün Bulgaristan ile Romanya’nın Dobruca için sınır kavgalarından çektiği acı dolu kaderini ve her on beş yılda bir gelen göç trajedisini dile getirdi. Şiirlerinde arı bir Türkçe

kullandı.

Şiirleri merkez ve yerel gazetelerin sanat sayfalarında dağınık bir şekildedir.

“Toz Toprak Dobruca”, Şiirler, Prizren, Kosova, 2007

DOBRUCA ⁷³

Dobruca' mı anlatayım sana
Gözümü açtığım ilk göz ağrısı
Gönül ocağım
Sosuz kırlarda
Sabırsız koşan çocukluğum.

Ayrı düşmeye gör
Sol yanımda acım sızım
Ekilecek tarlam
Geçilecek yolum
Bir tane evim bağrım.

Mutluluğa uzanan el
Ben bu toprağın oğluyum
Baba yurdu burası
Burası sevilir ömre bedel.

1965 Silistre

MANZARA ⁷⁴

Yıldızlar okşuyor beyaz elleriyle
Kar yüklü dağların tepelerini
Tabiat gülüyor sihirli sesiyle
Yırtarak gecenin siyah matemini.

Ay çalkalanıyor sema deryasında
Ceviz dallarının dökülmüş ak nuru
Geceler tutulmuş sükut rüyasında
Etrafta geziyor gecenin soğuk ruhu.

1967

---

⁷⁴ “Halk Gençliği”, Gazete, Sofya, 1967 Sayı N: 45I

BEKLEYİŞ ⁷⁵

Bir kız
Bir deniz
Deniz yıkıyor göz yaşları ile
Kızın beyaz ayaklarını
Martıların kahkahaları
Öpüyor dalgaları..
Kız gülüyor güneş gibi
Hasretli bakışı sahilde
Çıplak ayakları
Gamlı sahilde.

1968, Balçık

ŞİİR DEDIĞİN ⁷⁶

Şiir dediğin,
Müjde kuşu bütün iyiliklerin
Ana toprağa düşen tohum
Özgürlüğe, güzelliğe adanmış
Ha doğdu
Ha doğacak...

Şiir dediğin
Şu bizim Koca Balkan haydut şarkıları ile
Oturmuş memleketler güzeline
Düşmanla düşmüş amansız cenge,
Ha yendi
Ha yenecek...

Şiir dediğin,
Rakovski' nin⁷⁷ kından çıkmış kılıcı
Veya kız bakışlı dağ çiçeği
Diz çöküp kaynaktan içtiğim su
Veya bir iki dilim ekmek Dobruca' da
İhtiyar babamın gönülsüz sofrasında.

1973

---

⁷⁶ “Yeni Hayat – Nov Jivot”, Dergi, Sofya, 1973, Sayı N: 9

⁷⁷ Şair, çete başı ve isyancı

BİZİM MEMLEKET ⁷⁸

Bu yollar ip gibi uzun
Tuna' dan Rodoplar'a
Bu bereketli toprak
Talihinde bin bir acı yara
Tarihinde bin bir şanlı dava.

Denize akan o küçük ırmak
Bu Koca Balkan haydut şarkıları ile
Bu gül vadisi oylum, oylum
Bizim memleket oğlum

Bu abideler
Dağ başında yol kavşağında
Acı geçmişte, yiğitliği hikaye eder.
Gördüğün o harabeler ki
Sıvasız duvarları kurşun yarası
Kulak kabart oğlum
Sönmemiş ocak başlarında gece yarısı
Paisiy' in⁷⁹ tarihinde anlatılan yerler
Bizim evler
Bizim memleket.

---

⁷⁸ “Yeni Işık – Nova Svetlina”, Gazete, Sanat eki, “Gönül Sesler”, Sofya, 1974 Sayı

1974, Silistre

ZAMANLA BEŞ GERÇEK ⁸⁰

“Soykırımı günleri temerküz kamplarının cetvellerinde babasının adını bulamayan çocuk Zaman’ın mezar taşına şu beş gerçeği gözyaşlarıyla yazmış...”

---

⁸⁰ Şiir, Hikmet Şan’ın arşivinden

BİRİNCİ GERÇEK: SUÇ

Tuna yalısında gecelerin boyu kısa
Babaları kaybolanların öyküsü uzun...
Ölüm dedikleri şey kapı, kapı gezmiyor
Kol gezmiyor köyden köye, bağıra çağıra
Zamanla Türklük öldürülüyor usul, usul...

İKİNCİ GERÇEK: İHANET

Diyelim ki bir akşam vakti
Günlerden Salı aylardan Ocak
Çocuğun mavi gözlerinde
Mavi rüyalar hasreti
Zaman duracak....
Diyelim ki, bir akşam vakti
Yıllardan bin dokuz yüz seksen beş
Akşam yemeğinden evvel
Sofrada “Bismillah” bile demeden
Seni evsiz edecekler evinden....

ÜÇÜNCÜ GERÇEK: İSYAN

“Mecit Tabya’da yıldız yok bu akşam
Ne kızların gülüşü var Silistre’ de
Deliorman’ı boğmuş kıyım selinde
Çarmıha gerilmiş ağlamakta Zaman
Mezar taşları kırılmış gömütlükte
Feryat ediyor sükut içinde yatan....
Kıyamet günleri henüz gelmiş değil
Çocuğun kutsal isyanı bitmiş değil...”

DÖRDÜNCÜ GERÇEK: İBRET

Önce çocuklar kalacak Silistre'de
Sonra deli divane olmuş bir öksüz Zaman
Bir yol var
Gidelim mi dostlar?
Bir yol güneye, güneşe...
Bir yolculuk yalınayak, çırılçıplak...
Size değil, çocuklara sözüm
Çocuklar aldanmasın
Aldanmasınlar
Olsunlar birbirlerine el ayak.

BEŞİNCİ GERÇEK: ÜMİT

Zamana sarılıyorum Zamana
Yolum varıyor Asya bozkırlarına
Aşıkların türkülerini dinliyorum düğünlerde
Atalarımın öyküsü

Üç kıtada koşan atların nal sesleri
Seyrana çıkmış kızları görüyorum, gelinleri
At üstünde yiğitleri
Atlarıyla geliyor Türk illeri...
Seni düşünüyorum, Seni
Nerene gizledin bunca derdi?
Yüreğin nasıl çatlamadı kahrından
Tuna yalısında çırpınırken Zaman?
Ve ümidim sendedir.
Sen ümitsin ey çocuk
Gözlerin demet, demet çiçek
Gözlerin ıslıl, ıslıl bin bir dilek.

Haziran 1989 Silistre

**NO: 89 HASAN M. HASAN
ÖZKAN (1941-2002)**

(Hasan M. Hasanov)

Hasan M. Hasan Özkan 1941 yılında Kırcali iline bağlı Aşağı Tozçalı (Dolno Prahova) köyünde doğdu. İlkokulu doğduğu köyde, orta ve liseyi Eğri Dere (Ardino) şehrinde okudu. Daha sonra Sofya Devlet Üniversitesi'nin Türkoloji Bölümüne yazıldı ve oradan mezun oldu. Birkaç yıl kendi köyünde okul müdürlüğü yaptı. Gayretli çalışmalarına rağmen totaliter rejimin yöneticilerine bir türlü yaranamadı. Türkçe'yi sevmesi ve Türkçe şiirler yazması idarecileri uzun zaman rahatsız etti. En sonunda Hasan M. Hasan Özkan kendi köyünden uzaklaştırıldı. Yıllarca etraf köylerde, önce öğretmen, Türkçe'nin yasaklanmasından sonra da eğitimci olarak zor şartlar altında görev yaptı.

Hasan M. Hasan Özkan 1989 yılında zorunlu göç kapsamına alınarak sınır dışı edildi. Türkiye'ye iltica etti. Bursa'ya yerleşti. Osman Gazi, Hürriyet Lisesinde Edebiyat öğretmeni olarak görev yaptı. 2002 yılında Bursa'da vefat etti. Evliydi ve iki çocuğu vardı. Bulgarca ve Rusça biliyordu.

Hasan M. Hasan Özkan lise yıllarında şiiri tanıdı, şiir hocası Şahin Mustafa'dan ders aldı ve bir daha şiirden ayrılmamak şartı ile ona bağlandı. İlk şiiri 1964 yılında yayımlandı, daha sonra yerel ve merkez basında adına sık, sık rastladık. Onun şiiri akıcı, sıcak ve düşündürücüdür, sanki kolay söylenmiş gibi görünse de ölçülüdür, pürüzlerden ustaca arındırılmıştır.

Şiirlerini Bulgaristan'da yasaklar yüzünden kitaplaştırmadı.

Türkiye’de yayınladığı eserler:

“İnsan”, Şiirler, Bursa, 1994

“Yardım Eli”, Şiirler Bursa 1996

“Tan Gülcüğü”, Şiirler, Bursa 1997

“Yeni Şiirler”, Şiirler, Bursa 2000 (Yayınlanmadı)⁸¹

---

⁸¹ “Yeni şiirler”, 31 Ağustos 2002 tarihinde, Hasan Özkan tarafından Şaban Kalkan’a gönderildi. Şiirler arşivimde mevcuttur.

BAHAR OLSUN DA ⁸²

Mevsim olsun, dal olsun, yeşil olsun,
Akan ırmak akar, akar denizi bulur
Yeşil çimen püfür, püfür kabarıp durur
Yeşil olsun, güneş olsun, su olsun da...

Leylek uçar, kırlangıç uçar, gök olsun da
Yüzler güler, gönül hazla dolsun da
İnsan yorgunluğunu unutur, nağmeler alsın da
Bahar olsun, yeşil olsun, çiçek açsın da...

Mutluluğundan yüz güler, hayat gülsün de
Gönül coşar, kederi neşe silsin de
Bahar olsun, güneş olsun, ışık saçsın da
Mutluluk bahçesinde çiçekler açılır.

Elime bir damla su aldımsa
Koskoca bir deniz umarım...
Elime bir avuç toprak aldımsa
Bir bütün toprak umarım
Elime bir gül aldımsa
Bir dünya, bahçe umarım
Baharın bir gününden bile
Bir bütün yaz umarım...
Umudun elleri yok, ister
Umudun ömrü uzun, yaşar
Umudun gözleri yok, görür
Umudun ayakları yok, koşar
Elin aldım, gözün umarım.
Gözün aldım, dudağın umarım....
Bal gibi bulaştın ağızıma,
Bahçemde her çiçekte seni ararım.
1967, Söğütkesiği Kırçali

UNUTTUN MU? ⁸⁴

Çocukluğunu unuttun mu
Tütün dizmeyi öğretirdim sana
ellerini tuta, tuta...
Boynunu eğip dururdun
Büyük gibi dinlerdin beni
Gözlerime baka, baka...

Sen o zaman iyiydin
Aldanırdık her güne...
Nasıl alıştıydı ellerin
İğneli, tütüne...

Dikiliverdi gözlerin, yüzüme bir gün,
Püfür, püfür bakışın
doldu içime...
Çocukluğunu unuttun mu?
Elin tütünde
Bakışın içimde kaldı.

ÇALIŞMAK İNSANIN TANRISIDIR ⁸⁵

Bazen umutla vardığın
Kapılar kapanacak sana
Çalışmanın kapısını çalacaksın o zaman
Açılacak
İsteyeceksin
İstediklerini uzatacak bir el.
Bu veren eli çok beğeneceksin

Bir dost kapısı belleyeceksin onu
Dön dolaş yolun orayı boylayacak.
Sakın ihanet etme, kapama bu kapıyı.
Alnındaki terin namusun olsun
Nasırlı ellerinle tıklat onu
Duyduğun derin iniltiler varsa
Bu kapıya varmamanın sancısıdır
Anla ki, çalışmak insanın Tanrısıdır.

PENCEREMDE BU SABAH

Gündüzü arayanlar penceremde bu sabah
Bir kuş, bir erik dalı, bir de çiçek,
Hasreti içinde köpüren bir yürek var
Güneşi bir kerede içecek!

Sabahı bekleyenler penceremde bu sabah
Sabahla Koca Çayır' da gölgeler uzanacak
Uğursuz kargalar bağırrsa da sabahtan biraz önce
Penceremde gibi yanacak ufuk yine.

Odama girmek isteyenler penceremde bu sabah
Penceremi açtım misafirlerime
Komşu evlerden sonra geldi bana güneş
Sonra rüzgar, erik dalı, kuşlar...

Beni uyur bulmak isteyenler penceremde bu sabah
Yine beni uykusu başında buldunuz değil mi?
Bu bahar sabahlarında uyumak çok güç bir şey
Uyur diye bir nice sessiz durdunuz değil mi?

Pencereme her zaman gelenler yine penceremde bu sabah
Sevinçlerime karışan sabahla erir gam
Yalnızlığı seviveren şu kalbim yok mu?
Gelin hey, siz gelmezseniz boş kalır odam.

SENİ SEVİYORUM ⁸⁶

Ben seviyorum diyorum, sen sevgilim de bana
Yolum volkan alev olsa, yanar gelirim
Ateşinle iç içeyim özlem çekerim yana, yana
Dağlar arkasında ağrını anlar gelirim...

Gözüm gece gündüz gözüne baksın da doymasın
Öyle sev, öyle konuş ki, sözün gönül oymasın
Neden gönlün aşkı çok saymasın
Kemanına “Tın” de, Şahinime konar gelirim...

Sana vurulan aşık sensiz aymazım
Sözümü anlamadınsa öleyim, kimse duymasın
Sana vurulan aşık benim, anla benim
Özlem “Tak” der, gün ve saat sayar gelirim.

Sevmek ne ki, gel yanarken gör beni
Eğer gelemdimse, kuşlara sor beni
Otlardan, çiçeklerden parça, parça der beni
Su başında bir derin “Ah” çek, duyar gelirim...

---

⁸⁶ Şiir, Hasan M. Özkan'nın 31. Ağustos 2002 tarihinde Şaban Kalkan'a gönderdiği “Yeni Şiirler”, adlı şiir demetinden alınmıştır

FATMA'YA SORULAR ⁸⁷

Biliyorum yat desem yatmazsın gece yarısı da olsa
Biliyorum yatmazsın benden önce...
Hiç bir şey yapmazsın benden önce
Oturmazsın yemek masasına bile...
Belki de bir tabakları yıkarsın benden önce
Benden önce bakmazsın aynaya
Dışarı güneşe çıkmazsın benden önce
Ve soyunmazsın benden önce güneşte
Ter su içinde kalsan da...
Suya düşsen de, yağmurda ıslansan da
Güneşte kurunursun soyunmadan...
Bir şey yapmazsın, benim yanımda benden önce
Yoruldum bile demezsin benden önce...

Susadım, acıktım da demezsin...
Kokluyorum aşkı ıtırını
Melekler benden önce alıp aşırmasın seni
Tutun bana derim, tutunmazsın yine
Gidersen, ağlarım arkandan
Yanarım arkandan
Haykırırım...
Bir kez geri dönüp bakar mısın?

---

⁸⁷ Şiir, Hasan M. Özkan'nın 31. Ağustos 2002 tarihinde Şaban Kalkan'a gönderdiği "Yeni Şiirler" adlı şiir demetinden alınmıştır

**NO: 90 MEHMET
ABDURRAHMAN ULUCAN (1941)**

(Mehmet Abdurrahmanov Mehmedov)

Mehmet Abdurrahman Ulucan 1941 yılında Şumnu ilinin Razvigorovo köyünde orta halli bir çiftçi ailesinde doğdu. İlk ve orta okulu kendi köyünde okudu. Şumnu'da Türk lisesinden mezun oldu. Daha sonra Sofya Tıp Fakültesini bitirdi ve Genel Cerrahlik dalında uzman oldu. Şumnu'ya döndü ve Sosyal Sigortalar Hastanesinde uzun yıllar cerrah olarak çalıştı. Deliorman Türkleri arasında sünnetin yasak olduğu yıllarda Türk çocuklarını cesurca ve tıbbi kaidelere uygun olarak sünnet ettiği için geniş bir üne sahip oldu. Yıllarca yerli yöneticiler tarafından takip edildi, sorgulandı. Lakin genç şair yılmadan milli görevini yerine getirdi. 1978 yılında baskılara dayanamayarak Şumnu'dan ayrılmak zorunda kaldı ve Varna şehrine ailesiyle beraber yerleşti. On yıl Varna Devlet Hastanesinin Genel Cerrahi Servisinde çalıştı.

Asimilasyon kampanyasına karşı çıktı. Gözaltına alındı sorgulandı. 1989 yılında zorunlu göç kapsamına alınarak Türkiye'ye gönderildi. Halen İstanbul'da oturmakta ve Devlet Hastanesinin Genel Cerrahi bölümünde görev yapmaktadır. Evli ve iki çocuk babasıdır. Bulgarca ve Rusca biliyor.

Mehmet Abdurrahman Ulucan, çağdaşlarının iç dünyasındaki sıcak duyguları ve sevginin gücünü dile getiren şairlerimizdendir. Şiirlerini bir kitapta toplayıp kitaplaştıramadı.

GÜZ GÜNLERİ ⁸⁸

Boldur, derler, güz günleri gözyaşına
Yaprak dalına ağlar
Bahçe gülüne
Ayrılık yarine,
Güz günleri ulu dağlar
Bağlar belini rüzgara
ağlar... ağlar...
Ey, güz günleri, güz günleri.
Eh, gözyaşları, gözyaşları...

Aktı avuçlarımdan bir güz günü
Güz günleri gibi sarı
Göz yaşları gibi duru
Yarimin kınalı saçları.

Gece yumuşacık salınıyor üstümüze
İçimiz rahatsa
Yoksa bir ezikliğimiz
Geceye yumuşacık gömülüyoruz
Sevdiklerimizden uzak da olsak
Eminsek sevildiğimize...
Geceye kuşkusuz
Bırakıyoruz hayatımızı
Geceye güveniyoruz
Anamız gibi...

1967 Şumen

---

⁸⁹ “Ziya”, Gazete, Şumen, 1967, Yıl: 3 Sayı N: 18 (01 Ekim 1967), Baş yazar: Niyazi Ahmedov

GECE NÖBETİ⁹⁰

(Asistanım Dr. Tokin' e ithaf)

Bu saatlerde dünyamızın yüzü
Bu saatlerde insanlar
Bu saatlerde diriler ve ölüler
Ne haldeler?
Karşıda
karanlığın çukurunda bir ışık,
Bir ev olmalı.
Niye yanar bu vakit
Belki iki sevdalı
Belki bir anne yavrusunu emzirir
Belki sarhoş koca şimdi döner evine
Belki bir hasta...
Belki bir ölü
Işık kapadı gözünü
Döndü beynime saplanan sarı oklar.
Bu saatlerde bizim doğum evi
Bu saatlerde nöbetçi asistanım
Bebekler
Anneler
Bu saatler, bu saatler...
Bu saatlerde uyuyor şehir

⁹⁰ “1967 – Bıraktığı Şiirler”, Derleme, Sofya, Narodna Prosveta, Yayın evi 1968

Ve tramvaylar durakta
ağaçlar ayakta.
bulutlar gökte.
Yar uyuyor
kar gibi bir yatakta
Annem uyuyor uzaklarda
rüyalarında ben
Kuşlar uyuyor
kanatları altında yavruları.
Sesler uyuyor, renkler uyuyor
Uyuyor şehir bir bebek gibi.
Böyle sakın
Böylesine korkusuz
uykular ne iyi!
Uyuyor şehir
uykusuzluklardan bihaber.
Uyuyor şehir,
dertleriyle, ümitleriyle
ölecekleri doğacakları ile beraber.
Uyuyor şehir.

İSTEK ⁹¹

Çıldıracağım, çatlayacağım
bir şey yapmamaktan
Kuru bir yaprak gibi günlerce
yeşil bir dalda sallanıp durmaktan.
Bulut olmalıyım, bulut
yağmalıyım iri, iri, bol, bol
tohumlu topraklar üstüne
Ve yerimi güneşli bir maviliğe terketmeliyim.

---

⁹¹ 1967 – Bıraktığı Şiirler”, Derleme, Sofya, Nardodna Prosiveta Yayınevi, 1968

GÜLÜŞÜN ⁹²

Bir eşil yaprak gibi
Kopup düştü içime
Anıların arasından...
Niye sararmamış
Güz olmasına rağmen çoktan..
Şaştım
Sevindim
Kederlendim
Meğer oymuş yaşayan
Bir günkü aşkımızdan
Ruhumda solmadan.

1968, Şumen

---

⁹² “Ziya” Gazete, Şumen, 1968, yıl: 3, Sayı N: 18, (01 Ekim 1968), Baş yazar: Niyazi A. Mehmedov. Şiir, Osman Can’ı arşivinden

HAYAT⁹³

Belki gencim
Bel ki ihtiyar
Belki baharındayım ömrün
Belki güzünde
Belki gülmekten çok
Ağlamayı öğretti bana yıllar....
Belki geçtiğim yollarda
Pişman da olurum yaşadığıma
Belki yeşermeyecek umudum gibi

Hayat dalım hiç bir gün
Belki hiç bir şey bırakmayacağım
Sana layık
Ama yaşadım
Yaşıyorum
Sevdim seni hayat
Tepeden tırnağa kadar.

1969, Sofya

SEVGİ ÜSTÜNE ⁹⁴

Seviyorum demek
ne güzel
Belki bir çocuk
ne canından ne kanından kopma,
Belki bir kadın
belki senden hiç habersiz
ama Anjela⁹⁵ gibi aydınlık saçan.
Belki bir ağaç
kışta kederli
baharda ıslıl, ıslıl.
Belki bir türkü
yıllanmış şarap gibi
içe işleyen.
Belki her gün biraz daha güzelleşen Yurdum
Belki bir küçücük
bu kocaman evren...
Alnın bıçak, bıçak bölünmüş
Kat, kat nasırlı ellerin
Seviyorum diyerek
yaşamak ne iyi...

---

⁹⁴ “Yeni Işık – Nova Svetlina”, Gazete, Sofya, Sanat eki “Gönül Sesleri”, Mayıs
-1972

⁹⁵ 8 Amerika’da zenci asıllı özürlük savaşçısı

1972, Şumen

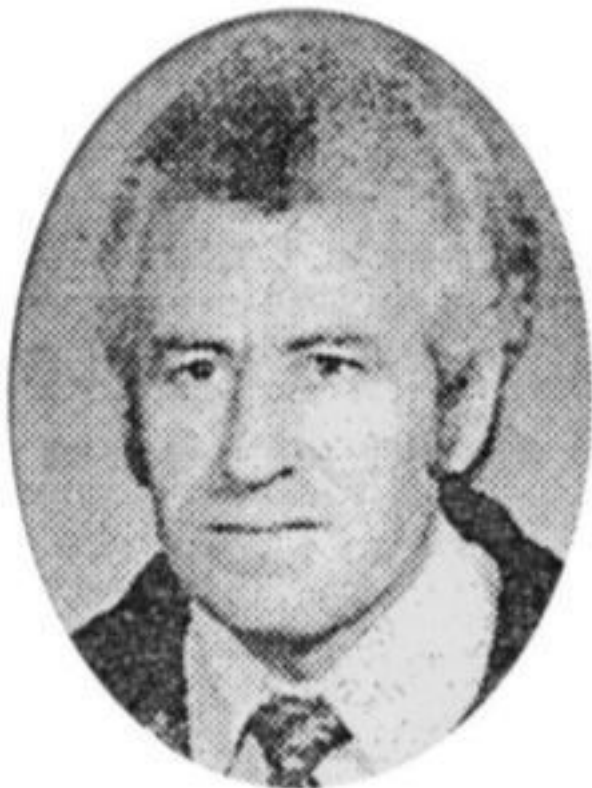
BİR MELODİ ⁹⁶

Nereden geldi bu yumuşacık ses
Hangi kuşun kanadı çarptı ruhuma
Hangi çocuk elini almışım avucuma
Gözlerim kime güldü böyle ansızın...
Anne, bu kuşluk vakti sen mi beni andın
Yavrularım mı yoksa oynaşır sokakta
Yoksa bahar mı yaklaşıyor
ve eriyen karların şırıltısı
dağlardan yankılanıp
kulağıma ulaşıyor?...
Nereden geldi bu yumuşacık ses
sanki özlemimi çektiğim iki tatlı söz
sanki oturmuşuz dostlarla bir yerlere
gençlikte geçtiğimiz yollardan geçiyoruz...
Sanki babamla gece yarısı baş başa
kahve içiyoruz
sanki batıyorum derinlere, ama korkusuz
sanki bir rüyaya dalıyorum
ve rüyada her şey güzel..
Ve işte rüyadan uyanıyorum.
Ve o sesi arıyorum.
İnanamıyorum.
Bir melodi gibi mi

geçiveriyor ömrümüz?...

1979, Sofya

**NO: 91 MESTAN
MUSTAFA ADALI (1941)**

(Mestan Mustafafov)

Mestan Mustafa Adalı 1941 yılında Haskovo ilinin Kirkovo Belediyesine bağlı Ada (Ostrovets) köyünde fakir bir çiftçi ailesinde doğdu. İlk ve orta okulu köyünde okudu. Liseyi Momçilgrat (Mastanlı) da bitirdi. Köyünde bir kaç yıl memurluk yaptıktan sonra öğrenimine devam eden Mestan Mustafa Adalı Kırcali'deki "Lüben Kararvelov" adlı Yüksek Öğretmen Enstitüsünün Bulgar-Rus Dili ve Beden Eğitimi Bölümünden mezun oldu. Doğduğu bölgenin çeşitli köylerinde orta okul öğretmeni olarak görev yaptı. İki dönem belediye başkanı oldu, birkaç yıl il gazetesinde editör olarak çalıştı.

Totaliter rejimin çökmesinden sonra yeni ufuklara kavuşan şair 1993 yılında Kırcali'deki Yüksek Öğretmen Enstitüsünün Türk Dili ve Edebiyatı Bölümünü dışarıdan verdiği sınavlarla bitirerek üçüncü ihtisasını da aldı. Aynı yıl Kırcali ilinin Çorbaciysko köyündeki orta okulda Türkçe öğretmeni olarak göreve başladı ve uzun yıllar orada çalıştı. Halen Kırcali ilinin Çorbaciysko köyünde oturuyor. Evli ve iki çocuk babasıdır. Bulgarca ve Rusça biliyor.

Mestan Adalı orta okul çocuklarına şiiri sevdirdi ve yeni Demokrasi döneminde Bulgaristan okullarında 1993 ilk "Türkçe Edebiyat" derneğini kurdu. Derneğin Folklor grubu ile efsaneler, maniler, türküler ve tekerlemeler toplamaya başladı.

Mestan Adalı şiire ve türkülere annesinin söylediği türkülerle

sevdalandı. Şiirlerinde Doğu Rodopların güzelliğini, göçlerin getirdiği acıları anadilinin yüceliğini ve insan onurunun değerini dile getirdi. Bir çok şiirini besteleyerek sazı ile bölge insanın kalbine taşıdı.

Eserleri: “Şarkılarımda Sen”, Şiirler, Kırcalı 1998

TÜRKAN ⁹⁷

Aralık 1984 yılında Bulgarlaştırma sürecine karşı direnişte Benkovski yakınlarında şehit düşen 17 aylık Türkan'a.

Aylardan Aralıktı o zaman
Yıllardan bin dokuz yüz seksen dört
Dili olsa, söylese o orman
Nasıl can verdi Türkan.

Hazin, hazin dere çağladı
Çılgınlıklar her kalbi dağladı
Yer gök doya, doya ağladı
Milletim karalar bağladı.

Bu yıl gene vardım mezarın başına
Adını yakıştıramadım soğuk mezar taşına.

Türkan, Türkan, Türkan
Sana olsun ebedi şan
Uğruna döktüğün kan
Yazdı ölümsüz bir destan.

İşte yine Aralık ayı,

Kalplerde yenilendi eski sızı
Ana kucağında şehit düştün
Oldun özgürlüğün sönmez yıldızı.

İSTERİM ⁹⁸

Binlerce ana verseler
Hepsi senin deseler
Kendi anamı isterim.

Binlerce servet verseler
Bunlar senin deseler
Kazandığımı isterim.

Binlere vatan verseler
Birini ayır deseler
Ben vatanımı seçerim.

1970, Ada köy

İNSANOĞLU ⁹⁹

Yüzüne her güleni
Dostun sanma
Ben hepsini gördüm
Kimi dost bildirir kendini
Kimi...
İnsanoğlu karpuz değil ki..
Göresin içini.
Yüzüne güler
Arkandan gölgeni döver.

Ada köy

GARİP MİLLETİM ¹⁰⁰

Tarih boyu yüzün gülmedi
Ne de berbatmış talihin milletim
Yoksulluk sana
Gurbetlik sana
Hasretlik ona göre
Açlıkla yüz yüze kalmak da sana ...
Tüm bunlar yetmezmiş gibi
Dede yadigarı topraklardan
Kovulmak da sana ...
Neyin var ise şu yer yüzünde
Bağrından koparıp aldılar:
Adını, dilini, dinini
Mezarını dahi eşeleyip kazdılar
Taşından ezanlı adını aldılar ...
Sana bıraktıkları
Tek acı gözyaşları oldu.
Gözyaşlarının üstüne bastıkça
Zümrüt bahçeler değil
Taşlar bile kendinden geçti, soldu
Ama seni yıldırmadı zulüm
Yaşattı şah damarımızda ki benliğimiz
Sarsılmayan inancımız
Kendimizi koruma amacımız.

Ostrovets – Kircali

TÜRKÇEM ¹⁰¹

Türkçe'm
Anadilim benim
Yıllardır hasrettik sana.
Türkçe'm
Anadilim benim
Kavuştuk yine sana
Cefalardan sefaya yolumuz.
Seninleyiz sonsuza kadar
Kırılmaz kolumuz, kanadımız.
Türkçe'm
Anadilim benim.

---

¹⁰¹ “Filiz”, Gazete, Sofya 1998, Sayı N : 6 (30 Mart 1998)

AK DÜŞTÜ SAÇLARIMA ¹⁰²

Kimi kere çok ucuzdan
Oyuncak ettiler beni
Kin girdi araya, gam girdi
Haset denen adam girdi
Sırt çevirdi dost bildiklerim
Kimileri alıp başını gittiler
Unutuldu hep iyilikler.
Tutuldu dilim, söyleyemedim
Boğazımda kaldı lokmam
Yatağa düştüm, kimin umurunda
Hastayım deyemedim.
Zalimin yoktu işi
Etti ortalığı sınır dışı.
Gözlerimde kaldı yollar
Ve zalimin alkışı
Şimdi bir kardeşim tarlada
Biri de Bursa'da.

Ak düştü saçlarıma
Alnımda kırışıklar bir nice
Ama bitmedim çoğaldım
Vakit saat gelince
Ve eridi öfkesinden

O kapkara gece.

VER ELİNİ ÖĞRETMENİM ¹⁰³

Üç şey var belleğimde
Üç öğüt:
Okumak
İnanmak
Savaşmak
Benim olmuştu bu üç şey
Kanunum olmuştu.
Okudum sürekli
Kafam bilgiyle doldu
İnanıyorum Tanrıya.
İsyanım savaş
Savaşım isyan oldu.
Ben de öğretmenim şimdi
Gidiyorum ardından
Cesaretle adım, adım...
Bilgi kanatmış yükselmek için
İnanç hayatmış bölüşmek için
Şimdi anladım.
Ver elini öğretmenim ver de öpeyim.
Gönlüm çiçek, çiçek
Öğrencilerim arasında.

1998

NO: 92 BAKİ ALİ MEHMET (1941)

(Baki Aliev Mehmedov)

Baki Ali Mehmet 30 Ocak 1941 tarihinde Şumnu (Şumen) ilinin Yeni Pazar (Novi Pazar) belediyesine bağlı Kilisecik (Tsirkovitsa) köyünde fakir bir çiftçi ailesinde doğdu. İlk ve orta okulu köyünde okuduktan sonra Yeni Pazar şehrindeki Türk lisesinden mezun oldu. O yıllarda ailesinin maddi durumu elvermediği için öğrenimine devam etme imkanı bulamadı. Askerden döndükten sonra köyünde birkaç yıl sınıf öğretmenliği yaptı ve belediyede uzun yıllar memur olarak çalıştı. Yerel yöneticiler şairin milli duygularının icra ettiği görevle bağdaşmadığını bahane ederek görevinden aldılar. Geçimini sağlamak için önce inşaatlarda daha sonra da şoför olarak çalıştı.

1985 yılında Bulgar Hükümetinin ad değiştirme kampanyasına karşı çıktı. Bir kaç hafta sorgu ve takipten sonra sürgüne gönderildi. Orada aylarca kaldı. Yılmadı benlik savaşına devam etti. 1989 yılındaki büyük göçle Türkiye'ye iltica etti. İstanbul'a yerleşti lakin aynı yılın Kasım ayında Bulgaristan'da başlayan Demokratik Devrim'den sonra doğduğu topraklara döndü. "Hak ve Özgürlük Hareketi"nin ve bölgesinin yeniden yapılanmasında önemli rol oynadı. Halen doğduğu köyde oturuyor. Evli ve iki çocuk babasıdır. Bulgarca biliyor.

Baki Ali Mehmet şiiri lise yıllarında tanıdı. Şiirin sosyal ve ideolojik rolünü gençlik yıllarında anladı. Daha o yıllarda

işçinin ağır hayat şartlarını, yaşam savaşını, ümidini ve küçük sevinçlerini dile getirdi. O şiiri daima ciddiye aldı, daha sonraki şiirlerinde Bulgaristan Türklerinin haklı isteklerinin tercümanı oldu. Hayatının en zor anlarında bile şiiri silah olarak kullandı. Bulgaristan Türkünün emek severliğini, doğduğu topraklara olan bağlılığını anlatan ve milli bilince mesajlar veren şiirler kaleme aldı.

Totaliter rejimin baskıları ve Türkçe'nin yasak kapsamına alınması şairin şiirlerini bir kitapta toplayıp yayımlamasına engel oldu. Şiirleri Bulgaristan'da yayımlanan Türkçe merkez ve yerel gazete sayfalarında dağınık bir haldedir.

İŞÇİ ELLERİ ¹⁰⁴

Deli sevdaya tutuldu şu çapkın gönlüm gene
Açmışım bağrımı ılık yellere.
Avuçlarım ben size vurgunum
Sizinle paylaşırım hürmeti takdiri
Dakikalara sığdırırken günleri.

Ben sizinleyim
Payımı nasıl hak ederim bilmem
Ve siz bensiz
Bir işe mi yararsınız?
Ummam....
Deli sevdaya tutuldum gene
Bastığım yer sıcak, gönlüm kanatlanmış uçacak...
Etrafım bağ, bahçe çiçekler kucak, kucak.
Ellerimi sokmuşum yeşil çimenlerin arasına
Dinliyorum toprak ananın nabzını.
İşçi ellerine kan yürürken beton armalardan
Kıvancın senfonisi ulaşır antenlerden...
Size değer vermek kolay olmuyor işçi elleri
Şiiire de sığmazsınız şu kadarsınız ama...
Aşığı oldum nasırlı avuçların
Deli dolu dolaşırken emelimin peşinde
Ocağı tüter kutsal yaşantının can evimde

Değil mi ki gün ışığında dolaşmak var geceleri.

Henüz nasır tutan avularımaya bakıyorum da
Syleyemediğim şarkılara gıda etmeye çalışıyorum.
Siz işçi elleri
Yıllardır vgnze ölçü bulamadım
Koca eller, altın eller,
Ko sizinle yankılansın müjde roketleri
Matemsiz kapıları açarken levent nesilleri..

1964 Tsrkvitsa –Kolarovgrat (şumnu)

PALAMAR SÜİTİ ¹⁰⁵

İki sabah şafaktan önce
Allı, morlu renklerle yıkandı Palamar¹⁰⁶
Doğa ve güneş bu harikuladeliği görünce
Bir başka ısıttı gönülleri damar, damar.

İki sabah, tarihi ananeleriyle
Gerine, gerine uyandı Deliorman.
Dile gelen özgürlüğün
Parolasıyla canlandı ulu orman.

İki sabah türküler yankılanırken
Bülbüller duysaydı sesimizi eğer
Susup uzaklaşırды bu yelerden
Bülbüller duysaydı sesimizi eğer.

Ağustos – 1965

---

¹⁰⁵ “Kolarovgrat Savaşı”, Gazete, Şumen, 1965 Sayı N: 7, Baş yazar: Niyazi Ahmedov

¹⁰⁶ Palamar, Deliorman’da bir bölgenin adı

HATIRALARIM ¹⁰⁷

Bir ses duyarım
Bir ıtır alırım uzaklardan
Bir Şarkı dökölür dudaklarımdan.
Ahengi yarım
Bu Şiiri de tamamlayamadım
Boğdu beni hatıralarım.

Sabah, sabah katmer açan çiçeklerim
Baharda severim tümünü
Çiy damlacıklarında yanan renklerin
Büyüsü mest eder sarhoş gönlümü.
Oraya...
Bahçemin bir köşesine
Yaslanırım yeşil çimenler üstüne
Isınarak kuşların yumuşacık sesiyle
Saatlerce seyrederim son tomurcuğunun da
Sihirli çatlayışını çiçeklerin...
Nasıl avunursak geceler boyu tatlı rüyalarda
Ben renkler içinde öylesine rahatım.

Hani şafak uzun sürse
Güneş tez doğmasa
Ve yavrum yatağından kalkıp koşmasa bahçeye
Ve çocuksu kahkahasını basmasa başım ucunda
V e beni bu avuntu deryasında ürkütme
Belki gün boyu seyredeceğim
Talazlanan ıtırı çiçeklerin burcunda...

SACAYAĞI ¹⁰⁹

Üçgende bir sen varsın
Bir de ben
Bir de onur...
Bu kez parmaklarım
Sarı saçlarına değil
Mesuliyet gitarının
Yaşam tellerine dokunur...
Üçgende sen
Ben
Ve Onur.

---

¹⁰⁹ “Yeni Işık” Gazete, Sofya, Sanat eki “Çağdaş” 1969 Sayı N: 26 (91)

AĞLAYAN ŞİİR ¹¹⁰

Bizim köyden de geçti turnalar
Turnaları sesinden tanırım
Bizim köyde de çaldı zurnalar
Yanarım ben özüme yanarım.

Onda sen varsın, ben varım
Onda o var, biz varız, siz varsınız
Onlar var
Milyonlar var
Her şey yarım, yarım...

Düşündüğümü konuşamam
Turnalara kulak verin
Turnaların sesinde depreşir yaram
Yaralarım derinde derin
Bir şiir ağlar içimde bir şiir.

Sonra bir yağmur gibi
Serin olur dünya.

12 Ekim – 1970 Kilisecik Köyü Şumen

İSTANBUL ¹¹¹

Bizim dağlar kayın meşe, kokusu ıhlamur
Gene de genizlerimde taze yosun tüttersin İstanbul
Günahsız böceklerim, minnacık kuşlarım var
Kimileri ağıt söyler, kimileri haşarat avlar.
Çürüyen kemiklerim bir gün dönüşsün fosfora
Ay karanlıklarında farın olsun Bosfora.¹¹²
Bizim ormanlar harman, harman menekşe sümbül
Burnuma gene, gene erguvan dalı tutarsın, İstanbul.

14. 01 2000 İstanbul

---

¹¹¹ Şiir, Baki Ali Mehmet'in arşivinden

¹¹² Bosfor: İstanbul boğazı

**NO: 93 KADİR MÜMÜN
DERVİŞ (1941-1996)**

(Kadir Mümünov Dervişev)

Kadir Mümün Derviş 1941 yılında Razgrat ilinin Mumcular (Sveştari) köyünde orta halli bir çiftçi ailesinde doğdu. İlk ve orta okulu köyünde okudu. Daha sonra Razgart Türk Pedagoji okulundan ilk okul öğretmeni olarak mezun oldu. İki yıl kendi köyünde öğretmenlikten sonra askere gitti. Terhis olunca Sofya Devlet Üniversitesinin Veterinerlik Fakültesine girdi. Oradan veteriner hekim olarak diploma aldı. Daha çocukluk yıllarında gazeteciliğe meraklı olan Kadir Derviş önüne çıkan bir fırsatı değerlendirerek Sofya'da Türkçe yayımlanan “Yeni Işık” gazetesinin “İktisat” bölümünde çalışmaya başladı. Orada birkaç yıl çalıştı lakin genç şair umduğunu bulamadı ve doğduğu köyüne ve bölgesine dönmek mecburiyetinde kaldı. Uzun yıllar köyündeki Ziraat Kooperatifinde veteriner hekim olarak görev yaptı.

Bulgar hükümetinin Bulgarlaştırma kampanyasında baskılara dayanamadı ve Parti mevzilerini savundu. Yerel ve merkez basında Bulgar asıllı olduğunu ispat etme çabaları ile dolu yazılar yayımladı. Köyünde ve çalıştığı bölgede Türk ve Bulgar ahalisi tarafından dışlandı. Yalnızlığa itildi. Bu olayları ağır yaşayan Kadir Derviş 1996 yılının son baharında bir kalp krizi geçirerek vefat etti. Evli ve iki çocuk babasıydı. Bulgarca ve Rusça biliyordu.

Şiire Razgart Türk Pedagoji okulunda gönül verdi. Mustafa

Mutkov ve Latif Ali tarafından teşvik ve destek aldı. Şair rejimi öven şiirlerle beraber köy hayatını anlatan başarılı şiirler de yazdı. Şiirlerinde serbest nazım şeklini kullandı. Siyasi şiirlerinde deklarasyondan kurtulamadı.

Şiirlerini bir kitapta toplayıp yayımlama imkanı bulamadı. Sanat çevrelerinde daha fazla köy hayatı ile ilgili yazdığı röportajlarla ün yaptı.

BU BANA YETER ¹¹³

Bu güne dek ihanet etmedim ben vicdanıma
Ufuklar açtım sayende ...
Yarı çıplak gezen çocukları bağrıma bastım
Aslanları kelepçeli ülkeleri dolaştım.
Seninle haykırdım kudurmuş sırtlanlara
Ve bir gün hürriyete kelepçe vuranlar
İşitmezden gelir sesimi...
Gitmem icap ederse oralara
Adaletin güzünü omuzlayıp gideceğim.
Savaş yollarında ölürsem eğer
Tek sen bilirsin kişiliğimi
Vicdanım benim.
Evlatlarıma bırakıyorum seni
Anlarsın insanlara olan sevgimi.
Düştüğüm yeşil zeytin dalları altında
Mezarımı bulursan eğer
Küçük harflerle yaz :
“Milyonlar içinde
İnsan olana aşık
Küçük bir insandı” diye.
Bana yeter.

¹¹³ “Yeni Işık” Gazete, Sofya, Sanat eki, “Çağdaş”, 1966, N. 13 (31)

ÖZLEM ¹¹⁴

Yastığa dağılsın saçların
Her telini öpmeye kısadır
Ömrü gecelerin.
Cicim senin saçların başkadır
Özledim perişan saçlarını.

Sabahları yataktan kalkar
Bir yay gibi gerilir kaşların
Uzanır kirpiklerin
Mahmurlu gözlerin üstüne.

Cicim senin gözlerin başkadır
Özledim yeşilimsi gözlerini
Aşkı fısıldayan dudaklardır bize
Dudaklardan geçer sevgi yüreklere.

Cicim senin buselerin bir başka sihirli
Özledim dudaklarını senin.
Sıra gelir fırtına kopar içimizde
Taşar yatağından sular
Cicim, senin darıltan sözlerin başkadır
Özledin enin dargın halini bile...

“Bir defa daha gelsek dünyaya
ister asırlar sonra olsun...

Ah.

İnsan ömrü o kadar kısa ki...”

Her ölümden sonra tekrar geleceğiz dünyaya...

Belki de, isimlerimiz başka

Çehrelerimiz başka

Günümüzün kaygıları başka olur

Nikah defterine imza atan çiftlerin

Titrek ellerinde, bir demet çiçek oluruz.

Veya yıldızlı geceleri bekleyen şahinler

Veyahut bahçelerin birinde iki gül

Biri kırmızı

Biri beyaz.

Etrafımızda cıvıl, cıvıl dolaşan çocuklar

Dokunur çiyli yapraklarımıza ...

Belki akan ırmağın aynasında saçlarımızı tararız.

Sonra hafif bir rüzgar eser

Örülür saçlarımız, sarmaş dolaş.

Kesilir rüzgar ayrılık çatar

Bekleriz tekrar kavuşmak için esmesini rüzgarın.

Belki de beklediğimiz ılık rüzgar yerine
Müthiş boralar kopar, kırılır dallarımız
Etrafımızda kır çiçekleri yerine
Dikenli çalılıklar büyür
Hayat bu sana...
Cicim kısa da olsa ömür
Biz çok defa geleceğiz dünyaya
Fakat her defasında
İsimlerimiz başka
Çehrelerimiz başka
Günümüzün kaygıları başka olacak.
Her gelişimiz de
Öncekinden farklı olacak hayat.

YILLARDAN SONRA ¹¹⁶

Öğretmenim S. O – ya

Öğretmenim

Elimde beraber çektiğimiz fototograf

Bakıyorum her geçen yıl

Kaybolup gitmiş izler bırakarak...

Oysa bir sabah

Güneşli baharın son sabahıydı

Siyah, mavi, kahverengi

Biçimsiz giyimlerle

Gözyaşı döktük yazılmadık kalan yapraklara.

Sevinç ve keder göz yaşları

Öğretmenim, susuyorsun

Buğulu gözlerin bir kayıp arıyor uzaklarda

Göz yaşların tekerlenip kayboluyor.

Yitik geminin gövdesini yalayan

Çılgın sularda

Ama o yıllar geçti artık.

Ve ben kahverengi rahlede oturan çocuk değilim

Bak, şu iskelede demir çubuk büken

Fırın başında gülümseyen dökmeçi

---

¹¹⁶ “Yeni Işık”, Gazete, Sofya, Sanat eki, “Çağdaş” 1968, Sayı N: 10 (78), (28 Mayıs 1968)

Zavotları¹¹⁷ proje eden
Her birimiz rengini kaybeden saçlarına teselli.
Öğretmenim, sen setler yıkarak
Duru denizlere akan coşkun bir ırmaksın içimizde
En hafif rüzgarda kabaran duygulu deniz.
Saçlarının ağaran tellerine üzülme öğretmenim.
Biz yokuşlu yollarda
Seninle yürümekteyiz.

---

¹¹⁷ Zavot: Büyük fabrika anlamında kullanılmıştır

KADERLE KONUŞMA ¹¹⁸

Bu gece ev, ev gezerek
Kapıları çaldığını söylediler bana.
Kara kader.
Tutumlarında bu ürperti niye
Telaş etme
Hoş geldin.
Geç. Otur. Sıkılma.
Birbirimizi zerre kadar sevmesek bile
Beraber yürüdüğümüz yılların hatırı var.

Kara kader
Hatırında mı?
Toprağımı çiğneyerek
Haçları gamalı çizmeliiler gidiyordu doğuya.
İlk çılgılığı basmıştım
Yarı yıkık evimizde
Büyük annem ismimi haykırmıştı henüz.
O an, beni okşamaya gelen
Rüzgarla girdin kapı aralığından
“Kadir olsan da bir, olmasın da” dedin.
Vurdun alnıma yoksulluk damgasını
Bense tomurcuktum henüz
Baharın rüzgarına, yağmuruna sevinen

Renklerin türlüsüne kapılıp

Aıyordum gözlerimi güneşi zaptetmek istercesine.
Her renkten Őefkat bekleyerek
Varıp geliyordum aldanıŐ salıncağında.
Köy sokaklarında gbeklerini iterek gezen
Burma bıyıklılar gördüm.
ocuk değil miyim
Hasta yatan anamı sevindirmek için
Sallanan göbeğin altına durup
el aardım “Bonbon” diyerek.
Sonra baston acısıyla kaçardım.
Sen kahkahayla glerdin her ađlayıŐıma
“Stavay malik”¹¹⁹ diyen sesle uyandım sabahın birinde...
Alnımdaki damganın yerinde bir yıldız parlıyordu
Gökyüzüne uzandı bir kemer ışık
Yıldızlar yandı
Kızardı akar sular.
Sözümü söyleyemedim.
Ne sana
Ne de alnıma yıldızı takan insana.
Sen yıldızların ıŐıđında kaıyordun
Yıldızlar taŐıyan
başka çocukları sevindirmeye gidiyordun.
Bir daha görüŐemedik.
Bu gece yine kapıları alıyorsun fakat boşuna
Ben karanlıklarla çoktan vedalaŐtım
Kaderim deđiŐti

¹¹⁹ . Rusça, “Kalk ocuk”, anlamında

Ve hükümdar benim
Kara kader
Kapıları alsan da almasan da.

NO: 94 YAŞAR GAFUR AKİF (1941)

(Yaşar Gafurov Akifov)

Yaşar Gafur Akif 1941 yılında Silistre ilinin Türk Kosusu (Kosara) köyünde fakir bir çiftçi ailesinde doğdu. İlk okulu köyünde, ortayı Arabacılar (Kolarovo) da okudu. Daha sonra Razgrat Türk Pedagoji okuluna devam etti, ve oradan ilkokul sınıf öğretmeni olarak mezun oldu. Önce iki yıl kendi köyünde öğretmenlik görevinden sonra askere gitti. Vatani görevini emek eri olarak yaptı. Terhis olduktan sonra Silistre ilinin Suhodol köyüne ilk okul öğretmeni olarak tayini çıktı. Orada otuz yıla yakın öğretmenlik yaptı. Köyün kültür problemleri ile yakından ilgilendi. Uzun yıllar köydeki Okuma Yurdu' nun (kütüphane) başkanlığını yaptı. Bu dönemde kitap tanıtımları yaptı, yazarlarla karşılaşmalar düzenledi ve folklor araştırmalarına aktif iştirak etti. Halen Silistre ilinin Suhodol köyünde oturuyor. Evli ve iki çocuk babasıdır. Bulgarca biliyor.

Şiirle daha ilk okul yıllarında tanışan Yaşar Gafur Akif bütün güçlüklerle rağmen şiirden ayrılmadı. Şiiri kendine bir sır dostu bildi. Doğduğu topraklara olan sevgisini anlatmak için bir liman bildi şiiri. Şiirlerinde Dobruca insanının lirik duygularını, baskılı yıllarda ki sıkıntılarını ve göçlerle gelen acıyı ve çalkantıları dile getirdi.

Şiirleri “Tuna Gerçeği” Ruse, “Ziya” Silistre, “Halk Gençliği” Sofya “Yeni Işık” ve onun sanat eki “Çağdaş” gibi gazetelerde yayımlandı. Totaliter rejimin baskılarından dolayı şiirlerini bir

kitapta toplayıp yayımlama imkanı bulamadı.

HATIRLIYOR MUSUN ¹²⁰

Hatırlıyor musun hani
Karanlıkta yıldızlar kadar bahtiyar
Delicesine dalgalarla savaştık.
Hani gece kayığımız yelken oldu
Yıldızlar ışık
Bize sürpriz mi yapmak istedi.
O nazik tebessümüyle ay
Yoksa
Sana henüz açıklayamadığım
Arzumun teklifini mi sundu?

---

¹²⁰ “Yeni Işık”, Gazete, Sofya, sanat eki, “Çağdaş” 1968 Sayı N: 18

ANMAMAK ELDE DEĞİL ¹²¹

Bir daha beni anma demiştin hani
Aşkın hasreti kalbimde kanarken
Olmuyor unutmak elde değil güzelim
Sen hala gönlümün tahtında yaşarken.

---

¹²¹ “Hak ve Özgürlük”, Sofya, 1995, Sayı N:29, (21 Temmuz 1995)

ENDİŞE ¹²²

Gece serdi kara saçlarını
Renklere gölgeler düştü
Çiçekler solgun ...
Kalbim çağırın bakışını
Kumral saçlarını özlemekten yorgun.
Hasretli gözlerim
Bahtımın ufuklarında arıyor seni
Sensiz mi geçireceğim yine gecemi?

---

¹²² “Hak ve Özgürlük”, Gazete, Sofya, 1995, Sayı N: 29, (21 Temmuz 1995)

HATIRALAR ¹²³

Kimi usandırıcı, kimi okşayıcı
Hepsi bir başka derin..
Diziliyor aklıma
İki nazik el dolanıyor boynuma.
O güler yüzlü, sarışın kızın
Belki bir üzüntü gizliyordu
Suyun ayansında
İlk buseyi aldığım an.
Hep bunu düşünüyorum Tuna
Her seyrine daldığım zaman.

NO: 95 AHMET MEHMET (1941)

(Ahmet Mehmedov)

Ahmet Mehmet 1941 yılında Kırcalı'nın Koşukavak (Krumovgrad) Belediyesine bağlı Kıyılar köyünde tütüncülükle geçimini sağlayan fakir bir ailede doğdu. İlk ve orta öğrenimini Koşukavak'ta tamamladıktan sonra Kırcalı Türk Pedagoji okulundan mezun oldu. Uzun yıllar Rodop köylerinde Türk çocuklarına Türkçe'yi öğretti.

Bulgarlaştırma kampanyasında iktidarın ilk hedeflerinden biri oldu. Benliğini korumak isteyen yazar bu olaya şiddetle karşı koydu. Tutuklandı, aylarca göz altında tutuldu, sorgulandı, dövüldü ve sürgüne gönderildi. Daha 1970 yılında çok sevdiği öğretmenlikten atıldı. Yirmi yıla yakın vasıfsız işçi olarak Rodoplar'da, Sofya'da ve kendi köyünün kooperatifinde çalıştırıldı. Jivkov diktatörlüğünün çökmesinden sonra 1989 yılında ülkedeki demokratikleşme sürecinden istifade ederek tekrar öğretmenliğe döndü. Halen köyünde oturuyor, Türkçe öğretmeni olarak hayatını kazanıyor şiirlerini ve öykülerini yazmaya devam ediyor. Evli ve bir çocuk babasıdır. Bulgarca biliyor.

Gönlünü daha öğrenciyken edebiyata kaptıran Ahmet Mehmet yaratıcılığa lirik şiirle başladı. Rodop Türklerinin acı kaderini anlatan öyküler yazdı. Konularını hep çevresindeki olaylardan aldı. Onun tipik kahramanları hep tanıdığı insanlar oldu. Şiirlerinde aşkı ve işsizliğin getirdiği buruk hayalleri işledi.

Öykülerinde Rodop insanın acısını, huzursuzluğunu, ekmek kavgasını ve mutlu günlerin geleceğine olan inancını dile getirdi.

Eserleri :

“Kır Çiçekleri”, Öyküler, Kırçali, 1997

“Ve Varız”, Şiirler, Kırçali, 1999

BENİ RAHATSIZ EDEN ¹²⁴

Beni rahatsız eden sokaklar
Sokaklardaki evler
Ölen saksılar
Tütmeyen bacalar.

Beni rahatsız eden evler
Sokakların heykeli
Nürtonu sarmış alevler
Yitirilmiş insan emeli.

Beni rahatsız eden saksılar
Ağlar benim bacılarım ağlar
Bursa'da mı İzmir'de mi
Yoksa İstanbul'da, sığınak arar.

Beni rahatsız eden bacalar
Tütmüyorsunuz
Her şey sönmüş soğumuş
Ağlar kanım, ulusum ağlar.

Temmuz 1992, Koşukavak

BENİ ANARSAN ¹²⁵

Beni anarsan
Sakın arka kapıdan gelme
Gizler, şüpheler girer oradan
Beni anarsan
Arka kapıdan gelme.

Beni anarsan
Karı, buzu
Taşı, toprağı delen
Baharı müjdeleyen
Akçabardak gibi gel.

Ve
Sakın arka kapıdan gelme.
Toprağımdan gel.
Kardelen gibi...

İŞSİZLİK ¹²⁶

İşsizlik de iyi bir şeymiş meğer
Günleri saymaktan kurtuluyorsun bir kez...
Delik deşik olacak ceplerin
İkide bir derin, derin
Çekeceksin içini.
Vakitli vakitsiz
Miden usare salacak
Gözlerin sönük
Yüzün ayva sarısı olacak.
Karında üstelemeyecek
Şunu alalım bunu alalım
Çocuğunun gözünü yaşartacak
Vitrindeki bisiklet ...
Ve sen
Umurunda olmasın
Şişmanlık derttir
Olacaksın bir iskelet.

İNSAN OLUŞUMU UNUTTUM ¹²⁷

Yıprattılar beni
Dilimi yıprattılar
Gözümü kaşımı
Ayaklarımı yıprattılar
Kollarımı

Birer, birer ağarttılar
Saçlarımı.

Unuttum sağı solu
Ekmeği unuttum
Kaşığı, çatalı
Tuzu, şekeri, biberi
Ağlayışı, gülüşü
Bulutunu unuttum
Yağmuru
Suyu kumu...

Vesselam
İnsan oluşumu unuttum.

Gıpta ediyorum doğrusu sana
Senin gibi olmadığımı
Varsın vurmasın benim de sol yanım ...
Etim kemiğim
Gözüm kaşım olmasın
Damarlarımda akmasın kanım.
Özleyiş de bilmesin bu gönül
Bilmesin.

Ama senin gibi ben de
Yalnızlığın gecelerine eş olayım
Ve dudağında titreyip bir kişinin
Her sızısını, her kederini
Saçlarını ağartan düşüncelerini
Avutabileyim kana, kana.

O zaman
İstersen ben de kül olayım
Senin gibi
Yana, yana.

YİTİRİLEN UMUTLAR ¹²⁹

Güz oturmuş her şeyin üzerine
Güneş ışığını kaybetmiş
Rüzgarın elinden sarı, sarı
Düşen yapraklar mı?

Örümcek ağı gibi önünde yollar
Birin çıkışını bilmiyorum
Çocukluğumun yeşilliği solmuş
Ayrılan dostlar mı?

Ne gündüz, ne gece, ne yaz
İçimde her şey yapayalnız
Göz görmez, dil konuşmaz
Yitirilen umutlar mı?

NO: 96 HASAN NURİ AYDIN (1941)

(Hasan Nuriev)

Hasan Nuri 1941 yılında Razgrat ilinin Ada (Ostrovo) köyünde orta halli bir çiftçi ailesinde doğdu. İlk ve orta okulu köyünde okudu. Daha sonra Razgrat “Nikola Yonkov Vaptsarov“ adlı Türk Lisesine yazıldı, lakin bir yıl sonra Türk okulları Bulgar okulları ile birleştirilince genç şair öğrenimine devam ederek oradan mezun oldu. Aynı yıl Sofya Devlet Üniversitesinin Zooteknik Bölümünü kazandı ve dört yıl sonra oradan Zooteknoloji uzmanı olarak diploma aldı. Uzun yıllar doğduğu köydeki Ziraat Emek Kooperatifinde Zooteknoloji uzmanı olarak görev yaptı. Bu zaman zarfında birkaç yıl köydeki Okuma Yurdunun başkanlığını üslendi. Dram ve folklor gruplarında aktif rol aldı. Köydeşi şair İdriz Hasan Ömer ile şiir geceleri düzenleyerek köyünün ve bölgenin kültür çalışmalarına önemli katkı sağladı.

Bulgar Devletinin Türkleri eritme politikasına şiddetle karşı çıkınca, sürgüne gönderildi ve işsiz kaldı. 1989 yılında zorunlu göçe tabi tutuldu. Ailesiyle birlikte Türkiye’ye iltica etti. Çorlu’ya yerleşti. Çorlu Ziraat Bankasında göreve başladı ve 2002 yılında yaş haddinden emekliye ayrıldı. Halen Çorlu’da oturuyor. Evli ve iki çocuk babasıdır. Bulgarca ve Rusça biliyor.

Hasan Nuri şiirle çocukluk yıllarında tanıştı. Yunus Emre ile, Pir Sultan Abdalın nefesleri ile büyüdü. Lise yıllarında ilk şiir denemelerini yaptı. Şiirlerinde neslinin aşk duygularını,

beklentilerini ve endişelerini dile getirdi. Daha sonraki yıllarda onun şiirinde mantık ve sosyal konular ön plana çıktı. Şiirlerinde sade ve akıcı bir dil kullandı.

Hasan Nuri şiirlerini bir kitapta toplayıp yayımlama imkanı bulamadı. Eserleri Bulgaristan'da Türkçe yayımlanan merkez ve yerel basın sayfalarında ve dostlarının dosyalarında dağınık bir halde yer almaktadır.

DOYABİLİR MİYİM ¹³⁰

Şöyle bir coşsam
Doyasıya haykırsam
Gönül, gönül...
Nehir olup yatağımdan taşsam
Çağlasam gürül, gürül..
Sarı bereket denizlerinde dalgalanan başak
Bulutlar delen nef kulelerinde
Parlayan ışık olsam
Enginleri öpen gözlerde fer
Dağları devirenlerin saflarında er olsam.
Ak güvercin olup uçsam
Kızıl ufuklara, dünyayı dolaşsam...
Bağrı yanık anaların göz yaşlarını
Kanadıyla silsem
Soğuktan titreyen gavoşları (Sokak çocukları)
Koynumda ısıtsam
Şehit mezarlarına
Al, mavi çiçeklerden çelenk örsem...
Bir de bütün dünyayı bahtiyar görsem
Yaşamaya doyabilir miyim dersin?

1965 Sofya

HAYRAN ¹³¹

Bağır
Bağır
Bağırıyor
İçimde bir ses
Bu tevekkel değil.

Toprak bağıyor
Taş bağıyor
Ot bağıyor
Bahardan güzel
Baharı çağırıyor.

Güneş bile batarken
Geri bakıyor
Bize hayran.

1966 Sofya.

---

¹³¹ “Yeni Işık”, Gazete, Sanat eki, “Çağdaş”, Sofya, 1966 N:13 (31)

Durma, kur, biç
Karala, çiz.
Belki kalır
Senden bir iz.

1966 Sofya

BİR DAKİKA OLSUN ¹³³

Ana kucağında,
Ana koynunda uyuyan bebek gibi
Çiçeklerin kucağında
Ufuktan ufka uçan kelebek gibi
Duymak tatmak bahtiyarlığı.
Sabah çiyinde sürünen salyangoz gibi sürünmeden
Maviliklerde görmek kendini
Bir dakika olsun...
Sahili görüp de bırakmamak kürekleri elden
Göğüsle korumak yanan yürekleri kara yelden
İcitetmeden vicdanını, esirgemedi kanını
Ardında nikbinlik dolu bir yol bırakmak nesillere
Sonunda duymak, tatmak bahtiyarlığı
İsterse bir dakika olsun.

YÜCE ŞAİR ¹³⁴

Şiir yazmak istemiştim
Telleyip pullamadan
Satırlar gül koksun demiştim
Kafiyelerinde bülbül tsn
Her hecesinde şiirimin.
Kalbimin ateşi ttsn demiştim
Meğer hayatmış yüce şair...

---

¹³⁴ “Yeni Işık”, Gazete, Sanat eki “ağdaş” Sofya, 1966 N.:10

Bir sigara yaktım
Yanıyor sigaram
Ve duman...
Yaz yağmuru gibi sırtımdan geçen
Gençliğim geliyor aklıma
Yaz yağmuru kadar
Temiz ve sıcak...
O zaman bir keder
Sarıyor beni boğarak...
Üzölmeyi bırak
Keder arama zamanı değil
Çekici al
Kuleler kurarak
Gençliğin anıtını dik bu gün.

Bir gün gelir esef etmezsin
Geçtiğine örünün.

1968 Ada köy – Razgrat

**NO: 97 RAFET
SEYDALI CAMCI (1942)**

(Rafet Seydaliyev Camciyev)

Rafet Seydali 1942 yılında Kırcali iline bağlı (Çenooçene) Karagözler Beledyesinin (Patitsa) Ördekler köyünde fakir bir çiftçi ailesinde doğdu. Çocukluk yıllarında babasını kaybetti. İlk okulu doğduğu köyde, ortayı Karagözler'de liseyi Kırcali'de okudu. Daha sonra Haskova'daki Yüksek Öğretmen Enstitüsünün Türkçe–Fransızca Bölümünden mezun oldu. Hemen askere alındı. Terhis olduktan sonra Kırcali ilinin Svobodinevo köyündeki orta okula müdür olarak tayini çıktı. Orada birkaç yıl görev yaptıktan sonra, Kırcalideki il Gençlik Örgütüne enstrüktör olarak atandı. Orada ki başarılı çalışmalarından dolayı kısa bir zamandan sonra İl Örgütünün Basın Yayın Şubesinin sorumlusu oldu. Moskova'daki Yüksek Parti Okuluna gönderildi. Okulu yüksek başarıyla bitirdi. Yurda dönünce Kırcali il Gençlik Örgütünün Birinci sekreterliğine getirildi. Daha sonra merkeze alınarak uzun yıllar Tarım Bakanlığında Bakan yardımcısı olarak çalıştı.

Totaliter rejimin çökmesinden sonra yeni demokrasi döneminde üç yıl Haskovo'da vali yardımcısı oldu. 1994 yılında emekliye ayrıldı. Halen Kırcali'de oturuyor. Evli ve iki çocuk babasıdır. Bulgarca ve Rusça biliyor.

Rafet Seydali şiiri lise yıllarında sevdi. Şiirlerinde lirik duygularını, yurt sevgisinin kutsallığını ve insan emeğinin yüceliğini dile getirdi. Onun, neslinin diğer şairlerinden farkı,

Œiirlerini siyasi hayatına kurban etmemesidir.

Œiirlerini bir kitapta toplatıp yayımlamadı. Œiirlerini daha fazla yıllık antolojilerde, merkez ve yerel basın sayfalarında dağınık bir Œekilde görüyoruz.

SENDEN AYRILIRKEN ¹³⁶

Ayrılırken senden
Koskoca bir köy bıraktım ardımda
Sokaklar bıraktım
Her köşesi hatırlar dolu ...
Ağaçlar bıraktım dalları yeşil
Kervanlardan hatırlayasın beni diye
Uzun, uzun uzayan yollar bıraktım.
Hasretliğin yarısını san a bıraktım
Yarısı bende kaldı
Ve benim için düşünmeyi bıraktım sana.
Birde köy kenarında bir ferma bıraktım
Yolladığım çiçeklerden hatırlayasın beni
Dostlarımı ve annemi bıraktım.

Bir ay bıraktım geceleri kıra çıkarsın
Bir çeşme bıraktım köy ortasında
Akşamları suya inersin diye
Üstelik bir de, “Adacığı”, bıraktım
Yolumu gözlersin diye.

Yürüdüm,
Üzüm tadında türküler aktı içime
Baktım yurdun sıradağlarına
Sarı sürme yakınmış
ağaçlarda yapraklar.
Ellerime baktım, ellerim istekli işe
Ve aldım torbayı, çıktım dağlara...
Sonra Rodoplar' da tütün uçladım. (tepe koparmak)
Kervanlar yettim Küstendil yollarında
Dobruca' da bloklar kesti yolumu;
Pamuk toplamaya koyuldum sonra
Sevgi ile sevinçle...
Ama bir dilber:
Toplayamazsın. Dedi.
Ellerin yakışmaz. Dedi.
Ve koyuldu işine, kırdı elimi kolumu
Sonra yine baktı kaş altından
“Toplayamazsın” diyen bakışlarıyla
Ve bir de gülümsedi hafiften
İçime bir sıcaklık aktı
bu gülümseyişten
hele işi, akıldan çıkaracak adamı
Toplayamam mı?

Hey kız.

Etme bana.

İşte sıram.

Al da kat istersen sırana...

Yürüdüm,

Üzüm tadında türküler aktı içime...

KENDİME HESAP ¹³⁸

Türlü çiçek sularım – açılır mis kokar
Fidanlar dikerim – yüklenir dallar
Bir çeşme kurdum – buz gibi akar
Bir bina kurdum – rengi bembeyaz
Arkamda kaldı – on dokuz bahar
Önümde meyvesini tadacağım yıllar.

---

¹³⁸ “Rodoplar’dan Yankılar”, Derleme, Sofya, Narodna Prosveta, Yayınevi, 1968

BARIŞ OLSUN ¹³⁹

Dünya Barış Kongresine

Dudaklarda kalmasın yalnız öpüşlerin tadı
Bir açmasında kalmasın güllerin güzelliği
Bir tecrübe tarlası olmasın atoma dünya
Kül olmasın hünerli ellerin
Bir emel peşinde gece gündüz
verdiğin emeğin....
Top sesleri alamsın aklını beşiktekilerin
Yıkılmasın Ay yolumuzdaki köprüler
Randevular yarıda kalmasın
Kanla dolmasın sokaktaki çukurlar
Bahçeler toz duman olmasın.

Solmasın, sönmesin
Genç kızların dudaklarında ki ballı emeller.
Türküler ebediyen tükenmesin
sazlarından aşıkların
Yaşamak – yaratmak
Yaratmak – yaşamak olsun
En büyük hedefi insanlığın..
Arzular, özlem kalmasın gönlünde çocuklarımızın
Güvercin yuvaları bozulmasın saçaklarda

¹³⁹ “Rodoplar’dan Yankılar”, Sofya, Narodna Prosveta, Yatınevi, 1968

Kayıp gitmesin bir yandan öbür yana yılanlar
Sevinirken ümmü cihan bahara.
Toprağa zehir ile sokulmasın yağmurlar
Balıyla, tadıyla sulasın beklenen ürünü
Kapanmasın ebedi yarına açılan kapılar..
Sepetlerde kalmasın öğütülen buğdaylar,
Trenler devrilmesin taşırken saadeti
Biz dünyada barış istiyoruz a dostlar,
Barış olsun ebedi!

HANI NERDE ¹⁴⁰

Şimdi bakışında gözlerinin
Zehirlenip kalıyor tüm aradıklarımı
Gülüşün ve yürüyüşün başka...
Evvvel sussan da karşımda
Sırdaşı olur görünürdün dertlerimin.
Ayrılıktan bıktım diyordun
Özlem, özlem üstüneydi mektupların
Her an dönmemi bekliyordun
Aynı sıcaklık aynı sevecenlik
Ve aynı sevgi olacaktı dönüşümde
En büyük hediyen...
Aynı pencereye atacaktın çiçekleri
Hani nerede?
Hani nerede:
“Varım, yoğun, ayın, güneşin, kuvvetin”?
Ne tez kısaldı yıllarla geceler
Dünya ne zaman genişledi?
Şimdi bakışında gözlerinin
Parçalanıyor arzularımın en temizi
En güzeli umutlarımın
Solup kalıyor saçlarımda.
Dostları bile ayak altı etmişsin.
Düşürmüşsün koynundan sevgi aynasını

Eskisine fırça çekilmiş sözlerinin
Bir gecede bin bir renge girer saçın ve yanakların
Aynı baş
Aynı dudak olacaktı dönüşümde en büyük hediyen
Aynı dilde konuşacaktın titrerken boynumda
Hani nerede?
Şimdi bakışında gözlerinin
Zehirlenip kalıyor tüm inançlarım.
Şimdi yürüyüşünde parçalanıyor tüm aradıklarım
Şimdi bakışında öyle
Büyük bir sevgiyi boğuyor denizler...
Şimdi bakışında gözlerinin
Ayna tutuyor yabancı eller.

YURT GEZİSİ ¹⁴¹

Kızanlıkta gül oldum bahçe, bahçe
OkKa, okka üzüm oldum Trakya'da.
Koşa bir rüzgar oldum akşam üstü
Bir yolcu oldum Koca Balkanda.
Kan gibi karpuzu oldum Dobruca'nın
Tozlu ellerle kesildim öğle paydosunda
Ve buğday oldum, arpa oldum, başak, başak.

Konbaynla (biçer döver) biçildim Tuna yaylasında
Sonra iki büyük deniz oldum Arda boyunda
Sonra kayak, sonra martı, sonra balık oldum sularında.
Bir de misafir kaldım Rodop köylerinde
Her hanesinde bir sevinç bir hürmet...
Sonra bir taş oldum Karadeniz sahilinde
Tuzlu sular yıkadı başımın yosunlarını
Ve sevdalı kızlar seyrederken gece yosunları
Sabrı oldum içlerinde gittikçe tükenen ...
Sonra Rila – Pirin (dağ adları) gezdim sökerken şafak
Madan – Rudozem (şehir adları) gezdim saçım doldu toprak
Dedim bir de yoktan deniz yapayım..
Yolum oldu Vıça – Dospat (baraj adları)
Derken dikiliverdi önüme Ördekler
Açarak kollarını bir anne şefkatiyle..

Gel, dedi, yavrum terini ben sileyim,
Yorulmuşsun, otur biraz dinlen.

NO: 98 İSA HASAN CEBECİ (1942)

(İsa Hasanov Cebeciev)

İsa Hasan Cebeci 1942 yılında Hacıoğlu Pazarı'na bağlı Pirlı köyünde doğdu. İlk ve orta okulu doğduğu köyde okudu. Daha sonra Hacıoğlu Pazarı'ndaki Türk Pedagoji okulundan mezun olarak ilkokul öğretmeni oldu ve üç yıl köyünde öğretmenlikten sonra askere gitti. Askerliğini emek eri olarak yaptı. Şumnu'daki Yüksek öğretmen okulunun Türkçe ve Coğrafya bölümüne yazıldı. Orada üç yıl okuduktan sonra Sofya Devlet Üniversitesinin Türkoloji Bölümüne geçti ve oradan diploma aldı. Köyüne tekrar öğretmen oldu. Köyünde kültür faaliyetlerini canlandırdı. Kütüphanenin başkanı oldu. Dram ve folklor ekibinin çalışmalarını yeni raylara oturttu. Sahneye yeni piyesler koydu. Bölgenin folklor araştırmalarını bilimsel metotlarla yürütmeye başladı. Bütün bunlar yerel yöneticileri rahatsız etti. Genç şair takibe alındı. Gezileri sınırlandırıldı. Ancak 1980 yılında bir grup öğretmen arkadaşı ile Azerbaycan'ın başkenti Baku'yu ziyaret etme imkanı buldu. Azerbaycanlı şair dostları bu ziyareti iyi değerlendirerek genç şairi okuyucularına takdim etme fırsatını kaçırmadılar.

1985 yılındaki asimilasyon politikasına karşı çıktı ve sürgüne gönderildi. İşsiz kaldı. 1989 yılında zorunlu göçe tabi tutularak sınır dışı edildi. Türkiye'ye iltica etti. İstanbul'a yerleşti. Dört yıl İstanbul Tepecik Lisesinde Türkçe öğretmeni olarak görev yaptı. 1995 yılında Çorlu'ya yerleşti. Halen orada oturmakta ve

Çorlu Lisesi Türkçe öğretmenliği yapmaktadır. Evli ve iki çocuk babasıdır. Bulgarca ve Rusça biliyor.

İsa Hasan Cebeci şiirin sadık dostudur. Şiirlerinde doğa vatan ve milli duyguları dile getirir. Folklordan esinlenerek hece veznini ustaca kullanan şairlerimizdendir. Çocuk şiirleri ile ünlüdür.

Şiirlerini Bulgaristan'da bir kitaba toplayıp yayımlama imkanı bulamadı.

Eserleri:

“Çocuk ve Fidan”, İstanbul 1998.

“Sen Rüzgara Benzeme”, Çerkezköy – 1998.

“Hoyrat Düşümceler”, Hoyratlar, Çorlu, 2005

“Deliorman Ağzı”, Ankara, 2010

HACET ¹⁴²

Fidan boylum hacete geldim işte kapına
Yokuşlu yollar geçtim, karşında duruyorum.
Yıllardır hasret kaldım o beyaz gerdanına
Dilenmek için gönül kapını vuruyorum.

Bilmem ne diyeceksin gönlümün dileğine
Bu, parayla alınan meta değil, mal değil...
Senden sevda isterim, n'olur sor yüreğine
Bu bir gönül dileği, şeker değil, bal değil...

Ne olur boş çevirme beni, evet, deyiver
Günlerim bayram olsun, bahçemiz seyran olsun!
Dostça koluma girip evimize geliver,
Bunlar kavuşmuş deyip, herkesler hayran olsun....

1963, Pirli Köy

SEN RÜZGARA BENZEME ¹⁴³

Sen sakın
Rüzgar gibi değişken olma
Esmek kah soğuk, kah sıcak
Soğuk tipi olup içime dolma
Dolunay gibi doğ her geceme
Ama sakın rüzgara benzeme!

Sen sevdanı
Gel de işle nakış, nakış
Bitsin artık kalbimde kara kış!
Aşk ışıklarıyla okşa bağrımı
Aç kulağını da duy çağrımı
Sen ömrümün kadını
Sevgi balı doldur her deme
Sen gönlümün kadını
Sakın rüzgara benzeme...

1965, Pirli Köy

---

¹⁴³ “Sen Rüzgara Benzeme”, Şiirler, Çorlu 1998

VATAN KUÇAĞI ¹⁴⁴

Vatanım var ana dedim adına
Toprağından kuvvet aldım her zaman
Ekmeğinin doyum olmaz tadına
Her ayrılık müşküldür bu topraktan.

Mavi libas giyinmiş yüksek dağları
Tepeleri bulutlara eriyor
Meyve yüklü bahçeleri bağları
İnsanlara sonsuz ferah veriyor.

Nice derde deva olur havası
Bahar kokar her yanı her bucağı
Yurt sevgisi sevgilerin en hası
Uy ne sıcak olur vatan kucağı.

---

¹⁴⁴ “Yeni Hayat”, Dergi, Sanat eki, “Şafak”, Sofya, 1966, N: 1

Kırılmak istemezsin elbet
kırmak isteseler de seni.
Kırılmak manasız artık.
Sen bir sırça bardaksın
Kül ufak olma sakın
Kırılırsan bir daha yapılmazsın.
Gün olur,
hedef olursun iftira mermilerine
Gün olur,
liman olursun sevinç gemilerine.
Ben artık saçı ak bir kişi
Belleyemez oldum gördüğüm düşü
Yaş dolmadan ihtiyarlık mı var, ne
Sen genç kal, gönül,
Hep öyle dinç karşıla dostu, eşi...

---

¹⁴⁵ “Yeni Işık” Gazete, Sanat eki, “Çağdaş”, Sofya 1968, N:1 (66) (16 Ocak – 1968)

ORAK GÜNLERİ ¹⁴⁶

Temmuz sabahlarında
Kırlara dökülürdü köylüler
Erkek – oğlan, karı – kızan
Konarlardı tarla başına
Hasadı toplamak için
Kararlılık vardı herkeste...

Bir elde ellik bir elde orak
Gönüllerde sonsuz bir merak
Geçerdi çarşafly kadınlar
Çıkımların ¹⁴⁷ arkasına
Devrilirdi buğday sapları
Tutam, tutam, deste, deste.

Çavdar sapından bağları
Sererdi yere erkek çocuklar
Sonra deste toplarlardı.
Çıplak ayakları anızda çizilerek

Kıllı kollu güçlü erkekler
Demetler sıkardı bir nefeste.

---

¹⁴⁶ “Sen Rüzgara Benzeme” Şiirler, Çorlu, 1998

¹⁴⁷ Çıkım: Orak biçerken belli bir bölge

Açıldıkça ak pak anızlar
Dokurcunlar yükselirdi tarlada
Terledikçe bedenler,
Kurudukça dudaklar sıcakta
Yatıkla su gelirdi imdada
Pestil eritilirdi kalaylı tasta.

Gün kavuşurken köylüler
Eve dönüyorlardı aheste, aheste
Arabalar dolusu yorgunluk
Atılıyorken yollarda
Genç kızların gevrek sesinden
Türküler yayılıyordu beste, beste...

1968, Tolbuhin

MERHABA AZERBAJCAN 148

Merhaba Azerbaycan!
Merhaba güneşin oğlu!
Ayakların Hazar'da
Başın Kafkaslar' da
Duruyorsun hep bu yerde
Çağlar, yüzyıllar boyu.

Hazar'ın ninnileriyle
Büyümüşsün tarihin beşiğinde
Kanla, terle yoğrulmuşsun
Kah yıkılmış, kah doğrulmuşsun
Harıl, harıl yaşıyorsun...
Mutlu günlerin eşiğinde
Seni sevenlere merhaba!

Damarlarında deli dolu akar
Siyah altın denen hazine
Dinceliş çağına girmişsin
Yükselirsin yıllardan beri
Atom hızı katarak hızına.
Seni yüceltenlere merhaba!

Merhaba Azerbaycan, Merhaba!

Toprağında yatanlara
Anıtlardan bakanlara merhaba!
Gönülleri ısıtanlara
Seni yaşatanlara
Merhaba.

Temmuz 1980, Baku

KÖY KIZLARI ¹⁴⁹

Neşe eksik olmaz güzel yüzünüzde
Konuklara sofra kuran köy kızları!
İnsanlık var, merhamet var özünüzde
Düğünlerde ayak duran köy kızları!

Kemerle sıkılmış ince belleriniz
Türlü işe yatkın olur elleriniz
Gerçekleşsin varsın bütün emelleriniz
Tarlalarda çapa vuran köy kızları!

Türküleri dillendirir sesleriniz
İtır kokar, gül kokar nefesleriniz
Gerçekleşir inşallah hevesleriniz
Vefasızdan hesap soran köy kızları!

Şekerden, baldan tatlıdır dilleriniz
Yemek yapar, çeyiz dokur elleriniz
Bir gün size kavuşunca erleriniz
Eylesinler düğün bayram köy kızları!

Sizsiniz kırların renkli çiçekleri
Andırırsınız uçan kelebekleri
Evlerimizin kanatsız melekleri

İsa size olsun kurban köy kızları!

1980

AZERBAJCAN'A GELDİM ¹⁵⁰

Yıllarca özlemin yaşadı canda
Dost diyarı seni görmeye geldim
Azerbaycan denen bu gülistanda
Dostluk çiçekleri dermeye geldim.

Adını andımsa yürekten andım
Yıllardan beri aşk oduyla yandım
Nihayet kapına geldim, dayandım
Önünde saygıya durmaya geldim.

Yabancı değilim bu dost evinde
Samimiyet gördüm her bir yerinde
Türküler dinledim kardeş dilinde
Kardeşlere selam vermeye geldim.

Başkentin Hazar'da parlak incidir
Yüzyılların kocamayan gencidir
Kızlarını görmek kalp sevincidir
Koynunda hoş demler sürmeye geldim.

Nice dostlar buldum sıcak sinende
Anıları yaşar ölünce bende
Severim seni can durdukça tende

Sevgilerden çelenk örmeye geldim.

17 Temmuz 1980 Baku

İKİ ŞEHİR ¹⁵¹

İki sevgilim var iki denizde
Biri Varna, biri Baku adında
Varna bir gelindir Karadeniz’de
Baku Hazarda kız, yaşar yadımda.

Varna vatanımın eşsiz güzeli
Hazar güzeline yazdım gazeli
İki güzeli de sevdim ezeli
Sevgileri yaşar sıcak kanımda.

Baku ile Varna kardeş kızları
Mavi tül örtülü güler yüzleri
Yazın yeşil, yeşil bakar gözleri
Biri uzaktadır, biri yanımda.

İkisinin şerbet içtim elinden
Sarhoş oldum çiçeğinden
Ne kızdan geçerim ne gelinden
İkisi de yaşar benim canımda.

18 Temmuz 1980 Baku

---

¹⁵¹ “Sen Rüzgara Benzeme”, Şiirler, Çorlu, 1998

**NO: 99 HASAN ATASEVER
RODOPLU (1942)**

(Hasan Aliev Aliev)

Hasan Ali Rodoplu 1942 yılında Kırçali ilinin Şterna köyünde fakir bir tütüncü ailesinde doğdu. İlk ve orta okulu kendi köyünde okudu. Daha sonra Sofya ilinin Borovetos şehrindeki Teknik Meslek Lisesinin Orman Ekonomisi Bölümünden mezun oldu. Bir kaç yıl Doğu Rodoplarda orman memuru olarak görev yaptı. 1968 yılında Şumnu Devlet Türk Tiyatrosunun ses ve saz yarışmasında birinci olarak tiyatronun kadrosuna alındı. Uzun yıllar tiyatroda saz sanatçısı olarak görev yaptı. Deliorman'ın köylerini ve şehirlerini tiyatro ekibi ile gece gündüz demeden dolaştı. Halkın sevincini ve kederini yakından tanıma imkanı buldu. 1976 yılında Türk Tiyatrosu yasak kapsamına alınınca işsiz kalan şair doğduğu bölgeye döndü. İki yıl orman memuru olarak Paşmaklı (Smolyan) köylerinde görev yaptıktan sonra Madan şehrindeki Maden Ocakları İşletmesine ayniyet memuru olarak atandı.

Asimilasyona karşı çıktığı için işten atıldı. Üç yıl inşaatlarda çalışarak yaşamını sağladı. 1989 yılında zorunlu göçe tabi tutulunca ailesiyle birlikte Türkiye'ye iltica etti. İzmir'e yerleşti. Orman memuru olarak Bornova dolaylarında görev yaptı. 2003 yılında yaş haddinden emekli oldu. Halen Bornova İzmir'de oturuyor. Evli ve iki çocuk babasıdır. Bulgarca biliyor.

Hasan Rodoplu genç yaşta şiiri ve sazı sevdi. Gençlik yıllarında eski saz şairlerinin şiirlerini okudu daha sonra doğduğu

topraklara olan sevgisini kendi Şiirleri ile dile getirdi ve onları besteleyip sazı ile dillendirdi. Şiirlerinde, 1989 gücünün getirdiği acıları, Türk halkının deprem trajedisini sazı ve sözü ile terennüm etti.

Şiirlerini bir kitapta toplayıp yayımlama imkanı bulamadı. Şiirleri kendi arŐivinde ve dostlarının dosyalarında dağınık bir Şekilde yer almaktadır. Şiirlerinin bir çoğunu besteleyip Deliorman, Dobruca ve Kırcalı köylerinde sazı ile düğünlerde, bayramlarda ve halk konserlerinde başarıyla okudu. Bulgaristan Türklerinin çok sevdiği bir saz Őairidir.

Eserleri :

“Ah Şu Rumeli”, Kaset, Kırcalı, 2000

DELİORMAN, DOLUORMAN ¹⁵²

Deliorman, Doluorman
Sendedir din, sende iman...
Sen ecele bile derman
Olursun ey Deliorman.

Kızların var asma gibi
Ovaların var basma gibi
Ormanların var yosma gibi
Sen güzelsin Deliorman.

Sularını içen bilir
Yollarını geçen bilir
İnsanımı seçen bilir
Eşin yoktur Deliorman.

Rodoplu der:Sen tatlısın
İnan ki mert kıratlısın
Varlığınla çok bahtlısın
Cennetsin sen Deliorman.

1967, Şumnu

KOŞMA ¹⁵³

Yeşil orman, Deliorman
Çok güzel olur kızların
Deli gönlüm sana hayran
Pek sıcak olur yazların.

Deliorman'ın pirinci
Bak inci gibidir inci
Servi boyludur kızları
Tuna boyunda birinci...

Bir yanında şanlı Tuna
Diğer yanında Dobruca
Deliorman ovaları
Cevher, bir uçtan bir uca.

Rodoplu der: Deliorman
Cömertsin, büyüktür şanın
Suyundan mı bilmem neden
Dürüştür senin insanın.

1970, Razgrat

RODOPLAR ¹⁵⁴

Kış günü karın güzeldir
Cennet gibidir baharın...
Bak dünyalara bedeldir
Güzelliği Rodopların.

Durmaz çağlar ırmakların
Saray gibi konakların
Şu dünyada eşi yoktur
Madeni bol Rodopların..

Çiçek dolu ormanların
Üzüm yüklüdür bağların
Ceylan yurdudur dağların
Başı sisli Rodopların.

Rodoplu der: İsmi bende
İnan her an gönlüm sende
Hasretini çekeceğim
Bu can durdukça bedende.

1984, Madan

ERENLER ÇEŞMESİ ¹⁵⁵

Erenlerin çeşmesinden
Su içtim de öyle geldim
Dost dolaşıp dost görmeyi
Ben erenlerden öğrendim.

Erenlerin sohbetine
Katıldım da öyle geldim
Dostla sohbet eylemeyi
Ben Erenlerden öğrendim.

Rodoplu der: Aşka büründüm.
Hoş görünüze imrendim
Sevip de seilmeyi
Ben erenlerden öğrendim.

5 Ocak 1989 Şterna – Kırçali

MARMARA DESTANI ¹⁵⁶

Kardeş, gece uyurken
Yer oynadı yerinden
Cennet gibi Marmara
Cehennem oldu birden.

Nedir Allah'ım nedir
Bu afetin öfkesi
Harabeye döndü bak
Şu Marmara bölgesi.

Yaşlı genç ve ihtiyar
Enkaz altında kaldı
Nice bebe yavrular
Anasız babasız kaldı.

Deniz salıncak oldu
Dalgalandı da durdu
Şirin güzel Marmara
Bir anda harap oldu.

Zümrüt gibi Marmara
Afete boyun eğdi
Marmaralı kardeşler

Ateşten gömlek giydi.

Neydi o gece, o an
Şehit oldu bunca can
Su yerine kan aktı
Sakarya ırmağından.

Yüzyılın felaketi
Marmara'yı yer seçti
O Marmara'dan sonra
Bolu, Düzce'ye geçti.

Depremzede kardeşim
Düşünme kara, kara
Cennet olur bak yine
Bolu, Düzce ve Marmara.

Türk cömerttir, büyüktür
Bundan eminiz emin,
Türk yiğittir, özgürdür
Bundan eminiz emin.

01 Kasım 1998 Kırcalı.

NO: 100 ADİL AHMET REŞİT (1943)

(Adil Ahmedov Reşidov)

Adil Ahmet Reşit 1943 yılında Razgrat iline bağlı Kemal-
lar, (İsperih) belediyesinin Büyük Kokarca (Golyam Porovets)

köyünde doğdu.İlk ve orta öğrenimini köyünde okudu.Daha sonra liseyi Kemallar'da (İsperiht) bitirdi.Devamla Sofya Devlet Üniversitesinin Pedagoji Bölümünden mezun oldu.Uzun yıllar İsperih belediyesine bağlı köylerde öğretmenlik yaptı.Bir kaç yıl Belediye de eğitim şubesi şefi olarak çalıştı.İki dönem belediye başkanı olarak başarılı işlere imza attı. Üçüncü dönem İsperih Belediye başkanı olarak görev yapmaktadır.

Adil Ahmet Reşit'in şiir sevgisi lise yıllarında şekillendi. Edebi makaleleri ve tanıtım yazıları ile adını duyurdu.Onun diğer şairlerden farklı tarafı o az yazdı, çok okudu. Şiirlerinin konusunu, yaşadığı ortamdan aldı.Kendi iç duygularını sıcak bir dille şiirleştirdi.Türkçe'yi doğal hali ile kullandı.

Doğduğu Büyük Kokarca köyünde ikamet etmektedir.. "Deliorman", Türk Yazarlar Birliği üyesidir. Belediye başkanı olarak ilde ki edebiyat çalışmalarını destekleyerek kendi de aktif olarak iştirak eder

Bekardır. Bulgarca ve Rusça biliyor.

Şiirleri merkez ve yerel basında dağınık olarak mevcuttur.

YARIN BELKİ ¹⁵⁷

Hep gülermişim, diyorsun
Gülerim elbet.
İşittiğin yok mu
Aşk vardır, güldürür
Aşk vardır, ağlatır.

Aşkım güldürürken
Dön bana yeter,
Yarın ağlarım belki...

1966 Sofya

---

¹⁵⁷ “Yeni Işık”, gazete, Sanat eki, “Çağdaş” Sofya, 1966

MİNİCİK İSTEK ¹⁵⁸

Sevgiyle geldim
Bu akşam kapına
Tık, tık diye çalıyorum.

Ne olur, kapını
Biraz aralayiver.
Korkma,
Ben girmeyeceğim,
Yalnız sevgimi
Odana aliver.

1998 Büyük Kocarca

KOMŞU KIZI ¹⁵⁹

“...Komşu kızı sevenler
Demir yürek ister.....”
Diyor bir halk türküsü
Ama benim yüreğim demir değil.
Ortak sokağımız küçük
Toplayamıyor sevgimi....
Öyle istekli, istekli
Gülümsemeyeceksin
Şirin sokağımızda...

Taramayacaksın
Şımarık siyah saçlarını
Pencerenin aynasında...
Yüreğim demir değil,
İnce telli bir saz,
Koparırsın tellerini.

Kız ayağın denk bas.

1990 İşperih

BİZİM SOKAĞIN HALLERİ ¹⁶⁰

Komşu kızı, komşu kızı,
Öyle vakitli, vakitsiz
Islak saçlarını rüzgara bırakma
Onları siyah bulut sanıyorum.

Yağmur bekliyorum.

Komşu kızı, komşu kızı,
Yaz akşamları
Çay içme sundurmada gülerek
Sabaha kadar uyuyamıyorum.

Sabahı bekliyorum.

Komşu kızı, komşu kızı,
Erken, erken sokağa çıkıp,
Kapımızın önünü süpürme
Türküler söyleyerek.

İşe geç kalıyorum.

Komşu kızı, komşu kızı,
Gülüştün çınlıyor kulaklarımda

Hayalin dolaşıyor kirpiklerimde
Bizim sokağı özlüyorum.

Ve çalışamıyorum.

1991. İspanya

NO: 101 İDRİZ ÖMER ŞAHİN (1943)

(İdriz Hasanov Ömerov)

İdriz Ömer Şahin 1943 yılında Razgrat ilinin Ada (Ostrovo) köyünde orta halli bir çiftçi ailesinde doğdu. İlk ve orta okulu kendi köyünde okudu. Liseyi Razgart'ta bitirdi. Derhal askere alındı. Terhis olduktan sonra Hacıoğlu Pazarcık'taki Yarı Yüksek Veteriner Enstitüsüne yazıldı ve oradan mezun oldu. Kendi köyünde yirmi dört yıldan fazla Ziraat Kooperatifinde veteriner teknikeri olarak görev yaptı. Bu zaman zarfında köy kütüphanesinin başkanlığını ve dram grubunun yönetmenliğini de yürüttü. Birçok Türk, Bulgar ve Rus dram yazarlarının eserlerini sahneye koydu. Dram festivallerinde köyünü ve ilçeyi başarı ile temsil ederek ödüller aldı.

Asimilasyon kampanyasına karşı çıktı, tutuklandı, sorgulandı. 1989 yılında zorunlu göçe tabi tutularak sınır dışı edildi. Türkiye'ye iltica etti. Halen Çorlu'da oturmaktadır. Bir devlet kurumunda veteriner teknikeri olarak görev yapmaktadır. Evli ve iki çocuk babasıdır. Bulgarca ve Rusça biliyor.

Şiire gençlik yıllarında sevdalandı. Şiiri kendine kader bildi. Kısa ve lirik şiir onun günlük dostu oldu. Şiirleri sık, sık yerel ve merkez basında yer aldı. İdriz Ömer Şahin, şiirlerinde vatan sevgisini ve insan ruhunun çalkantılarını kısa ve imgelerle yüklü mısraları ile dile getirmektedir.

Eserleri:

“Kıralık Güneş”, Şiirler, İstanbul, 2005

I

Saksıda çiçek olsam
Beni sular mısın?
Bahçende bir gül olsam
Kalbinde yar olsam
Beni saklar mısın?

---

¹⁶¹ “Halk Gençliği”, Gazete, Sofya, 1965, (24 Eylül 1965), Sayı N 38

HAYAT

II

Uzun yokuşludur yolların
Bir ömür yetmiyor yürümek için
Hüznün var, sevgin var, sevincin var
İnsan oğullarına vermek için.

KALP

III

Kalp dediğin mirastır anamdan
Kalp dediğin bir parçadır Vatandan.

AŞK ¹⁶²

Karşımda aynasın, hayale daldığım
Gönlümde bir kapı gece gündüz çaldığım
Bilmem bir gün gelip anlayacak mısın
Açtığın yarayı saracak mısın?

1969 Razgrat

---

¹⁶² “Yeni Işık”, Gazete, Sanat eki, “Çağdaş”, Sofya, 1969 N:4 (93)

ŞU VATAN ¹⁶³

Şu vatanın
her köşesinde
bir yatan var
omuzlamış geçilmeyen yolu.
Bir avucunda
acı eylül güneşi,
bir avuçu
gelincik çiçekleriyle dolu.
Şu vatanın,
her sabah çiy düşen,
taze otlarında yiğitlerin izi var.
Siyah başörtülü anaların
gözlerinde yaş,
kalplerinde dinmeyen sızı var.
Şu vatanın,
şarkı söylenir, türkü çalınır,
her yerinde,
Bir erkeklik, bir mertlik var,
şu vatanın,
kadınında, erkeğinde

Ostrovo – Razgart

¹⁶³ “Yeni Işık – Nova Svetlina” Gazete, Sanat eki “Gönül Sesleri”, Sofya, 1974 N:6

BİZİM SOKAK ¹⁶⁴

Bu sokakta yıllar boyudur
yaşıyorum
Yıllar boyu seyrediyorum
penceremden bu sokağı.
Dolduruyorum içime kederini,
yasını,
ve ümitlerimle yıkıyorum
emellerin gölgesiz dünyasını...
Tükenmezliğe götüren adımlarımı
bu sokakta attım ben,
İlk busenin sıcaklığını
bu sokakta tattım ben.
Kiracısı değilim bu sokağın
yıllar boyu yaşıyorum bak,
Yıllar boyu yaşıyor içimde
bizim sokak...

1974, Ostrovo – Razgrat

SONBAHAR ¹⁶⁵

Sonbahar
Oğlumun elinde bir salkım üzüm
Ve sırtında
Anamın ördüğü fanila
Sonbahar
Kehribar sarısı bir ayva
Arasında dökülen yaprakların
Ve bir damla göz yaşı
Kirpiklerinde çiçeklerin
Sonbahar
Oğlumu dallarına çağırın kestane
Bereket
Büyük sevinç sıcak sevgi
Ve nasırlı ellerinde babamın
Bir avuç buğday tanesi
Hepsi sonbahar.

1976, Razgrat

TABLO 1985 ¹⁶⁶

Güzel ve kötü geceleri
Yıldızlarıyla
Karanlığıyla
Sırtında gezdirdik gençliğimizin
Serenatlarla bazen
Bazen sessiz.
Varoluşumuzun uğruna.
Vefasız çıktı zaman
Bartholomey¹⁶⁷ gecesinin
Akşamından döndü
İhanetin mermisi.

1985, Adaköy

---

¹⁶⁶ Şiir, 2 Nisan 2000 tarihinde İdriz Şahin tarafından Şaban Kalkan'a gönderilmiştir.

¹⁶⁷ Hristiyanlıkta ihanet gecesidir.

GELME ¹⁶⁸

Bir başkasına vuruldum
Diye değil
Sensiz
Seninle yaşayayım diye
Gelme!
Seni unuttum diye değil
Özleminle yaşayayım diye
Gelme!
Biraz daha çekeyim hasretini
Seve, seve yorulsun
Şu kalbim diye
Yorulacak mı
Bilmiyorum.

1988 Ada köyü – Razgrat

NOSTALJİ ¹⁶⁹

Bahara kadar göz yaşı döktü gece,
Yitik renkli çatıların
kırık kiremitlerini yıkadı
isli duvarlardan süzülerek.
Açlıktan kamburu çıkmış kargalar
Anten dallarına tünemiş
Sigara tütürüyor bacalar,
çatılara çömelmiş.
Çok sesli korosuna kedilerin,
akord tutuyor rüzgar
kimsesiz kalmış
dut ağaçlarında.

Mayıs 1989, Ada köyü

---

¹⁶⁹ Şiir, 2 Nisan 2000 tarihinde İdriz Şahin tarafından Şaban Kalkan'a gönderilmiştir.

SEVGİ ¹⁷⁰

Bol, bol dağıttım
Sevgimin çoğunu dostlara
Bende azı kaldı.

Dağıttım onu da
Azar, azar
Karıma çocuklarıma
Artık ben sözlerde yaşayan,
bir sevgiyim.
Sevgi.

1989 Razgrat

FRAGMAN ¹⁷¹

Kim acaba
Kapımı çalan
Bu saatinde gecenin?
Tanrı misafiri mi
Bir dost mu acaba
Sigarası bitmiş?
Yoksa Şiir mi
Kapımı zorlayan?

1 Nisan 2000 Razgrat

---

¹⁷¹ Şiir, 2 Nisan 2000 tarihinde İdriz Şahin tarafından Şaban Kalkan'a gönderilmiştir.

**NO: 102 MEHMED
ALİ ORUÇ (1943-1987)**

(Mehmed Ali Oruçev)

Mehmet Ali Oruç, Hacıoğlu Pazarcık (Tolbuhin) iline bağlı İkizcelik (Benkovski) köyünde bir çiftçi ailesinde doğdu. İlk ve orta okulu doğduğu köyde okudu. Devamla Hacıoğlu Pazarcık'taki İnşaat Meslek Lisesinden mezun oldu. Birkaç yıl köyündeki okulda mürebbi olarak çalıştı. Birkaç yıl da posta şefi görevinde bulundu. Yerel yöneticilerle arası açıldı. Görevinden istifa ederek Hacıoğlu Pazarcık'taki il sosyal sigortalar kurumunda çalışmaya başladı. Orada on yıl kadar hizmette bulunduktan sonra gazeteciliğe atandı. 1976-1987 yılları arasında "Yeni Işık" gazetesinin il muhabiri olarak görev yaptı. Dobruca'yı köy, köy dolaştı, halkın yaşamını yakından tanıdı.

1985 yılındaki ad değiştirme kampanyasında önce kampanyayı destekleyen yazılar yazdı. Daha sonra genç şair vicdanın sesini duydu. Türk halkının yanında yer aldı. Asimilasyon politikasına karşı çıktı. Kendisine yapılan siyasi ve milli baskıya dayanamadı. 1987 yılının bir güz gecesi Hacıoğlu Pazarcık'taki çalışma odasında kendini astı. Mehmet Ali Oruç evli ve iki çocuk babasıydı. Bulgarca biliyordu.

Şiiri kendine bir dert ortağı bilen Mehmet Ali Oruç şiirlerinde susuz Dobruca toprağının su hasretini ve yalnızlığını dile getirdi. Bulgaristan Türkleri şiirinde sıcak ve buruk bir hava ile ün yaptı. Şiirlerini bir kitapta toplayıp yayımladı.

“Köprü”, Şiirler, İstanbul 2003. (Derleyip yayımlayan
Hüseyin Güler)

MİNYATÜR ŞİİR ¹⁷²

Senin aşkın tuzlu denizdi
Benimse sulara oturmuş gemiydi
Güneşten ve aydan da temizdi.
Ve denizden güneşten ırak
Deniz kadar hoş
Güneş kadar parlak.
Saraylar kurduk masal, masal
Sonra erkekliğimi omuzlayarak
Para kazanmaya çıktım
Elimizde köşemizde olsun diye.
Sen gittin çiçek aramaya
Hayal- meyal odamıza
Saksılı bir bahar dolsun diye.

Ve derken
Penceresiz çiçeksiz
Yerimizde mekan kurdu eller
Altı taş üstü toprak
Üstelik bir de gülüş çektiler
Kulübedeki mutluluğa
Görenler şaşsın diye.

Sen bir bulut gibisin şimdi uzaklarda
Gözelerin sevgi taşır kucak, kucak
Ben suya hasret toprak örneği yanık
Ve susuzluktan yanan yaprağım dallarda
Döneceksen yağmur ol da öyle gel
Ki, damla, damla yaşam ver bana
Yağmurlar ki bereket yüklü bir bahar
Çiçekler örneği solan kalbim

Yağmurunu bekler
Yağmurunu bekler.

AĞAÇ DİKTİM ¹⁷⁴

Ağaç diktim yol boyuna
Baharda çiçek açınca
Görmeliydiniz
Arıların mutluluğunu.

Ağaç diktim yol boyuna
Dallarına yuva yapınca
Görmeliydiniz
Kuşların mutluluğunu.

Ağaç diktim yol boyunca
Kazdığım kuyunun suyundan
İçince ala geyikler
Görmeliydiniz onların mutluluğunu..

Ağaç diktim yol boyuna
Postu serdim altına
Dinlenmeğe oturanların
Görmeliydiniz memnunluğunu.
1973, Benkovski Tolbuhin

---

¹⁷⁴ “Yeni Işık – Nova Svetlina”, Gazete, Sanat eki “Gönül Sesleri”, Sofya, 1973, N : 3

BU ŞEHİRDE ¹⁷⁵

Bana ilk seviden yadigar
Bir mavi mendildir
Gökyüzü bu Şehirde
N'olursunuz Őaşmayın dostlar
Böyledir gökyüzü
Sevilerin doğduğu yerde.

Bana ilk seviden yadigar
Bir altın ırmaktır
Güneş ışınları bu Şehirde

N'olursunuz Őaşmayın kızlar
Böyledir ışınları güneşin
Sevilerin olduğu yerde.

Bana ilk seviden yadigar
Bir deste çiçektir
Yıldızlar bu Şehirde
N'olursunuz Őaşmayın insanlar
Yıldızlar böyledir.
Sevilerin büyüdüğu yerde.

Sana yüce sevimidir yadigar

Başına takacağım
Bir altın taçtır
Altın ırmaklarda yıkanmış
Neşesi çocukların,
Muhabbeti bir de...
İnsanların bu şehirde
N'olursunuz şaşmayın dostlar
Böyledir karşılığı sevilerin
Mutluluğun güldüğü yerde.

1973, Tolbuhin

DUYUYOR MUSUN ¹⁷⁶

Sennur'a

Biliyor musun
Ben bu dizeleri
Kıvrak bir türkü örneği
Sümbüllü, karanfilli
Bir mayıs sabahı
yüreğine inerek
yüreğini yakarak
yazmalıydım biliyor musun?

Oysa olmuyor işte
Yara ağrısı da olmuyor.
Vefa bilmiyor kader.
Ve türkülerin hayal döneminde
Dargınlıklardan ırak
Neşe içinde
Raks ederken çiçekler
Dizelerimi gözlerine bakarak
Yanıp yanarak
Yazıyorum duyuyor musun?

---

¹⁷⁶ “Yeni Işık–Nova Svetlina”, Gazete, Sanat eki, “Gönül Sesleri”, Sofya, 1974, N: 5, (Mayıs 1974)

1974, Tobuhin

AÇ HARMANI ¹⁷⁷

Oyuncakların zemereklisini
ve bilmem
ve daha nicesini gururla
kurup koşturmuş değil
Tek oyuncağın adını duymamış
Yalınayak bir çocuktum ben ...
Güneşin altında
Aç harmanın ortasında
Kel tarlalarda bir değirmenlik
sıska arpa biçilende...
Bilmezsiniz, düşünemezsiniz
Bir aç harmanıdır alır başlardı
ve gün boyu
bir inekle dön babam dön, dön
çoluk çocuk hayalini hepimizin
talaz talaz bir arpa
kokusudur okşardı.
Ah, sormayın, benden öğrenmeyin
anlatamam o günlerin Dobruçasını ...
Tarihler varya
hani efsaneler, dinleyin efsaneleri
kulak verin türkülere ki onlar
en iyi anlatır aç harmanlarının acısını...

¹⁷⁷ “Zaman – Bulgaristan”, Gazete, Sofya 1998, (25 Kasım 1998)

Oyuncakların yalnız
Zillisini, zembeklisini değil
Mini otosundan atlı karıncasına
değın
hepsini koşturan konuşuran
mesut bir çocuğun babasıyım ...
Sormayın anlatamam aç harmanlarını
Ben onların çoktan kapanmış bir yarasıyım.

TOPRAĞIN OĞLU ¹⁷⁸

Şiirimde yıldızların alevi yok
Yalnızlıklarım bilindir şeyler.

Doğmuşum toprakta
Sevmişim toprağı
Sulamışım terimle
Ellerimle değmişim yüreğine
Utanmamışım bir zaman
toprak işlediğime.

Yıldızlar,
Yanmayacak şiirimde
Toprağın oğluyum
Toprağın dilini bildiğime mutluyum!

Ağaçlar el ediyor
ağaçlar el ediyor güneşe
Yeşil üzerinde
güneş gülüyor.

Kuşlar kanat açıyor
kuşlar kanat açıyor ufukta,
Kanat üzerinde
Ufuk gülüyor.

Günler
dal gibi yeşil
Günler kuş gibi kanatlı
Günlerin üzerinde
anılar gülüyor.

Sevgi yanıyorken anılarda
Ateş üzerinde
Çocuk gülüyor.

Seyrettiğin var mı senin bilmiyorum
Grubun altında yorgun sular
Bir acı kırmızıyla görmelisin
nice buram buram yanar,
örneğin bir bulut olmak
geçer aklından o zaman ...
Bilirsin akşamları
bulutların akışını bekler aynasında
bir bıçak yarasıymış
gibi kanayan sular.
Bir dalga da olabilirsin hani
sahile erişince
biteceğini bilsen bile.
Bir dalga olmak geçer dedik, aklından
Olabilirsin
Akşamların denize oturduğu zaman bile olsa
Ne demektir artık dağılmak.

Yitirmek kendini
Yok olmak
Madem ki ermişsin seni bekleyen sahile?

Her zaman misafirin olabilir
Emellerinden çok ötede
boyun bükmüş,
Yalnızlıklar senin de ...
Penceren
Günlerce ışksız kalabilir
kader bu...
Fakat sen
mutlu olabilirsin yine
avuntular yaratabildiğin için
insanlara sevginle,
Ve gereğinde
İnsanı bulabildiğin için
İnsanlar arasında
İnsanlar için çarpan yüreğinle.

**NO: 103 ALİ ALİ
TİRYAKİ (1943-2006)**

(Ali Aliev Tiryakiev)

Ali Tiryaki 1943 yılında Razgrat iline bağı Kubrat Belediyesinin Locva (Glocevo) köyünde fakir bir çiftçi ailesinde doğdu. İlk ve orta okulu doğduğu köyde okudu. Liseyi de Kubrat şehrinde tamamladı. Köyünde birkaç yıl öğretmenlik yaptı, daha sonra köyün Ziraat Kooperatifinde dört yıl maaş mutemedi ve devamla yönetim kurulunda görev aldı. Daha sonra Koopertiften istifa ederek Postaya atandı ve orada yıllarca posta dağıtıcısı olarak çalıştı. Köyünün kültür problemlerinin çözülmesine daima katkıda bulundu. Köy kütüphanesine bağı olarak faaliyet gösteren dram grubunda ve folklor ekibinde öncü rol oynadı.

Asimilasyon politikasına pasif bir direnişle karşı koydu. İşten çıkarıldı. Birkaç yıl işsiz gezdi. 1989 yılında gerçekleştirilen Demokratik Devrim'den sonra "Hak ve Özgürlük Hareketi"ni hararetle destekledi. "Hak ve Özgürlük Hareketi"nin saflarında çok aktif olarak çalıştı. Köyünde iki dönem Belediye başkanı olarak halka hizmet etti. 2001 yılında emekli oldu. Halen doğduğu köyde oturuyor. Evli ve iki çocuk babasıdır. Bulgarca biliyor.

Şiiri çocuk yaşlarında sevdi.,ve onu kendine ömür boyu en sadık dost bildi. Şiirlerinde doğayı ve köylünün yaşantılarını sıcak bir dille terennüm etmektedir. Şiirleri kısa ve içlidir.

Eserleri:

“Akasyalar Açarken”, Şiirler, Sofya, 1997

AKASYALAR AÇARKEN ¹⁸²

Akasyalar açarken
Sevdi aldattı beni
Gözler neşe saçarken.
Sevdi, aldattı beni.

Gönül neşe saçarken
Uzatmıştım elimi ...
Akasyalar açarken
Çaldı gitti sevgimi.

Bu ilk sevgi dedikçe
Nem alır gözelerimi...
Aynı mevsim gelince
Çevir bana sevgimi.

24. 04. 1965 Locva

KÖYÜMÜN HALİ ¹⁸³

Ağaçlarında bülbüller öterdi
Kınalı gezerdi kadınların.
Erkeklerin bıyıklarında ter tükendi
Yollara düşmezden önce...
Şimdi tüm sessizlikler
Burada buluşur.
Evlerin bacalarında baykuşlar öter
Dağlarında kurtlar ulur.

1992 Glocevo – Kubrat

---

¹⁸³ “Hak ve Özgürlük”, Gazete Sofya, 1992, (2 Ekim 1992) Sayı N: 40

DAKİKALAR ¹⁸⁴

Bu akşam
Gökyüzü yine karanlık
Koca bir bulut örtmüş yıldızları
Yüreğim hep dertli
Düşüncelerim yorgun.
Ağaçlar dimdik duruyor
Yaprakları solgun.
Bahçede iğdeler kokmuyor
Sanki kurumuş dalları
Irmak çağlamıyor.
Toprak emmiyor suları
Köstek vurmuşlar ışıklara.
Bu gece,
Nedense sabah gelmiyor
Çok ağır geçiyor dakikalar
Dakikalar çağırıyor sabahları.

Конец ознакомительного фрагмента.

Текст предоставлен ООО «Литрес».

Прочитайте эту книгу целиком, [купив полную легальную версию](#) на Литрес.

Безопасно оплатить книгу можно банковской картой Visa, MasterCard, Maestro, со счета мобильного телефона, с платежного терминала, в салоне МТС или Связной, через PayPal, WebMoney, Яндекс.Деньги, QIWI Кошелек, бонусными картами или другим удобным Вам способом.